

KRAŠ d.d. i njegova ovisna društva
Konsolidirano godišnje izvješće za godinu
koja je završila 31. prosinca 2020. godine

IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA
O STANJU I POSLOVANJU
KRAŠ GRUPE
U 2020. GODINI

Zagreb, travanj 2021.

SADRŽAJ

Kraš, okus koji spaja generacije	5
Ustrojstvo i upravljačka struktura	6
Pismo dioničarima	7
Rezultati poslovanja	8
Prodaja	9
Proizvodnja	11
Istraživanje i razvoj	12
Sustav upravljanja kvalitetom i sigurnosti hrane	13
Zaštita okoliša	15
Odgovorno ponašanje u lancu opskrbe	19
Ljudska prava, prava radnika i struktura zaposlenih	21
Zaštita na radu	22
Edukacija i razvoj zaposlenih	22
Zadovoljstvo radnika	23
Suradnja s društvenom zajednicom i utjecaj na društvo	23
Poslovno ponašanje, korporativno upravljanje i borba protiv korupcije	24
- Kodeks poslovnog ponašanja u Krašu	24
- Program usklađenosti poslovanja s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja	25
- Kodeks korporativnog upravljanja	25
Struktura dioničara Kraša d.d. Zagreb, promet dionicama, dividende i vlastite dionice na dan 31.12.2020.	26
Financijski instrumenti i upravljanje rizicima	28
Predviđanja i planovi	29
Prodaja na tržištima povezanih poduzeća u izvozu	29
Izjava o pridržavanju Kodeksa korporativnog upravljanja	30

MISIJA

Uživajući višegodišnje povjerenje zajednice, tradicijom, kvalitetom i znanjem naših radnika stvaramo nezaboravne slatke trenutke zadovoljstva.

VIZIJA

Nastavljajući naše nasljeđe Kraš vidimo kao snažnu konditorsku kompaniju koja je svojom bogatom ponudom uvijek korak ispred drugih, spremna zadržati konkurentsку prednost u regiji i osvojiti nova tržišta i na taj način ostvarivati zajedničke ciljeve svojih radnika, lojalnih i zadovoljnih potrošača, dioničara, poslovnih partnera, kao i šire zajednice.

KRAŠ, OKUS KOJI SPAJA GENERACIJE

Gradeći svoju priču 110 godina na temeljima predanog rada, usmjerenoosti na proizvodnju kvalitetnih originalnih proizvoda, razvoju novih projekata te kvaliteti i znanju, Kraš je izrastao u jednu od najvećih konditorskih industrija na području jugoistočne Europe. S matičnom proizvodnjom smještenom u Zagrebu na Ravnicama Kraš je jedna od rijetkih prehrambenih industrija koja proizvodi sve tri grupe konditorskih proizvoda i to kakao-proizvode, kekse i vafle te bombonske proizvode. Pored triju tvornica u Zagrebu, sastavni dio Kraš Grupe čine još dvije tvornice keksa i vafla – Karolina d.o.o. u Osijeku i Mira a.d. Prijedor u Bosni i Hercegovini.

Godina 2020. bit će zapamćena kao jedna od najizazovnijih godina u modernom svijetu. Dosad neviđena pandemija bolesti COVID-19 bitno je utjecala na dosadašnji način života i promijenila mnoge već ustaljene načine poslovanja. Osim pandemije 2020. godinu obilježili su zagrebački potres iz ožujka i petrinjski iz prosinca, najači na ovim područjima u posljednjih sto godina. Bilo izravno ili neizravno pogodjeni neprilikama te promjenama, zahvaljujući pravovremenoj reakciji Kraš Grupa spremno je odgovarala na sve ove izazove, brinući o zdravlju zaposlenika te kvaliteti proizvoda, prilagođavajući se novim uvjetima na tržištu i potrebama potrošača, nastavljajući s planiranim investicijama.

Godišnja proizvodnja Kraš Grupe iznosi gotovo 35 000 tona proizvoda, a glavna smjernica strateškog plana prodaje definirana je ostvarivanjem istog omjera plasmana proizvoda na domaća i strana tržišta. Tako je 2020. Kraš oko 60 % svoje proizvodnje plasirao na domaće tržište, a ostatak na tržišta regije i sva značajna svjetska tržišta s naglaskom na prekomorska tržišta Amerike, Australije, Kanade i Saudijske Arabije, a tijekom

protekle godine započela je suradnja s kupcem iz Katra.

Kako bi zadržao svoju poziciju lidera, Kraš sustavno provodi i značajne investicijske cikluse, što se nastavilo kroz prethodnu i ovu godinu. Najznačajnije investicije tijekom 2020. godine odnose se na novu modernu liniju u Tvornici kakao proizvoda, koja će omogućiti još bolju kvalitetu proizvoda Životinsko carstvo te razvoj novih proizvoda. U Karolini fokus je bio na završavanje nove linije za proizvodnju Moto keksa, kojom su povezani proizvodni procesi i značajno podignuta efikasnost proizvodnje. U Miri a.d. iz Prijedora, članici Kraš Grupe, u rad je puštena nova linija za proizvodnju, koja je ove godine lansirala novu liniju proizvoda Prekrašnih kolačića. U 2020. godini Kraš Grupa lansirala je nekoliko novih proizvoda, među kojima se posebno ističu čokoladice Milksy te novi okusi i novi dizajn Dorina čokolada s keksima.

Kraševi brendovi godinama drže vodeću poziciju u svojim proizvodnim kategorijama te se nalaze među najjačim markama u kategoriji robe široke potrošnje. Za svoj uspješan rad i kvalitetu Kraš osvaja brojna odličja i međunarodna priznanja, a Bajadera i Griotte nositelji su oznaka Izvorno hrvatsko i Hrvatska kvaliteta, što potvrđuje da su dostojni predstavnici zemlje u svijetu. Dugoročni planovi i strategije Kraša i dalje su usmjereni prema istom cilju, koji uključuje dodatno jačanje tržišne pozicije vodećih brendova, povećanje proizvodnje i prodaje i izvoz na nova tržišta uz održavanje finansijske stabilnosti kompanije.

USTROJSTVO I UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Matično društvo

Kraš prehrambena industrija d.d.

Ovisna društva

Proizvodna društva:

Karolina d.o.o. Osijek - tvornica keksa, vafla i slanica,
Mira a.d. Prijedor, članica Kraš grupe - tvornica keksa i vafla.

Komercijalna društva:

Kraš trgovina d.o.o., Široki Brijeg,
Krašcommerce d.o.o., Ljubljana,
Kraškomerc Kraš dooel, Skopje,
Kraš Commerce d.o.o., Beograd.
Kraš-trgovina d.o.o., Zagreb - 30.6.2020.
provedeno pripajanje društvu Kraš d.d.

Sukladno Zakonu o trgovačkim društvima i Statutu Kraš prehrambene industrije d.d. poslove Društva vodi Uprava sastavljena od tri člana, dok Nadzorni odbor od sedam članova, imenuje Upravu, nadzire njezin rad i obavlja druge poslove predviđene Zakonom i Statutom.

Članove Nadzornog odbora bira Glavna skupština Društva, osim jednog člana kojeg kao predstavnika radnika imenuje Radničko vijeće sukladno Zakonu o radu.

UPRAVA DRUŠTVA

Slavko Ledić - predsjednik Uprave od 16.5.2020.
Damir Bulić - predsjednik Uprave do 15.5.2020.,
član Uprave od 16.5.2020. do 31.12.2020.
Dinko Klepo - član Uprave do 30.11.2020.
Alen Varenina - član Uprave do 30.11.2020.
Milena Vušak - član Uprave od 1.12.2020.

NADZORNI ODBOR

prof. dr. sc. Zoran Parać – predsjednik Nadzornog odbora.

Zlatan Lisica - član Nadzornog odbora do 24.7.2020.
dr. sc. Marija Carić - član Nadzornog odbora do 24.7.2020.

Darko Đeneš - član Nadzornog odbora do 10.8.2020.
Ana Mikuš Beban - član Nadzornog odbora do 24.7.2020. Iznova postaje član Nadzornog odbora Odlukom Radničkog vijeća od 15.10.2020.

Vedran Tolić - član Nadzornog odbora

Nevena Pivac - član Nadzornog odbora

Ivan Dropulić - zamjenik predsjednika Nadzornog odbora od 25.7.2020.

Ante Šalinović - član Nadzornog odbora od 25.7.2020.

Aleksandar Seratlić - član Nadzornog odbora od 25.7.2020.

PISMO DIONIČARIMA

Poštovani dioničari,
prošla, 2020. godina u cijelome je svijetu zabilježena kao jedna od najizazovnijih s obzirom na panemdiju bolesti COVID-19. Pored same pandemije koja je zahvatila globalna tržišta, u Hrvatskoj čemo je pamtiti podvam razornim potresima, zagrebačkom i petrinjskom, koji su nanijeli mnoge štete hrvatskim građanima. Usprkos svim neplaniranim izazovima Kraš grupa ostvarila je dobre rezultate, prilagodivši poslovanje novim uvjetima rada i nastavljajući s planiranim aktivnostima.

Kraš grupa u 2020. godini ostvarila je konsolidirane ukupne prihode u iznosu od 1042,5 milijuna kuna, što je za 5 milijuna kuna ili 0,5 % više od ostvarenih prihoda u 2019. godini. U ukupnim prihodima, prihodi od prodaje ostvareni su u iznosu od 972,5 milijuna kuna, dok ostali poslovni prihodi iznose 58,4 milijuna kuna.

Na domaćem tržištu prodano je ukupno 19 111 tona, što je više od prethodne godine za 306 tona, tj. 1,6 %. Prihod od prodaje konditorskih proizvoda iznosi je 522,1 milijun kuna. U 2020. godini naplaćeno je i 28,5 milijuna kuna ranije otpisanih potraživanja od kupca iz Saudijske Arabije. Na stranim tržištima prodano je 15 808 tona, što je manje u odnosu na prethodnu godinu za 286 tona, tj. 1,8 %. Ostvaren prihod od prodaje konditorskih proizvoda na stranim tržištima iznosi 444,2 milijuna kuna.

Ukupni konsolidirani rashodi u 2020. godini iznose od 1017,1 milijun kuna i veći su od prošlogodišnjih za 2,5 milijuna kuna ili 0,2 %. Na rast poslovnih rashoda najviše je utjecao rast cijena glavnih sirovina, prije svega šećera, kakao-mase, biljnih masti i lješnjaka.

Kraš grupa u 2020. godini ostvarila je dobit prije oporezivanja u iznosu od 25,3 milijuna kuna. Ostvarena neto dobit iznosi 25,1 milijun kuna. Pri tome je ostvarena EBITDA u visini od 97 milijuna kuna, odnosno EBITDA marža od 9,4 %.

Grupa je u 2020. godini proizvela ukupno 34 971 tonu, što je više za 654 tone, tj. 1,9 % u odnosu na prethodnu godinu.

Tijekom 2020. godine nastavljen je investicijski ciklus započet 2019., kojim se prate dinamični tržišni zahtjevi za unapređenjem proizvodnih procesa, širenjem tehničkih i tehnoloških mogućnosti proizvodnih postrojenja te povećanjem kvalitete gotovih proizvoda i širenjem asortimana. Realizirane su investicije na svim lokacijama: Zagreb, Prijedor i Osijek, kroz ulaganje u modernizaciju i unapređenje postojeće opreme te ulaganje u novu opremu.

U 110. godinu svog poslovanja, koju obilježava 2021. godine, Kraš ulazi kao lider konditorske industrije u regiji zahvaljujući predanom radu zaposlenika, inzistiranju na proizvodnji kvalitetnih i originalnih proizvoda, ulaganju u razvoj novih proizvoda i opravdavanju povjerenje potrošača. Uime Uprave društva i osobno, za postignute poslovne rezultate u 2020. godini zahvaljujem svim zaposlenicima i menadžerskom timu. Također, zahvaljujem i Nadzornom odboru društva na potpori Upravi u ostvarenju poslovnih planova, kao i svim dioničarima na ukazanom povjerenju.

Predsjednik Uprave Društva

Slavko Ledić, dipl. oec.

REZULTATI POSLOVANJA

Poslovnu 2020. godinu obilježila je pandemija COVID-19 koja je uvelike utjecala na gospodarske aktivnosti, kako u Hrvatskoj tako i u ostalim zemljama koje su važna izvozna tržišta Kraša. Efekti pandemije odrazili su se na ekonomske pokazatelje, ali i na potrošnju stanovništva. Prema procjeni s kraja veljače Državnog zavoda za statistiku, BDP u Hrvatskoj je 2020. pao 8,4 % u odnosu na godinu prije. Najveći pad zabilježen je u drugom kvartalu 2020. od čak 15,4 %, što je najveći pad još od 1995. od kada DZS mjeri te podatke. Osim zatvaranja pojedinih segmenata gospodarstva poput ugostiteljstva, rekreativnog sporta i igara na sreću bitan utjecaj imala je i turistička sezona, koja je ostvarena na razini 50 % rekordne 2019. Po podacima Porezne uprave vrijednost fiskaliziranih računa 2020. u odnosu na 2019. pala je za 26,7 milijardi kuna, tj. 13,6 %.

Osim utjecaja globalne pandemije, na poslovanje se negativno reflektirao i utjecaj potresa u ožujku u Zagrebu i prosincu u Petrinji, što je utjecalo na ponašanje potrošača i reduciralo potrošnju pojedinih segmenata.

U takvim okolnostima aktivnosti Kraša u 2020. bile su fokusirane na zadržavanje i jačanje stabilne pozicije na domaćem tržištu i na tržištima regije koja su tradicionalno važna tržišta za Kraš. Na tri lokacije grupe ukupno je proizvedena 34 971 tona, što je za 654 tone, tj. 1,9 % više nego 2019. Prodano je ukupno 34 919 tona, što je u odnosu na 2019. također više i to za 20 tona, tj. 0,1 %.

Aktivnosti na izvoznim tržištima bile su obilježene dodatnim naporima u poslovanju s kupcem iz Saudijske Arabije koji se nalazi u procesu predstečajne nagodbe. Tijekom godine naplaćena su ranije otpisana potraživanja u iznosu od 28,5 milijuna kuna, a nove isporuke realiziraju se po principu prethodnih uplata.

Direktni izvoz ostvaren je u više od 30 zemalja svijeta. Posebno dobri rezultati i rast prodaje ostvaren je na nekim izuzetno bitnim izvoznim tržištima poput Australije, Kanade i Kosova, ali i na tržištu zapadne Europe, posebice u Njemačkoj, Švicarskoj, Austriji i Nizozemskoj.

Na tržištima regije napravljen je zaokret u poslovanju te je poslovanje nastavljeno po novom modelu putem distributera, što donosi dublju distribuciju, veću kvalitetu izlaganja u maloprodaji i manji rizik za Kraš.

Kao i u prethodnim godinama Kraš je svoju kvalitetu

na tržištu potvrđivao novim uspješnim projektima u različitim kategorijama proizvoda. Tako je nastavljen kobrending Dorina čokolada i Domaćica čajnog peciva uvođenjem nove uspješnice Dorina Domaćica tamna i Dorina Domaćica malina, koja je prelivena bijelom čokoladom. Paleta zlatnih Dorina čokolada proširena je proizvodom Dorina Speculaas. U kategoriji impulsa paleta proizvoda čokolada Životinjsko carstvo proširena je punjenim čokoladama Milksy mljeku, Kraš Express i keks. U kategoriji prelivenih čajnih peciva Domaćica je dobila zimski okus medenjaci. Zadnji kvartal 2020. godine obilježila je proizvodnja prigodnog božićno-novogodišnjeg assortimenta, koji se pored novog dizajna isticao i novim čokoladama Dorina tamna naranča i Dorina jabuka s cimetom u elegantnom zlatnom etuiju.

Tijekom 2020. Kraš grupa provela je niz mjera restrukturiranja u svrhu efikasnijeg poslovanja i veće produktivnosti, pa je tako pokrenut postupak preuzimanja Mire a.d. Prijedor. Kroz javnu ponudu Kraš d.d. Zagreb povećao je svoj udio u Miri a.d. Prijedor.

S 1. srpnjem 2020. uspješno je završen i postupak pripajanja Kraš Trgovine d.o.o. Zagreb društvu Kraš d.d. Zagreb te taj segment nastavlja poslovanje kroz maloprodaju Kraša d.d. Provedena je i promjena sistematizacije radnih mjesta, pa je broj zaposlenih u Kraš grupi na kraju 2020. iznosio 2353 ljudi, što je za 270 ljudi, tj. 10,3 % manje nego krajem 2019.

Ukupni ostvareni konsolidirani prihodi na razini Kraš grupe u 2020. godini iznose 1042,5 milijuna kuna i veći su od ostvarenih prošle godine za 0,5 %. Prihodi od prodaje iznose 972,5 milijuna kuna. Prihod od prodaje konditorskih proizvoda na domaćem tržištu iznosi 522,1 milijun kuna, dok na izvoznim tržištima ostvareni prihod od prodaje konditorskog assortimenta iznosi 444,2 milijuna kuna. Ostvareni su i ostali prihodi od prodaje u iznosu od 6,1 milijuna kuna.

Ukupni konsolidirani rashodi ostvareni su u iznosu od 1017,1 milijuna kuna, što je za 0,2 % više nego 2019. Na poslovanje se negativno reflektira i uvelike utječe i poskupljenje cijena strateških sirovina. Prosječni rast iznosio je 11,6 %, a najizraženiji je bio kod šećera +17,1 %, kakao-mase +14 %, biljnih masti +12,8 %, sirove jezgre lješnjaka +18,2 % i uvoznih kakao-maslaca +4,4 %.

Ostvarena je EBITDA u iznosu 97 milijuna kuna, dok je EBITDA marža na razini 9,4 %.

Nakon pokrića ukupnih rashoda poslovanja

ostvarena dobit Kraš grupe iznosi 25,3 milijuna kuna, a nakon oporezivanja ostvarena je neto dobit od 25,1 milijuna kuna.

OSNOVNI PODACI I POKAZATELJI O POSLOVANJU KRAŠ GRUPE

	2020.	2019.	Index 2020. / 2019.
POSLOVNI PRIHODI	1.030.882	1.027.368	100,3
EBITDA *	97.022	100.874	96,2
DOBIT IZ POSLOVANJA (EBIT)	30.330	24.426	124,2
NETO DOBIT	25.135	18.531	135,6
UKUPNA IMOVINA	1.060.351	1.139.076	93,1
KAPITAL PRIPISAN VLASNICIMA MATICE	721.253	698.648	103,2
PROIZVODNJA - KRAŠ GRUPA	34.971	34.317	101,9
PRODAJA - UKUPNO - KRAŠ GRUPA	34.919	34.899	100,1
- TRŽIŠTE HRVATSKE	19.111	18.805	101,6
- INOZEMNO TRŽIŠTE	15.808	16.094	98,2
BROJ RADNIKA - KRAŠ MATICA (stanje 31.12.)	1.531	1.647	93,0
BROJ RADNIKA - KRAŠ GRUPA (stanje 31.12.)	2.353	2.623	89,7

EBITDA* - odnosi se na normaliziranu EBITDA s uključenim vrijednosnim usklađenjima

PRODAJA

U 2020. godini ostvarena je volumenska realizacija na razini Kraš grupe od 34 919 tona, što obuhvaća redovan asortiman i asortiman robne marke. Realizacija uključuje asortiman tvornice Zagreb (tvornica kakao-proizvoda, tvornica bombonskih proizvoda, tvornica keksa i vafla), tvornice Mira Prijedor, tvornice Karolina Osijek, te uslužnu proizvodnju (Jaffa).

Ostvarena volumenska realizacija na razini je ostvarenja iz 2019. pri čemu je realizacija na hrvatskom tržištu veća od 2019. godine za 1,5 %, dok je realizacija ostvarena na izvoznim tržištima niža za 1,8 %. Realizacija na izvoznim tržištima generirana je na tržištima povezanih poduzeća (BiH, Slovenija, Makedonija i Srbija) na kojima je ostvaren pad prodaje u odnosu na 2019. godinu od 3,2 % ili 319 tona te na tržištima nepovezanih poduzeća na kojima je ostvarena prodaja u odnosu na prethodnu godinu viša za 0,5 % ili 33 tone.

Hrvatsko tržište

Poslovanje na hrvatskom tržištu u 2020. godini karakterizira utjecaj pandemije bolesti COVID-19, koja je značajno promijenila ponašanje potrošača u smislu dinamike posjeta trgovina i u smislu strukture kupnje (pojedine kategorije bilježe značajan pad potražnje: bomboni, impuls, praline). Ujedno, pandemija je imala negativan utjecaj i na učinke turističke sezone, a također i na potencijale koji su se očekivali na temelju nogometnog prvenstva Euro 2020.

Nadalje, pojačane su promotivne aktivnosti uz značajan rast broja kataloških objava od +9 %. Prodajna politika prilagođena je situaciji uzrokovanoj koronavirusom te aktivnostima konkurenkcije; plasman noviteta uz snažnu marketinšku podršku, od kojih valja istaknuti novi range „zlatnih“ Dorina s keksom od rujna, XXL ponude od lipnja, nove ŽC Milksy impulse od rujna, nove Napolitanke 420 g, Batons kakao-mlijeko, Domaćicu tamnu s bijelom

čokoladom, atraktivne prigodne ponude (Uskrs, BNG itd.).

Nositelji količinskog rasta u odnosu na realizaciju 2019. godine bili su brendovi: Dorina s rastom od 12,6 %, Petit Beurre rastom s od 17,3 %, Napolitanke 15,8 % i keksi i čajna peciva s rastom od 16 %.

Maloprodaja

Dana 1.7.2020. godine Kraš prehrambenoj industriji d.d. pripojeno je ovisno društvo Kraš-trgovina d.o.o., Zagreb, čime se poslovanje na hrvatskom tržištu proširilo na prodaju kroz vlastite maloprodajne objekte i Choco barove. Mjere koje se provode jesu planiranje i istraživanje tržišta vezano za pronaalaženje novih kanala prodaje i širenje assortimana roba. U skladu sa epidemiološkim mjerama 2020. pokrenuti su novi online kanali prodaje.

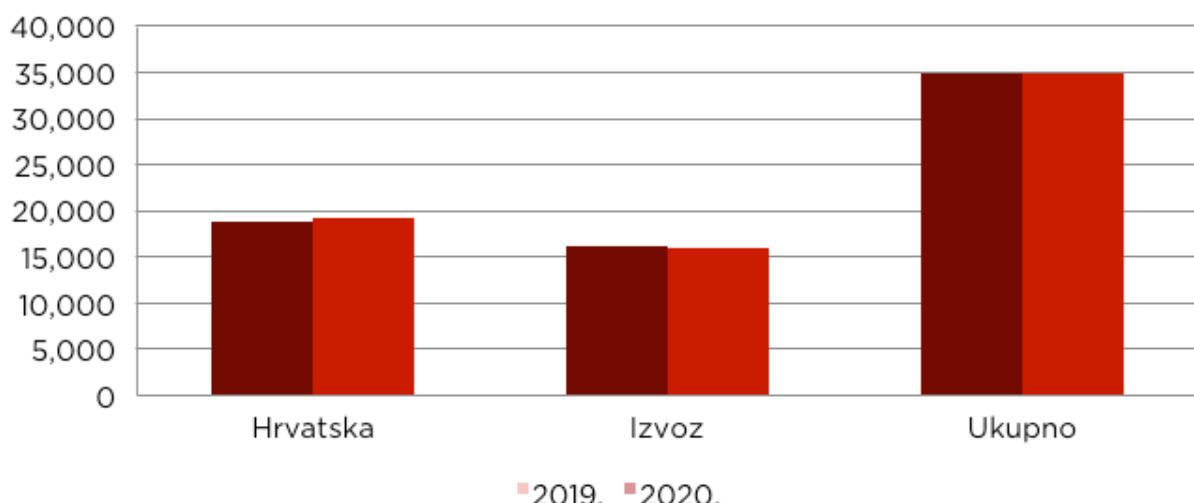
Izvozna tržišta

Realizacija Kraš grupe na izvoznim tržištima ostvarena je u visini 15 808 tona ili 1,8 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Rast prodaje u odnosu na prethodnu godinu ostvaren je na tržištima nepovezanih poduzeća u visini od 0,5 %, dok je na tržištima povezanih poduzeća ostvarena prodaja niža od prošle godine za 3,2 %.

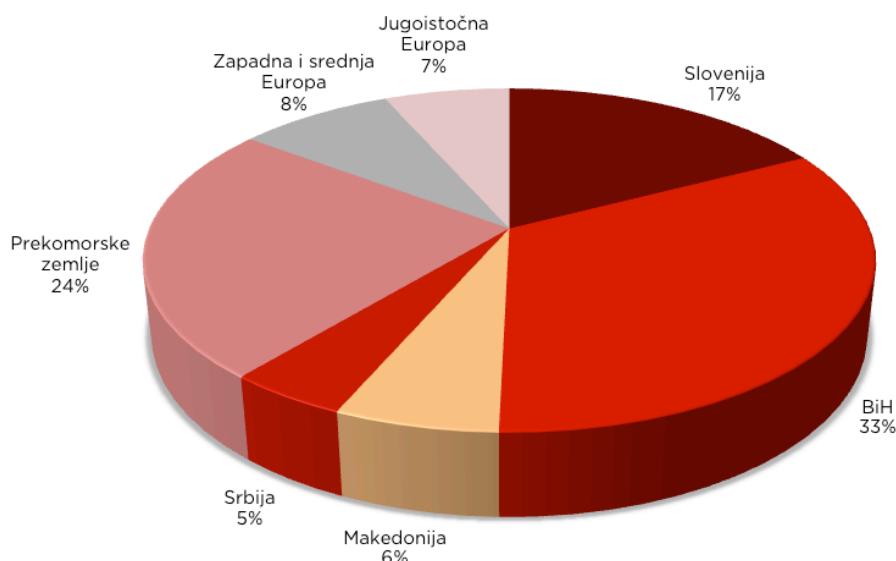
S kupcem iz Saudijske Arabije koji se nalazi u predstečajnoj nagodbi nastavljaju se poslovanje i isporuke nove robe ovisno o novim uplatama.

Na tržištu zapadne i srednje Europe ostvarena je realizacija od 1290 tona, što je 15,6 % više u odnosu na prethodnu godinu, dok je na tržištu jugoistočne Europe ostvarena realizacija od 1046 tona ili 10,2 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Prekomorske zemlje ostvarile su realizaciju od 3820 tona ili 0,6 % manje u odnosu na 2019. godinu.

PRODAJA KRAŠ GRUPE U TONAMA

STRUKTURA IZVOZA U 2020. U TONAMA

PROIZVODNJA

Iako je 2020. godinu obilježila pandemija bolesti COVID-19, koja je negativno utjecala na sve gospodarske aktivnosti, proizvodnja u Kraš grupi iznosila je 34 971 tonu i bila je veća za 654 tone, tj. 1,9 % od ostvarene proizvodnje 2019. Povećani obujam proizvodnje ostvaren je u kategorijama keksa i vafla s tri proizvodne lokacije u Zagrebu, Osijeku i Prijedoru te u kategoriji kakao-proizvoda, čime se Kraš potvrdio kao lider u proizvodnji konditorskog assortimenta u regiji.

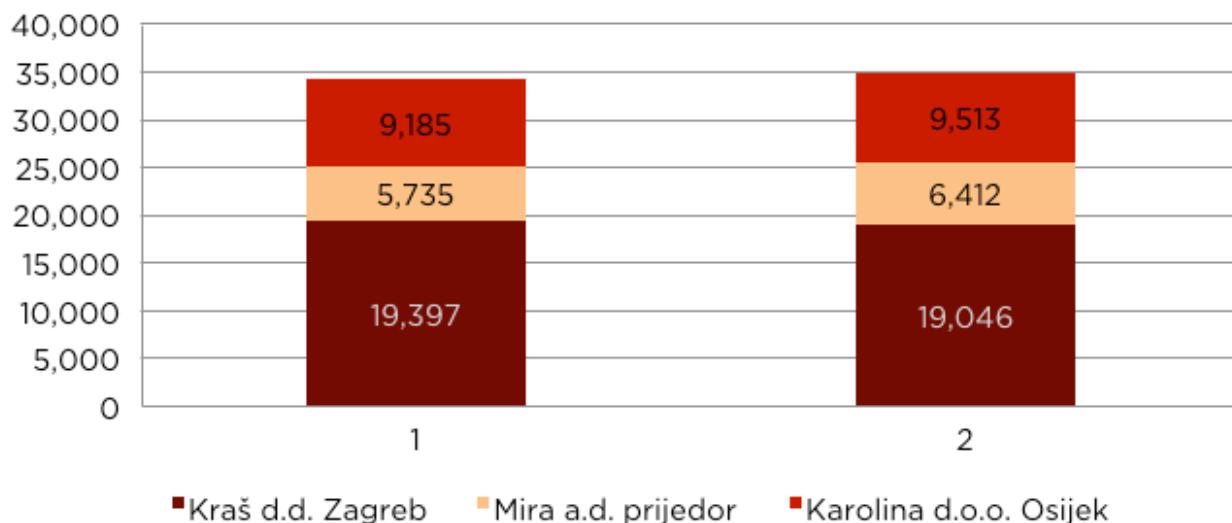
Unatoč spomenutoj krizi zbog pandemije 2020. obilježila su značajna ulaganja u proizvodnu opremu, među kojima treba istaknuti novu liniju za proizvodnju i pakiranje Životinjskog carstva, kojom je proizvod dodatno zaštićen u novom jediničnom pakiranju. Isto tako treba istaknuti ulaganje u Miri Prijedor u novu liniju za proizvodnju i pakiranje čajnih i punjenih čajnih peciva te povećanje kapaciteta izrade zamjesa tjesteta na novim miješalicama. Kroz projekte investicijskog održavanja na svim proizvodnim lokacijama dobivena su nova tehnička rješenja kojima su proizvodni procesi dodatno unaprijedjeni.

Nadzorom aktivnosti u proizvodnji na svakoj od proizvodnih lokacija unutar Kraš grupe u 2020. ostvareni su pojedinačni ciljevi kvalitete definirani ISO standardima. Stalnim povećanjem preventivnih i planskih aktivnosti u održavanju smanjeni su gubici uslijed tehničkih kvarova, a praćenjem i nadzorom potrošnje energetika ostvarene su uštede u potrošnji gradske i bunarske vode te struje i plina.

Svi recertifikacijski nadzorni posjeti u 2020. godini završeni su s najvećim ocjenama te su potvrđeni ISO 9001, 14001 i 50001 te HACCP, IFS, Kosher i Halal certifikati.

Kraš je i u 2020. godini održavao najviše standarde kvalitete i udovoljavao strogim kriterijima zdravstvene ispravnosti proizvoda. Sustav osiguranja kvalitete provodi se u svim fazama procesa proizvodnje – od ulaska sirovina i ambalaže, izrade poluproizvoda i gotovih proizvoda te njihove dostave do kupca – što je rezultiralo postizanjem visoke ocjene kvalitete proizvoda od strane naših potrošača.

PROIZVODNJA KRAŠ GRUPE U TONAMA

ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

Kraš u suradnji s renomiranim istraživačkim agencijama provodi različite vrste istraživanja. Tako se kroz panel-trgovine na malo prati kretanje tržišta i kategorija proizvoda u kojima Kraš participira: što, gdje i po kojoj cijeni potrošači kupuju, kako se razvijaju brendovi, definira se potencijal za daljnji razvoj, prate se aktivnosti konkurenčije. Također se prate objave u trgovackim letcima, zadovoljstvo potrošača, image i snaga Kraša i njegovih brendova. Provode se i ostala istraživanja prema potrebama: test proizvoda, dizajna, imena, oglasnih kampanja. Panelom trgovine na malo kontinuirano se prate sljedeće kategorije: čokolade, praline, impulsi, bomboni, vaflji i keksi i čajna peciva. U navedenim kategorijama Kraš sudjeluje s količinskim udjelom od 28,1 %.

Kategoriju čokolada karakterizira dinamičnost i inovativnost. U skladu s tim, prateći kretanja unutar kategorije, na tržište su izašle nove čokolade i to u raznim segmentima. U skladu s tržišnim kretanjima i koristeći snagu brendova iz kategorije čokolada i keksa, brend Dorina obogaćen je novim čokoladama Dorina Domaćica.

Dorina čokolade sastavni su dio Kraševe prigodne ponude. U sklopu prigodnog programa za Uskrs lansirane su atraktivne čokolade Dorina milky puffs 80 g i 240 g.

Božićni program obogatile su ekskluzivne čokolade Dorina naranča 220 g i Dorina apple pie 220 g. Ovim aktivnostima Kraš je pridonio rastu kategorije čokolade te uvećao svoj količinski i vrijednosni tržišni udio.

Kategorija impulsa bilježi pad od -4,1% vrijednosno uzrokovani pandemijom bolesti COVID-19.

Kraš je u kategoriji impulsa prisutan s brendovima Životinjsko carstvo, Bananko i Tortica. Kraš je svojom brzom reakcijom na trenutnu tržišnu situaciju i lansiranjem proizvoda Životinjsko carstvo Milksy mlijeko, Kraš Express i Keks čokoladice 20 g uspio povećati svoj tržišni udio u kategoriji i pružiti potrošačima novi brend za najmlađu populaciju.

Kategorija pralina najviše je pogodjena pandemijom koja je utjecala na smanjenje prilika za darivanje kroz smanjenje broja socijalnih situacija. Kraš kao drugi najveći proizvođač u kategoriji pralina ostvario je rast od 0,5 %.

U kategoriji bombona Kraš je i dalje lider s količinskim udjelom od 19,9 % i absolutno dominira u segmentu karamela s brendovima Ki-Ki i Bronhi. Ki-Ki je najprodavaniji brend u kategoriji bombona.

Kategorija keksa i čajnih peciva raste, Kraš grupa lider je s količinskim udjelom od 28,1 %. Najjači brend u kategoriji je Domaćica s količinskim udjelom od 9,2 %. Razvojne aktivnosti Kraš grupe usmjerene su na daljnje jačanje brenda Domaćica kroz novu ekstenziju, a u BNG asortimanu obogaćen je i prigodnim okusom medenjaka 275 g.

Kategorija vafla na godišnjoj razini raste 15 % količinski. Kraš grupa dominira ovom kategorijom s količinskim tržišnim udjelom od 57,4 % s brendovima Napolitanke, Jadro, Batons te čokoladiranim napolitankama. Kraš je kao lider u kategoriji vafla dodatno obogatio ponudu kroz lansiranje novih okusa s Napolitankama kakao i mlijeko i Kakao i čokoladna krema, gdje je ušao u segment novih tamnih vafla.

Osim razvoju novih, posebna se pozornost posvećuje i unapređenju postojećih proizvoda kroz redizajn, inovaciju ambalaže i pakiranja te bolju prezentaciju na prodajnim mjestima.

U skladu s tržišnim kretanjima, na zadovoljstvo potrošača omiljeni proizvodi Kraševih kategorija dobili su inovacije u XXL pakiranjima: Dorina, ŽC, Čajni kolutići, Tortica i Ki-Ki bomboni.

Najznačajnije marketinške aktivnosti dešavale su se većinom u drugoj polovici godine s fokusom na Dorinu i Životinjsko carstvo kroz nove kampanje, i tradicionalno su podržale najjači period u konditorskoj industriji kroz kampanju za Božić i Novu godinu.

Investicijske aktivnosti

U 2020. godini Kraš je nastavio s realizacijom započetih kapitalnih investicija. Kao prijelazne investicije iz 2019. završeni su projekti ulaganja u novu liniju punjenih karamela u Tvornici bombonskih proizvoda te investicija u novu opremu za pripremu vafla u Tvornici keksa i vafla. U Tvornici kakao-proizvoda nastavlja se investicijski projekt nove linije za proizvodnju čokolade.

Nastavljena su i ulaganja u povećanje energetske učinkovitosti te modernizaciju postojeće opreme iz područja energetike.

U tvornicama Karolina i Mira uspješno su završeni investicijski projekti u nove proizvodne linije i to u tvornici Karolina investicija na liniji Moro i u tvornici Mira investicija u novu liniju čajnih peciva.

U sustavu Kraš Grupe djeluje i Ekopark Krašograd, u čije je poslovanje također investirano kupnjom nove opreme za restoran, izgradnjom nove terase restorana i novog skladišta.

SUSTAV UPRAVLJANJA KVALITETOM I SIGURNOSTI HRANE

Kraš ima uspostavljen dokumentirani sustav upravljanja kvalitetom i sigurnošću hrane koji se održava i nadzire prema zahtjevima HACCP-a i međunarodno priznatih standarda IFS Food i ISO 9001. U kontekstu misije i vizije, interesa svih dionika i smjernica usvojene Politike kvalitete i sigurnosti hrane, Kraš definira operativne ciljeve i pokazatelje kvalitete koji su usmjereni na ispunjavanje očekivanja i zadovoljstva svojih vjernih kupaca i potrošača.

Naša odgovornost za osiguranje kvalitetnog, zdravstveno ispravnog i sigurnog proizvoda očituje se u primjeni i poštivanju svih važećih zakonskih propisa i standarda, kao i zahtjeva internih specifikacija repromaterijala i gotovih proizvoda. Proizvod Kraš radi se u kontroliranim uvjetima od kvalitetnih i zdravstveno ispravnih sirovina koje ne sadrže genetski modificirane sastojke i pakiraju se u ambalažne materijale prikladne za prehrambenu industriju koji osiguravaju potpunu zaštitu proizvoda. Također provodimo niz dodatnih preventivnih mjera za sigurnost proizvoda, kao npr. primjena mjera plana obrane hrane od mogućih namjernih oštećenja, primjena plana za smanjenje rizika od prevara povezanih s hranom, testiranja identifikacije i sljedivosti proizvoda, vježbe simulacije povlačenja proizvoda u slučaju opasnosti za zdravje potrošača, a edukacijama radnika koji rade na bitnim mjestima za kvalitetu i sigurnost proizvoda želimo razvijati i podizati kulturu sigurnosti hrane.

Dobra dokumentiranost sustava podrazumijeva niz procedura i radnih uputa s opisima načina odvijanja aktivnosti i procesa te s jasno definiranim odgovornostima i ovlaštenjima osoba. U planovima samokontrole, planovima kontrole i planovima

kvalitete nadziremo sve bitne kontrole i kritične kontrolne točke za osiguranje definiranih tehničko-tehnoloških parametara proizvoda i procesa. Sustav upravljanja kvalitetom nadzire se i kroz redovne godišnje interne audite i interne sanitарne pregledе, kao i putem nadzornih posjeta i recertifikacijskih pregleda od strane certifikacijskih tijela. Svi nalazi predstavljaju dokumentirane informacije koje su dokaz da se aktivnosti obavljaju u skladu sa zahtjevima standarda i zakonskih propisa, a ujedno se koriste i kao prilike za moguća poboljšanja. Timovi kvalitete za pojedina područja – HACCP-ov tim, Tim za procjenu rizika, Tim za obranu hrane i Tim Food Fraud prate ispunjenje zahtjeva i sve revizije zahtjeva te ih implementiraju u praksi radi osiguranja kvalitete i sigurnosti proizvoda Kraš.

Ostvarenjem postavljenih ciljeva dokazujemo da je sustav upravljanja kvalitetom i sigurnosti hrane djelotvoran. To nam potvrđuje i ostvareni pokazatelj mjerenja zadovoljstva kupaca na tržištu RH i na izvoznim tržištima, koji je i u 2020. godini na visokom nivou.

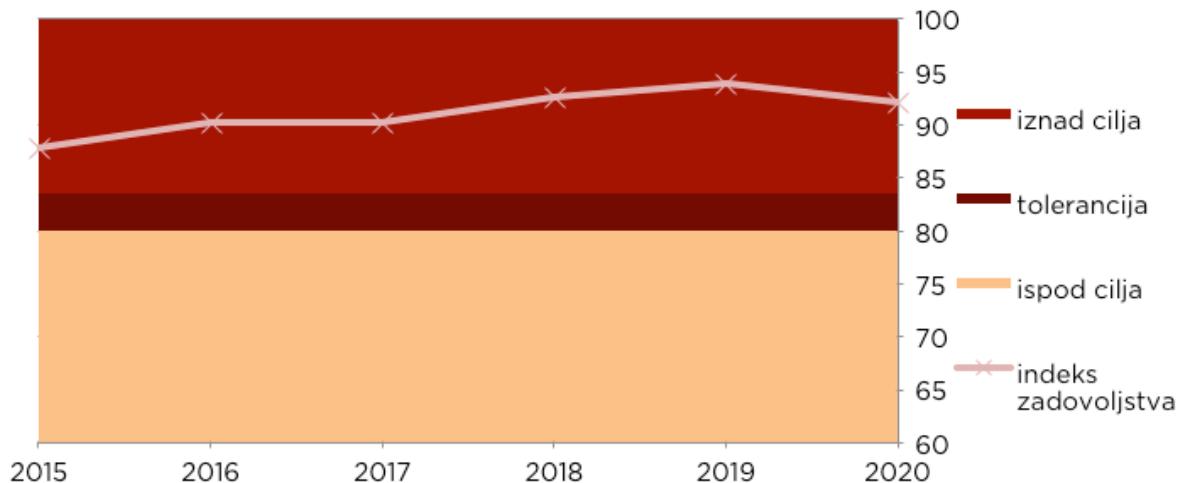
Zadovoljstvo kupaca na tržištu RH

U provedenom anketiranju kupaca na domaćem tržištu ostvaren je vrlo dobar i visok indeks zadovoljstva kupaca od 92,1.

Indeks zadovoljstva kupaca mjeri se kroz deset pitanja, koja se boduju odnosom ocjene važnosti pitanja i iskazanog stupnja zadovoljstva. Najvišim stupnjem zadovoljstva kupci su ocijenili razinu profesionalnosti prodajnog osoblja na terenu, razinu kvalitete proizvoda, brzinu i djelotvornosti rješavanja zahtjeva i problema kupaca te razinu profesionalnosti osoblja u centrali. Kupci su također zadovoljni i ispunjenjem dogovorenih rokova isporuka.

Trend zadovoljstva kupca na domaćem tržištu u razdoblju od 2015. do 2020. na vrlo je visokom nivou, što je prikazano na donjem grafu.

INDEKS ZADOVOLJSTVA KUPACA U RH U RAZDOBLJU 2015-2020.

Zadovoljstvo kupaca na izvoznom tržištu

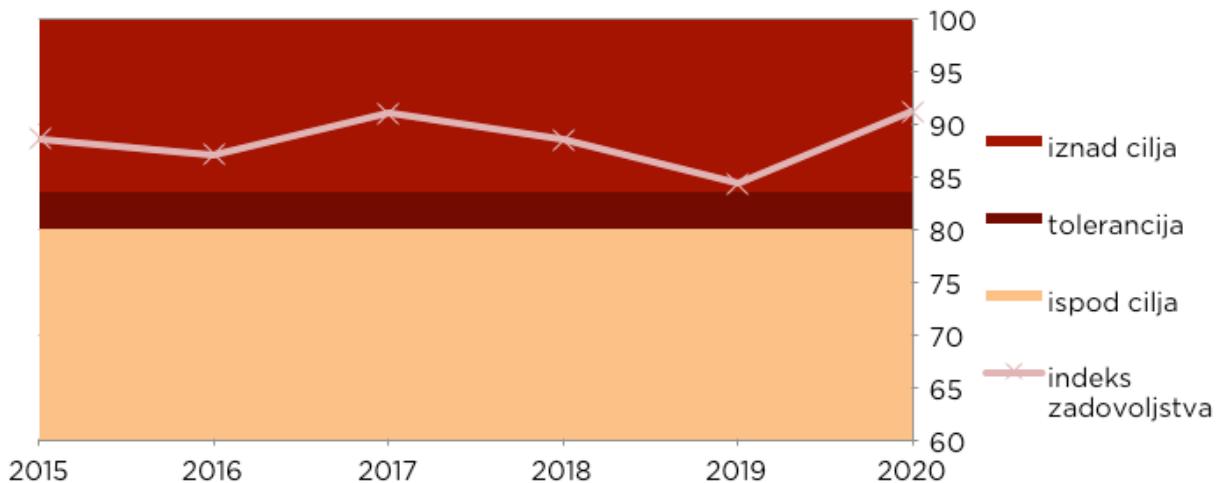
Rezultat provedenog mjerjenja indeksa zadovoljstva kupaca u 2020. na izvoznim tržištima i tržištima naših povezanih društava iznosi 91,3 i na vrlo je visokom i prihvatljivom nivou.

Visokim stupnjem zadovoljstva kupci iz izvoza ocjenjuju kvalitetu Kraševih proizvoda, profesionalnost osoblja,

brzinu rješavanja zahtjeva i problema, rokove isporuka i usklađenost strukture isporuke s narudžbom.

Trend zadovoljstva kupaca iz izvoza u razdoblju od 2015. do 2020. godine ukazuje na značajan pozitivan pomak 2020. u odnosu na 2019., što je vidljivo iz donjeg grafikona.

INDEKS ZADOVOLJSTVA KUPACA IZVOZA U RAZDOBLJU 2015-2020.

ZAŠTITA OKOLIŠA

Energija je od ključne važnosti za poslovanje te ima značajan učinak na ekomska, okolišna i društvena pitanja u poslovanju poduzeća. Prevelika potrošnja energije može izazvati štete za okoliš i velike gubitke za širu društvenu zajednicu zbog trošenja prirodnih izvora i doprinosa problemima globalnog zagrijavanja i klimatskih promjena. Poboljšanjem energetskih performansa dajemo pozitivan doprinos smanjenju trošenja energije i ublažavanju njihovih štetnih posljedica uporabe i potrošnje.

Usmjereni smo na odgovorno ponašanje prema okolišu i na odgovorno energetsко upravljanje. Kontinuirano izgrađujemo, unapređujemo i poboljšavamo sustave upravljanja okolišem i energetskom učinkovitošću sukladno normama ISO 14001 i ISO 50001.

O okolišnim indikatorima vođena je evidencija, izrađeni su svi relevantni izvještaji koji su dostavljeni nadležnim tijelima javne uprave i koji su time postali javni i dostupni na uvid svima zainteresiranima.

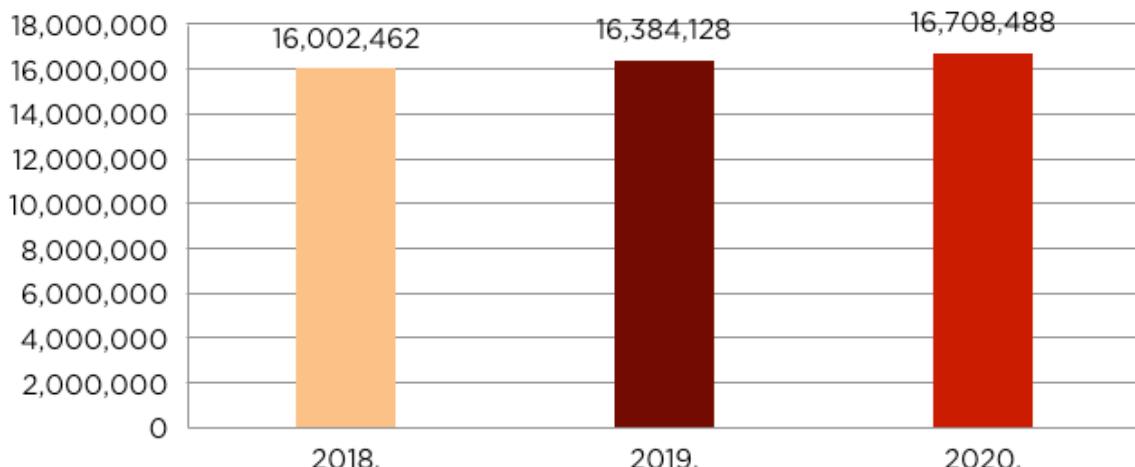
Energenti

Potrošnja energije unutar organizacije odnosi se na potrošnju električne energije i zemnog plina. Potrošnja se iskazuje omjerom potrošnje energenata po toni gotovog proizvoda prema pokazatelju efikasnosti korištenja energije EnPI.

Električna energija

Potrošnja električne energije 2020. bila je 16 708 488 kWh, odnosno 854 EnPI što je 1,9 % više nego u prethodnoj godini. Trend godišnjeg povećanja temperature zraka i dalje je prisutan, što za poslјedicu ima povećanu potrebu za rashladnom energijom.

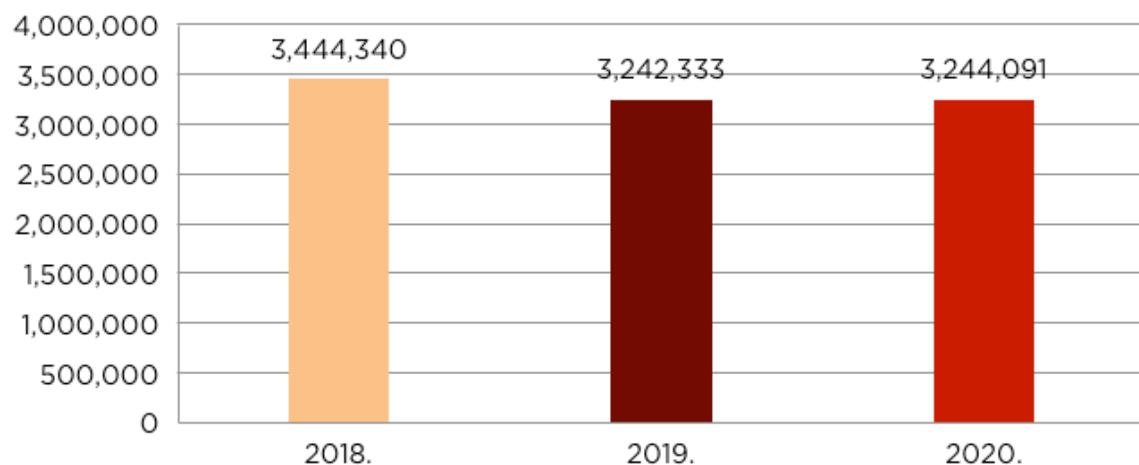
ELEKTRIČNA ENERGIJA U kWh

Zemni plin

Potrošnja zemnog plina 2020. bila je 3 244 091 m³, odnosno 166 EnPI, što je 0,05 % više nego u prethodnoj godini.

ZEMNI PLIN U m³

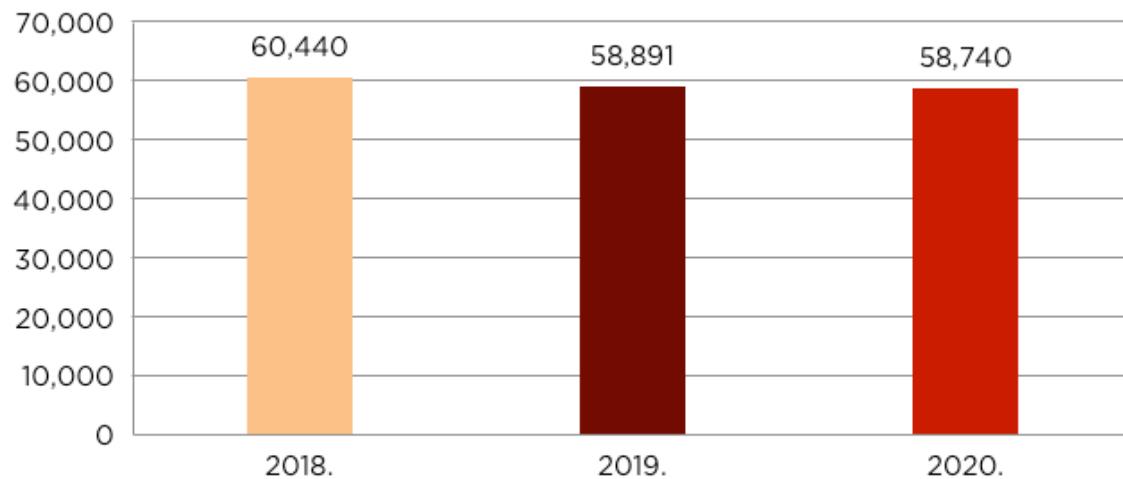
Voda

Opskrba vodom osigurana je iz sustava gradskog vodovoda te iz vlastitih zdenaca koji se nalaze se na lokaciji Ravnice, Zagreb.

Gradskva voda

Potrošnja gradske vode 2020. bila je 58 740 m³, odnosno 3,00 EnPI, što je 0,26 % manje nego prethodne godine.

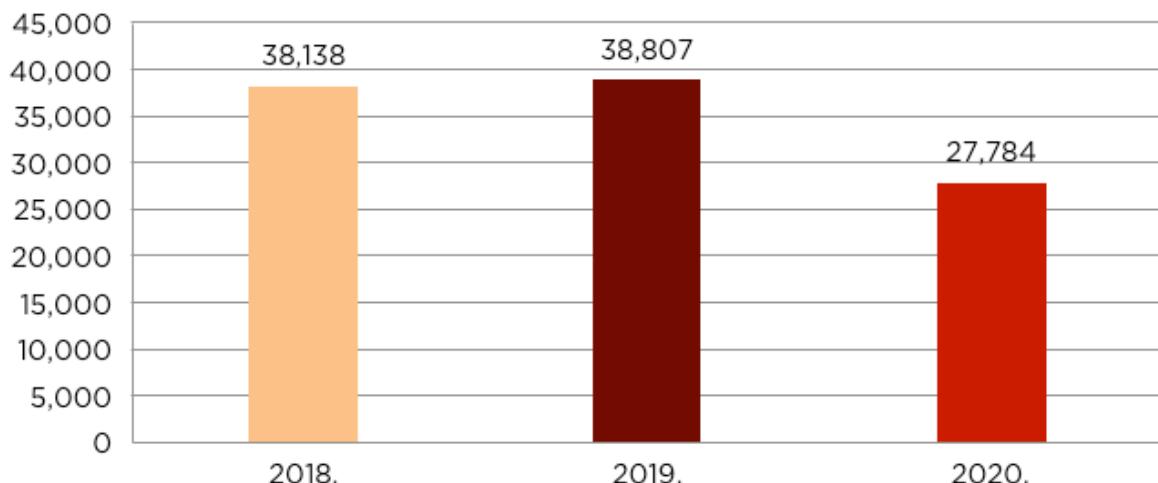
GRADSKA VODA U m³

Bunarska voda

Potrošnja bunarske vode 2020. bila je 27 784 m³, odnosno 1,42 EnPl, što je 28,04 % manje nego u prethodnoj godini.

BUNARSKA VODA U m³³³³

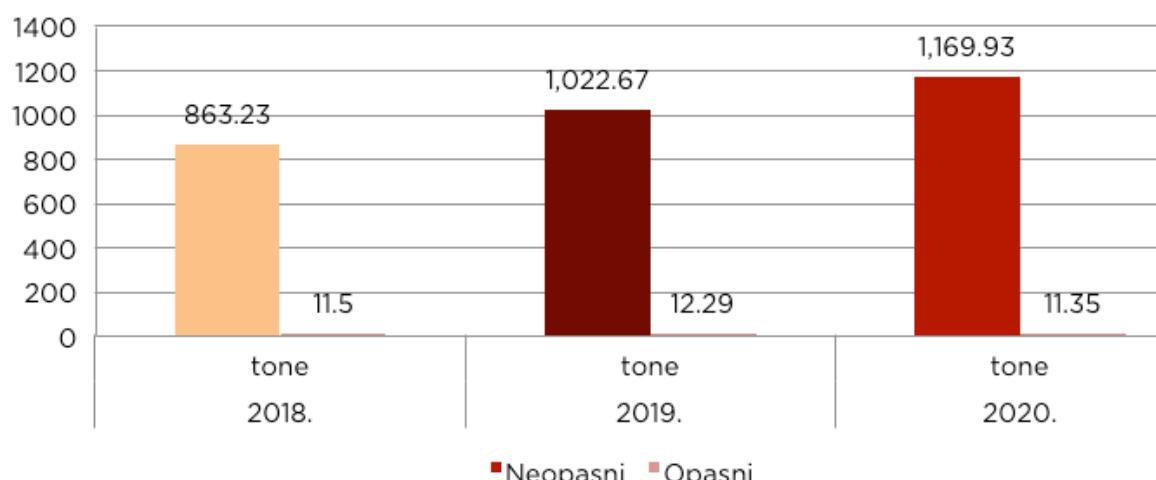
Otpadne vode i otpad

Sanitarne, tehnološke i atmosferske otpadne vode ispuštaju se u sustav javne odvodnje. Tehnološke otpadne vode prethodno se pročišćavaju preko separatora masti i ulja. Sakupljeni talog redovito se uklanja, a otpadne vode kontroliraju se redovito.

Pregled težina otpada prema vrsti za period 2018. – 2020.

Kako bi smanjili ukupnu količinu proizvedenog otpada, otpad se razvrstava na mjestu nastanka prema pojedinim vrstama otpada, privremeno skladišti i predaje ovlaštenoj osobi za sakupljanje, prijevoz, obradu, uporabu ili zbrinjavanje.
Opasni/neopasni otpad

OTPAD U TONAMA

VRSTE OTPADA	2018.		2019.		2020.	
	tone	%	tone	%	tone	%
Neopasni	863,23	98,7	1022,67	98,8	1169,93	99,04
Opasni	11,5	1,3	12,29	1,2	11,35	0,96

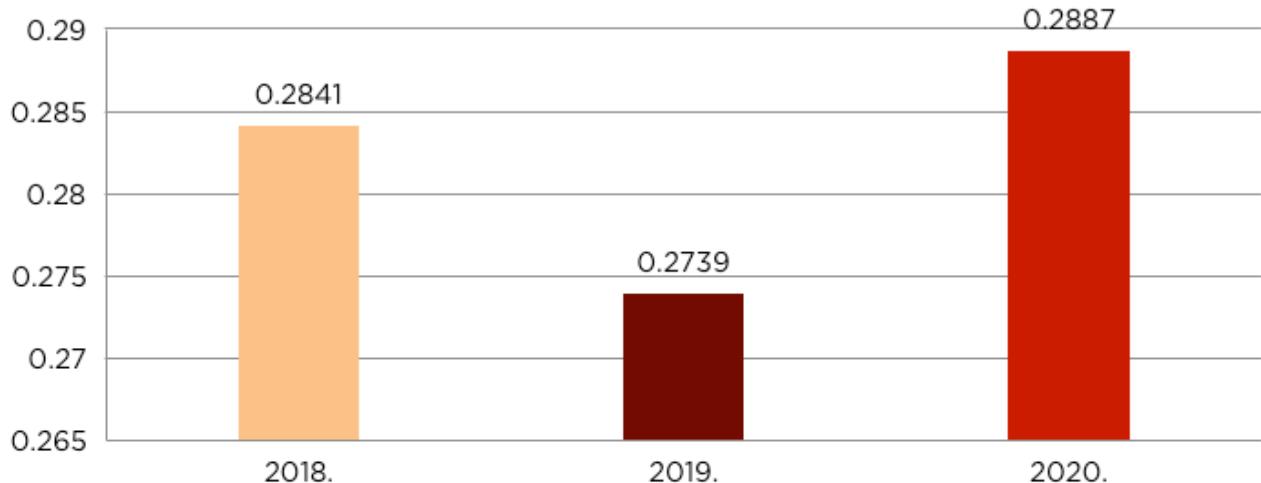
Emisije u zrak

Izravne emisije u zrak posljedica su izgaranja zemnog plina koji se koristi za potrebe proizvodnje sekundarnih energenata i u Tvornici keksa i vafla za proizvodnju gotovih proizvoda, a uključuju izgaranje zemnog plina.

Za održavanje potrebnih klimatskih uvjeta u tehnološkim i ostalim radnim prostorijama koriste

se rashladni i klimatizacijski uređaji, koji za svoj rad koriste tvari koje utječu na ozonski sloj. Održavanje ovih uređaja i sustava u radu povjereni je ovlaštenim ugovornim partnerima, čija je dužnost, između ostalog, ekološki zbrinuti zamijenjene radne tvari. U promatranom razdoblju nije bilo slučajeva nekontroliranog istjecanja tvari koje ošteteju ozon. Emisije u zrak u granicama su dozvoljenih vrijednosti sukladno zakonskim propisima.

CO2 TONE U TONAMA GOTOVOG PROIZVODA

CO2 TONE / TONA GOTOVOG PROIZVODA	2018.	2019.	2020.

ODGOVORNO PONAŠANJE U LANCU OPSKRBE

Odgovorno ponašanje u lancu opskrbe u skladu je s misijom i u duhu više od sto godina tradicije proizvodnje. Kraš zapošljava visokokvalificirane stručnjake u svim segmentima nabave, proizvodnje, distribucije i prodaje, a njihova stručnost osigurava da lanac opskrbe bude u skladu sa standardima odgovornog ponašanja.

Sa stanovišta održivosti i društveno odgovornog poslovanja u lancu opskrbe najosjetljivije su sirovine kakao i biljne masti. S obzirom na porijeklo navedenih sirovina (zemlje jugoistočne Azije i Afrike) posebno se vodi računa o izboru proizvođača. Kraš prilikom nabave sirovina bira proizvođače koji jamče vrhunsku kvalitetu i održivost proizvoda i koji su certificirali svoj lanac dobavljača te razvili vlastite programe koji se odnose na poštivanje ljudskih prava i odgovorno društveno poslovanje. Biljne masti na bazi palme nabavljaju se od dobavljača koji imaju RSPO certifikat (Roundtable on Sustainable Palm Oil).

Ambalažakojasekoristinaulazuuproizvodnjiproces za pakiranje upotrijebljenih sirovina odgovorno se odlaže za recikliranje, s tim da se jedna trećina sirovina nabavlja u cisternama bez korištenja bilo kakve ambalaže. Kod razvoja proizvoda primarno se vodi računa o kvaliteti i sigurnosti hrane, pa se za pakiranje gotovih proizvoda koriste materijali iz primarnih izvora i materijali koji štite proizvod od nepovoljnih vanjskih utjecaja i migracije štetnih tvari. Uz uvažavanje ovog primarnog principa: zaštita zdravlja i sigurnost potrošača, za primarno pakiranje gotovih proizvoda gdje god je moguće koriste se ekološki povoljniji materijali sukladno tehničko-tehnološkim mogućnostima, npr. zamjena celofana. Nadalje, kroz stalne inovacije i praćenje tehnološkog napretka na polju ambalaže kontinuirano se smanjuje ukupna količina ambalažnog materijala potrebnog za pakiranje jedinice proizvoda. U području transportnih pakiranja koristi se ambalaža pretežno napravljena od reciklirane sirovine. Vodeći se ovim principima Kraš razvija nove proizvode, inovira postojeće te je u stalnom procesu poboljšanja prema najnovijim standardima i dostignućima tehnologije, kvalitete, sigurnosti i održivosti.

Važan segment odgovornog poslovanja sigurnost je potrošača. Već kod izbora dobavljača sirovina i ambalaže i njihova uključivanja u lanac opskrbe Kraš ocjenjuje se posjeduje li dobavljač međunarodne certifikate vezane uz sigurnost hrane i zaštitu okoliša: ISO 22000, IFS, BRC, FSSC 22000, ISO 14001, ISO 50001. Sve sirovine koje se koriste za proizvodnju proizvoda 100 % su NON

GMO. To je osigurano specifikacijama koje sadrže zahtjev dobavljačima da nijedan ulazni proizvod ne smije biti genetski modificiran niti smije imati porijeklo od genetski modificirane sirovine.

Utjecaj poduzeća veličine Kraš na lokalnu zajednicu kroz odgovorno ponašanje u lancu opskrbe može biti višestruko koristan za lokalno gospodarstvo, pa, svjesni ove činjenice, u Krašu posebno razvijamo odnose s poslovnim partnerima na lokalnom nivou. Većina dobavljača koji čine lanac opskrbe lokalni su dobavljači, 60 % količina potrebnih sirovina nabavlja se na hrvatskom tržištu, a 100 % višnje u alkoholu, prepoznatljivog sastojka Griotte, koristi se iz vlastitih nasada. Više od 90 % ambalaže nabavlja se na hrvatskom tržištu, a dobavljači ambalaže često su mala i srednja poduzeća u manjim sredinama, čime se potiče razvoj tih sredina i zaposlenost.

LJUDSKA PRAVA, PRAVA RADNIKA I STRUKTURA ZAPOSLENIH

Poštivanje ljudskih prava predstavlja jedno od osnovnih načela poslovanja, koje je ugrađeno u sve interne akte društva.

U Krašu se poštuje integritet i osobnost pojedinca, uvažava se i promiče raznolikost kao izvor talenta, kreativnosti i iskustva. Ne tolerira se diskriminacija po bilo kojoj osnovi.

Zaštita dostojanstva radnika, zajamčena Zakonom o radu, ugrađena je u Kolektivni ugovor za radnike Kraš d.d., kojim je utvrđen postupak ostvarivanja prava radnika na zaštitu dostojanstva. Usklađu s tim u društvu je imenovan radnik čija je obveza primati i rješavati pritužbe u svezi zaštite dostojanstva radnika. U 2020. godini nije bilo pritužbi vezanih za zaštitu dostojanstva radnika.

Zaštita osobnih podataka radnika regulirana je Kolektivnim ugovorom i nizom internih akata koji uređuju poslovne procese u kojima se obrađuju osobni podaci radnika, a sve sukladno važećim propisima o zaštiti i obradi osobnih podataka.

Osiguranje i održavanje poticajnog i ugodnog radnog okruženja u kojem posao predstavlja zadovoljstvo uvjet je za postizanje izvrsnosti u poslovanju. Iz navedenog razloga prava radnika i uvjeti rada na vrhu su ljestvice prioriteta društva.

Kraš poštuje i osigurava sva prava iz radnog odnosa propisana zakonima i Ustavom Republike Hrvatske, koja je ugradio u Kolektivni ugovor i ostale interne akte društva.

Također, u Krašu dugi niz godina aktivno djeluje Sindikalna podružnica Sindikata zaposlenih u poljoprivredi, prehrambenoj i duhanskoj industriji i vodoprivredi Hrvatske (PPDIV), u koji je učlanjeno gotovo 60 % radnika Kraša.

Kolektivnim ugovorom osigurana su dodatna prava radnika, pa tako radnici Kraša imaju pravo na jednokratni dodatak na plaću za korištenje godišnjeg odmora (regres), božićnicu i božićni poklon za dijete, jubilarne nagrade, novčane potpore zbog bolovanja dužeg od 90 dana, u slučaju smrti člana uže obitelji ili kao pomoć obitelji umrlog radnika.

Na prijedlog ili uz suglasnost sindikata Uprava Društva može odobriti i druge novčane potpore radnicima, poput pokrića troškova liječenja, potpore djetetu umrlog radnika i sl.

Radnici svoje pravo sudjelovanja u odlučivanju ostvaruju i putem radničkog vijeća. Zadatak Radničkog vijeća štititi i promicati interes radnika savjetovanjem, suodlučivanjem ili pregovorima o pitanjima važnima za položaj radnika. Uprava Društva redovno izvještava Radničko vijeće o stanju

i rezultatima poslovanja, o razvojnim planovima i njihovu utjecaju na gospodarski i socijalni položaj radnika te poštuje obvezu dobivanja prethodne suglasnost, ili obvezu prethodnog savjetovanja s Radničkim vijećem prilikom odlučivanja o pojedinim pravima radnika, sukladno Zakonu o radu.

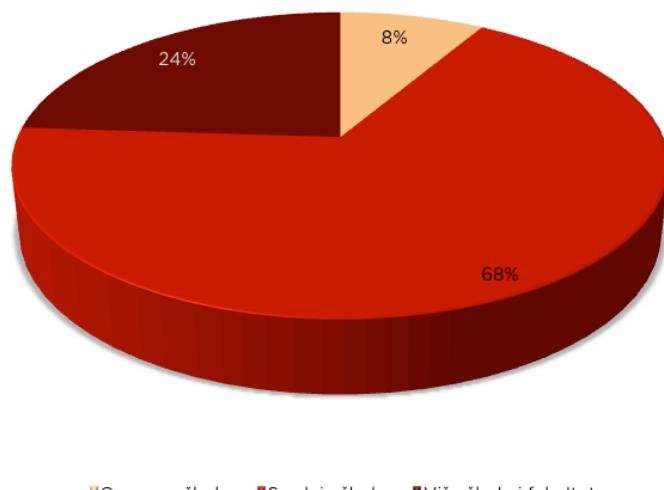
Struktura zaposlenih

Kraš grupa zapošljava 2353 radnika na kraju 2020. godine, od čega 1531 radnika u matičnom društvu, a u ovisnim društvima 822 radnika.

Tijekom 2020. godine u društvu je zaposleno 159 novih radnika, od čega 147 radnika (92,45 %) na određeno te 12 (7,55 %) radnika na neodređeno vrijeme, a 465 radnika prestalo je s radom. Status iz radnog odnosa na određeno vrijeme u neodređeno promjenila su 54 radnika.

Kvalifikacijska struktura

Ustanova	Broj zaposlenih
Osnovna škola	130
Srednja škola	1034
Viša škola i fakultet	367
Ukupno	1531

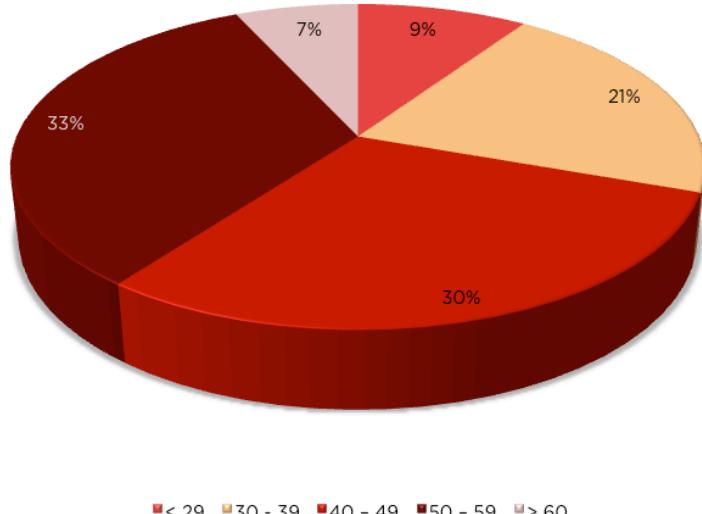
Struktura radnika prema radnom statusu

	Broj zaposlenih	Na neodređeno vrijeme	Na određeno vrijeme
01.01.2020.	1760	1568	192
31.12.2020.	1531	1441	90

U 2020. godini 94% naših radnika bilo je zaposleno na neodređeno vrijeme, a samo 6% na određeno vrijeme.

Dobna struktura

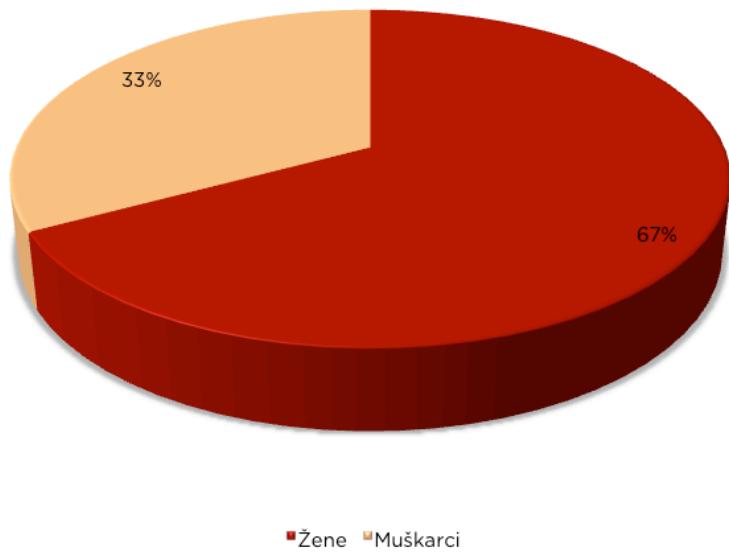
Dob zaposlenih	Broj zaposlenih	%
< 29	145	9,0
30 - 39	321	21,0
40 – 49	456	30,0
50 – 59	504	33,0
> 60	105	7,0
Ukupno	1531	100

■ < 29 ■ 30 - 39 ■ 40 - 49 ■ 50 - 59 ■ > 60

Prosječna dob zaposlenih na dan 31.12.2020. godine bila je 45 godina.

Rodna pripadnost	Broj zaposlenih	%
Žene	1028	67
Muškarci	503	33
Ukupno	1531	100

■ Žene ■ Muškarci

ZAŠTITA NA RADU

Kultura zaštite zdravlja i sigurnosti na radu podrazumijeva pravo na sigurno i zdravo radno mjesto na svim razinama, a prioritet se uvijek daje načelima prevencije ozljeda, nezgoda i bolesti. Zbog navedenog Kraš je u svoje temeljne odrednice poslovanja ugradio provedbu svih propisa iz područja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, kao i odredbi konvencija Međunarodne organizacije rada koje se tiču predmeta našeg poslovanja.

Na poslovima s posebnim uvjetima rada u društvu radi ukupno 401 radnik. Za sve radnike provode se prethodni i periodički liječnički pregledi za poslove koje obavljaju.

Prevencija ozljeda usmjerenja je na identifikaciju potencijalnih opasnosti i nesigurnih uvjeta rada te zdravstvenih i sigurnosnih rizika, eliminaciju istih, primjenu mjera nadzora, postavljanje propisanih znakova upozorenja i uputa za siguran način rada, ispitivanje sredstava rada te uporabu propisanih osobnih zaštitnih sredstava. Svojim radnicima Kraš osigurava provedbu oposobljavanja za rad na siguran način i to prilikom zapošljavanja, u slučaju premješta radnika na drugo mjesto, prilikom uvođenja nove tehnologije ili nove tehnološke opreme i kada se promijene rizici na radnom mjestu. Isto tako redovno se obnavljanju znanja za rad na siguran način radnicima u proizvodnim procesima s većim rizicima od nastanka ozljeda te radnicima koji su se vratili na posao nakon ozljede na radu.

Za sve svoje radnike Kraš je ugovorio i policu dodatnog zdravstvenog osiguranja, koja radnicima tijekom ugovorenog perioda pruža mogućnost obavljanja sistematskih pregleda i dodatnih specijalističkih pregleda prema potrebi.

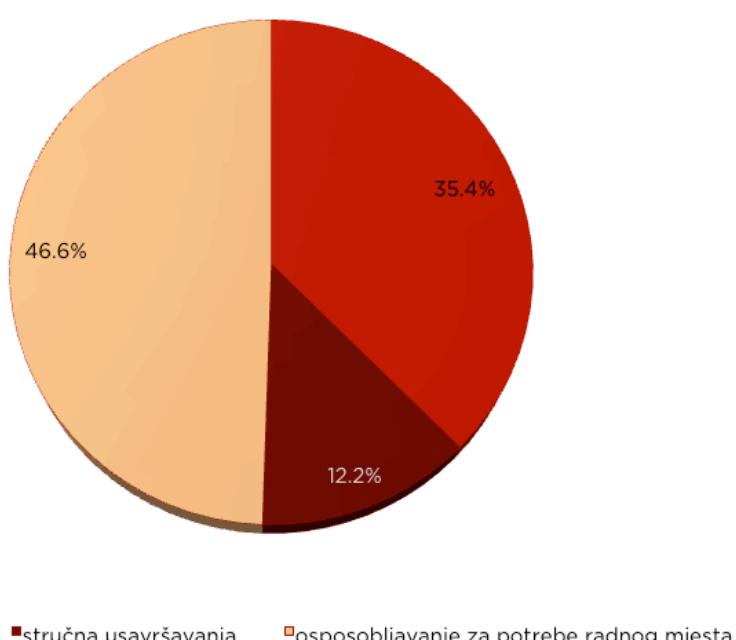
Tijekom godine Kraš održava redovite sastanke Odbora zaštite na radu (najmanje dva puta godišnje), na kojima se podnosi izvješće i analizira primjena pravila zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, definiraju se uzroci nastanka ozljeda na radu te se u skladu s tim predlažu preventivne mjere u svrhu smanjenja rizika od ozljeda, nezgoda i profesionalnih bolesti s ciljem smanjenja broja ozljeda i dana bolovanja.

EDUKACIJA I RAZVOJ ZAPOSLENIH

Svjesni da su znanje, vještine i sposobnosti zaposlenih, kao i njihov razvoj i usavršavanje, ključ uspjeha na globalnom tržištu, dugi niz godina ulazu se značajna sredstva u razvoj zaposlenih kroz različite programe Kraš akademije.

Kraš je kroz programe Kraš akademije izgradio svoj način poticanja cjeloživotnog obrazovanja nastojeći na zanimljiv, jednostavan i pristupačan način omogućiti zaposlenima usvajanje znanja, vještina i navika koje su im potrebne u radu s novim tehnologijama, u inovacijama, a potiču kreativnost i razvoj stilova suradnje i razumijevanja.

Ovisno o potrebama radnog mesta, osobito o potrebi stjecanja znanja i vještina za učinkovitu provjeru, održavanje i primjenu svih sustava kvalitete te razvojnim potrebama pojedinca, tijekom 2020. godine zbog pandemije u obrazovne aktivnosti bilo je uključeno svega 44,59 % prosječnog broja zaposlenih. U 2020. godini u ukupnom iznosu investiranih sredstava za edukaciju zaposlenih u Društvu stručna usavršavanja sudjeluju s 12,2 %, oposobljavanja za potrebe radnog mesta s 46,6 %, a doškolovanja s 35,4 %.

Interne i vanjske edukacije

U 2020. godini zbog pandemije bolesti COVID-19 radnici su većinom participirali u online edukacijama koje su se odnosile na unapređenje socijalno-poslovnih vještina ili su pratile novosti u zakonodavstvu i načinima poslovanja ili su se pak odnosile na obvezna ospozobljavanja za potrebe radnog mjeseta. Online edukacije pokazale su se kao izvrstan motivacijski faktor i način da se u doba pandemije nastavi rast i razvoj zaposlenih.

Uvođenje u posao i pripravništvo

Uvođenje u posao, odnosno pripravništvo sa stručnim mentorstvom, usmjerenjem i podrškom izuzetno je važan početak profesionalnog razvoja svakog novozaposlenog, posebno mladih ljudi koji se prvi put zapošljavaju.

Društvo provodi strukturirani pripravnički program u trajanju od 6 do 12 mjeseci u kojem se pripravnike u specijalističkom dijelu, uz vodstvo i podršku mentora, usmjerava na stalno propitivanje, provjeravanje, istraživanje, mijenjanje i unapređivanje svojih znanja i vještina stečenih tijekom školovanja. Takav program omogućava pripravnicima kraće vrijeme potrebno od ulaska u kompaniju do početka samostalnog odradivanja radnih zadataka. U 2020. godini zbog pandemije bolesti COVID-19 u prilagođeni program pripravništva bilo je uključeno pet pripravnika.

Proces uvođenja u posao strateški je proces kojem je glavni cilj da novozaposlenim radnicima omogući stjecanje kompetencija potrebnih za savladavanje zahtjeva organizacije kao i samog radnog mjeseta. To je ujedno i proces socijalizacije, upoznavanje s misijom i vizijom, strateškim odrednicama i ključnim vrijednostima, kao i samom djelatnošću, organizacijskom strukturu i kulturom Društva. Osim općeg informiranja o društvu program uvođenja podrazumijeva i strukturirane stručne sadržaje kojima se novozaposlenim radnicima želi omogućiti lakše i efikasnije snalaženje u užoj radnoj okolini. U 2020. godini programe uvođenja u posao završilo je 159 novozaposlenih radnika.

ZADOVOLJSTVO RADNIKA

Kraš grupa dugi niz godina prati zadovoljstvo poslom i radnu angažiranost svojih radnika, s obzirom na to da su visoko motivirani radnici s odgovarajućim kompetencijama ključni za uspjeh kompanije. Rezultati ispitivanja stavova radnika o poslu i zaposlenju u Krašu korisni su pokazatelji Kraševih vrijednosti, kao i područja gdje treba raditi na poboljšanjima kako bi s tržišta rada privukli i zadržali one radnike koji se najbolje uklapaju u

Kraševu organizacijsku kulturu.

Istraživanje zadovoljstva u poslu i motivacije radnika provodi se putem anketnog upitnika na reprezentativnom uzorku radnika odgovarajuće dobne, spolne i kvalifikacijske strukture, s ciljem prikupljanja informacija o općem zadovoljstvu i zadovoljstvu pojedinim aspektima posla kao što su plaća, stil rukovođenja, međuljudskih odnosi, mogućnost napredovanja i razvoja i sl.

Početkom 2020. godine, a prije proglašenja pandemije bolesti COVID-19, provedena je anketa na uzorku od 161 radnika. Opće zadovoljstvo poslom procijenjeno na skali od 1 (potpuno nezadovoljan) do 5 (potpuno zadovoljan) iznosi 3,69, što je u okviru prethodnih istraživanja (indeks zadovoljstva veći od 70 %).

SURADNJA SA DRUŠTVENOM ZAJEDNICOM I UTJECAJ NA DRUŠTVO

Stručne prakse i posjete

Kraš već dugi niz godina uspješno surađuje s više srednjoškolskih i visokoškolskih ustanova iz cijele Hrvatske. U 2020. godini nakon dugogodišnje uspješne suradnje s Tehničkom školom Ruđera Boškovića potpisana je Sporazum o partnerstvu u provedbi projekta „Uspostava regionalnih centara kompetentnosti u strukovnom obrazovanju u (pod) sektorima: strojarstvo, elektrotehnika i računalstvo, poljoprivreda i zdravstvo”, kojim smo se aktivno uključili u razvoj strukovnog obrazovanja u RH. U 2020. godini, dok su to mjere sprečavanja zaraze bolešću COVID-19 dozvoljavale, na stručnoj praksi bilo je 157 učenika iz strukovnih srednjih škola. Neovisno o mjerama za sprečavanje zaraze bolešću COVID-19 nastavili smo pomagati studentima u izradi studentskih radova, sudjelovali smo u istraživanjima doktoranada i slično.

Uz stručne posjete organiziraju se i posjeti učenika osnovnih škola i srednjih škola drugih usmjerenja. U sklopu takve posjete učenici sudjeluju u programu „Put u Tvornicu čokolade”, u kojem se kroz zabavnu radionicu i posjet tvornici upoznaju s procesom i povješću izrade čokolade od kakaovca do čokoladne table. Do ožujka 2020. godine, dok su to epidemiološke mjerne to još dozvoljavale, Kraš je bio domaćin 31 takvog posjeta.

Ekopark Krašograd

Održiv razvoj i ekologija sastavni su dijelovi svih planova poslovanja i razvoja tvrtki u najširem smislu. Šireći ideju o proizvodnji i radu na društveno odgovoran, ekološki prihvatljiv i održiv

način, Kraš je izgradio vlastiti Ekopark u Bratini, smješten u blizini Zagreba. Svi objekti na posjedu i pripadajući sadržaji pričaju ekopriču, od drvenih kućica čiji su apartmanski kapaciteti planirani za smještaj stotinjak osoba do restorana s originalnom ponudom specijaliteta.

Svi navedeni objekti sagrađeni su od potpuno prirodnih materijala, drva i kama, dok se poljoprivredni uzgoj obavlja prema najvišim standardima ekoproizvodnje. Zbog specifične epidemiološke situacije u prošloj godini, da bi zaštitili zdravljie djelatnika i posjetitelja, prošle, 2020. godine, Ekopark Krašograd u nekoliko je navrata bio privremeno zatvoren. Ipak, kao omiljena destinacija za obiteljske izlete i druženja Krašograd je kroz proljetne, ljetne i jesenske mjesecce radio u prilagođenim uvjetima te tako ugostio posjetitelje koji su u sigurnim uvjetima mogli uživati u raznolikoj ponudi Ekoparka.

Sponzorstva

Kraš u skladu s društveno odgovornim poslovanjem podržava održavanje kulturnih, obrazovnih i sportskih događanja. Osim različitih programa namijenjenih djeci pažljivo se biraju i podupiru kulturna i sportska događanja, pri čemu se prednost daje projektima značajnim za hrvatsko društvo i projektima koji promoviraju prave vrijednosti.

Pandemija bolesti COVID-19 ostavila je svoj trag i na organiziranje javnih događanja kojih je kroz 2020. godinu bilo iznimno malo. Kao dugogodišnji partner festivala Kraš je ponosno podržao 71. izdanje Dubrovačkih ljetnih igara, koje su se održale u iznimno zahtjevnim organizacijskim uvjetima.

Mnoga su se sportska natjecanja otkazala, a u 2020. godini i dalje smo podržavali Ivana Rakitića s kojim je održena i kampanja osvještavanja važnosti ostanka doma u prvim trenucima pandemije.

U želji da doprinese smanjenju digitalne podjele među djecom Kraš se uključio u inicijativu Jednake (digitalne) prilike za sve, koju je pokrenula udružica Professional Women's and Men's Network Zagreb u suradnji s udružom Obitelji 3plus. Cilj je inicijative smanjiti digitalni jaz među djecom koja nemaju adekvatan pristup računalnoj opremi i internetu te im osigurati jednake digitalne prilike za stjecanje digitalnih vještina, što je posebno važno u vremenima kad je većina nastavnog programa bila izvedena u online obliku.

Humanitarne donacije i potpore projektima

Humanitarne akcije i donacije uvijek su bile dio Kraševa društveno odgovornog poslovanja, bilo da je riječ o pomoći pojedincima ili udružama i ustanovama. Preko Humanitarne zaklade za djecu

Hrvatske uplaćuju se mjesečni novčani prilozi na adresu pedesetoro djece iz socijalno ugroženih obitelji.

Kraš redovito godišnje pomaže zakladi Ivan Bulić u davanju potpore najboljim studentima, mladim istraživačima te projektima i radovima osoba koje svojim aktivnostima i rezultatima daju poseban i trajan doprinos struci za promicanje biotehnologije, prehrambene tehnologije i nutricionizma, području pekarstva, slastičarstva i konditorstva.

Aktivno u kompaniji djeluje i Udruga branitelja Domovinskog rata, koja organizira i provodi raznovrsne programe i aktivnosti namijenjene svojim članovima.

Udruga umirovljenika Kraša članica je Sindikata umirovljenika Hrvatske i okuplja više od 300 članova te radi na organizaciji izleta, druženja, predavanja, pružanja pomoći nemoćnim i bolesnim članovima i kolegama.

Kraševi su se zaposlenici odazvali i dobrovoljnom darivanju krvi organiziranom u prostorima Kraša. Odmah nakon razornih potresa kompanija se uključila u pomaganje potrebitima te je u dogovoru s nadležnim institucijama promptno slala humanitarnu pomoć. Posebno osjetljivi na najmlađe i najnezaštićenije članove društva, u blagdansko vrijeme koncem godine kompanija je podijelila slatke pakete pomoći.

Društveno odgovorno poslovanje

Kraš d.d. kao član Poslovne inicijative Dobra Hrvatska doprinosi jačanju društveno odgovornog poslovanja objavljivanjem primjera naše dobre prakse iz područja DOP-a u „Učinkovitom menadžeru“ te na portalu www.odgovorno.hr.

Kraš d.d. član je Zajednice za društveno odgovorno poslovanje HGK-a te aktivno sudjeluje u radu zajednice.

POSLOVNO PONAŠANJE, KORPORATIVNO UPRAVLJANJE I BORBA PROTIV KORUPCIJE

Odgovorno i etičko ponašanje osnovna je antikoruptivna mjera, stoga se kontinuiranim provođenjem aktivnosti poput usvajanja kodeksa i programa, edukacije radnika i unapređenjem poslovnih procesa osigurava ostvarenje cilja koji se ogleda u poštivanju prisilnih propisa i dobrih poslovnih običaja.

Kodeks poslovnog ponašanja u Krašu

Kodeks poslovnog ponašanja vodič je za svakodnevno poslovno djelovanje radnika Kraša te sadrži osnovne smjernice kojih su se svi dužni pridržavati u svakodnevnom radu. Svrha je Kodeksa stvaranje i održavanje prepoznatljivog

stila ponašanja utemeljenog na vrijednostima na kojima je zasnovana kompanija i koji je građen kroz višestoljetnu tradiciju.

Pridržavanje pravila Kodeksa utječe na ukupnu radnu atmosferu te stvara prepoznatljivi identitet kompanije u odnosu na konkurenčiju, utječe na odnos potrošača prema kompaniji, kao i na povjerenje dioničara, investitora, poslovnih partnera i cjelokupne javnosti.

Poslovno ponašanje opisano Kodeksom definira područja poslovnog ponašanja u društvu, kao i poslovnog ponašanja u zajednici.

Program usklađenosti poslovanja s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja

Program usklađenosti poslovanja s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja predstavlja interni dokument društva, kojim se osigurava postizanje nekoliko različitih, ali međusobno komplementarnih ciljeva.

Prije svega, programom se nastoji osigurati ublažavanje rizika društva od povrede propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, a istovremeno se izgrađuje i unapređuje korporativna kultura društva.

Također, učinkovita provedba Programa predstavlja dodatnu edukaciju, čime radnici usvajaju nova znanja i vještine.

U skladu s navedenim imenovan je tim za praćenje propisa i savjetovanje radnika društva iz područja tržišnog natjecanja, čiji je zadatak pratiti propise iz područja tržišnog natjecanja, osigurati stručnu podršku radnicima u području zaštite tržišnog natjecanja te redovito izvještavati Upravu o provođenju programa.

Kodeks korporativnog upravljanja

Kao poslovni subjekt čije su dionice uvrštene na Zagrebačku burzu Kraš se razvija i djeluje u skladu s dobrom praksom korporativnog upravljanja te nastoji svojom poslovnom strategijom, poslovnom politikom, ključnim internim aktima i poslovnom praksom doprinijeti transparentnom i učinkovitom poslovanju i kvalitetnijim vezama s poslovnom sredinom u kojoj djeluje.

Uprava i Nadzorni odbor društva donijeli su u listopadu 2020. godine novi vlastiti Kodeks korporativnog upravljanja KRAŠ d.d. Zagreb, kojim je zamijenjen Kodeks korporativnog upravljanja Kraš d.d. Zagreb iz srpnja 2008. godine.

Cilj novog Kodeksa korporativnog upravljanja KRAŠ d.d. Zagreb jest unaprijediti već uspostavljene visoke standarde korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja društva radi olakšavanja pristupa kapitalu uz niže troškove, s obzirom na to da su jasno definirane procedure korporativnog upravljanja, koje se temelje na prepoznatljivim međunarodnim standardima, jedan od osnovnih kriterija za donošenje odluke o investiranju.

Novi Kodeks korporativnog upravljanja Kraš d.d. Zagreb uskladen je s Kodeksom korporativnog upravljanja koji su u listopadu 2019. usvojili HANFA i Zagrebačka burza te je objavljen na internetskoj stranici društva.

Ciljevi i načela korporativnog upravljanja Društva izvode se iz sljedećih principa:

- poslovanje u skladu s važećim propisima zemalja u kojima obavlja svoju djelatnost
- zadovoljavanje najviših standarda kroz organizaciju poslovanja i primjena suvremenih poslovnih načela u svim aktivnostima i odnosima Društva u svim područjima rada
- primjena priznatih međunarodnih smjernica i ugradnja u svoju poslovnu praksu i procedure.

Temeljna su načela Kodeksa:

- transparentnost poslovanja
- jasno razrađene procedure za rad Nadzornog odbora, Uprave i drugih organa koji donose važne odluke
- izbjegavanje sukoba interesa
- djelotvoran sustav upravljanja i odgovornosti.

Društvo na internetskim stranicama Kraša i Zagrebačke burze u zakonom propisanom roku svake godine za prethodnu poslovnu godinu objavljuje Godišnji upitnik sastavljen sukladno Kodeksu korporativnog upravljanja, što je preporuka Zagrebačke burze i HANFA-e.

STRUKTURA DIONIČARA KRAŠ D.D., PROMET DIONICAMA, DIVIDENDE I VLASTITE DIONICE NA DAN 31.12.2020.

Temeljni kapital tvrtke Kraš d.d. Zagreb na dan 31.12.2020.

Temeljni kapital tvrtke Kraš d.d. Zagreb iznosi 599 448 400,00 kuna i podijeljen je na 1 498 621 redovnu dionicu KRAS-R-A pojedinačnog nominalnog iznosa od 400,00 kuna.

Svaka dionica daje pravo na jedan glas na glavnoj skupštini Kraša d.d. Zagreb.

Sve redovne dionice koje je Kraš d.d. izdao imaju isti međunarodni identifikacijski broj vrijednosnog papira KRAS (ISIN broj) i međunarodnu identifikacijsku oznaku pravnog subjekta (zseLEI oznaku).

ISIN oznaka vrijednosnice Kraš je HRKRASRA0008, a pravni subjekt Kraš nosi zseLEI oznaku 74780000NOOHZTWVU688.

U688.

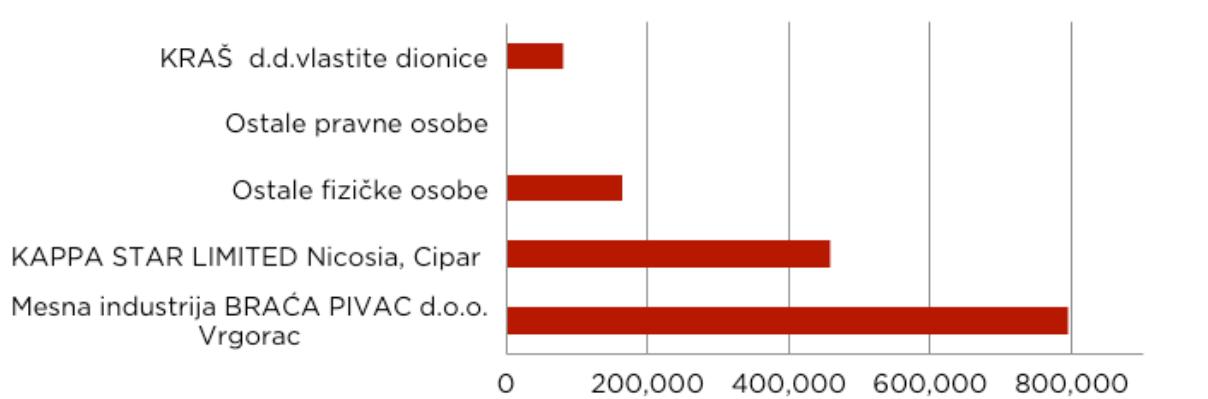
Struktura dioničara tvrtke Kraš d.d. Zagreb na dan 31.12.2020.

Na dan 31.12.2020. godine Kraš d.d. ima izdanih

Na dan 31.12.2020. Kraš d.d. ima izdanih 1498 621 redovnih dionica na ime (oznake KRAS), koje su u vlasništvu 2183 dioničara te u rezervi Kraša d.d. Zagreb.

DIONIČAR		Broj dionica	%-tni udio u temeljnem kapitalu
		31.12.2020.	31.12.2020.
1	Mesna industrija BRAĆA PIVAC d.o.o. Vrgorac	793.743	52,96%
2	KAPPA STAR LIMITED Nicosia, Cipar	457.466	30,53%
3	Ostale fizičke osobe	164.838	11,00%
4	Ostale pravne osobe	3.289	0,22%
5	KRAŠ d.d.vlastite dionice	79.285	5,29%
SVEUKUPNO:		1.498.621	100,00%

VLASNIČKA STRUKTURA KRAŠ D.D. ZAGREB NA DAN 31.12.2020.

PRVIH 10 DIONIČARA NA DAN 31.12.2020. GODINE

	Broj dionica	Udjel u temeljnog kapitalu
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o. Vrgorac	793.743	52,96%
RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d. Zagreb/KAPPA STAR LIMITED d.o.o. Nicosia, Cipar	457.466	30,53%
KRAŠ d.d. Zagreb - trezorski račun	79.285	5,29%
MARICA VIDAKOVIĆ	8.015	0,53%
ZLATAN LISICA	4.774	0,32%
DAMIR BULIĆ	2.823	0,19%
MARIJA ZORIĆ	2.277	0,15%
HRVATSKI ZAVOD ZA TRANSFUZIJSKU MEDICINU	2.000	0,13%
BORIS JUKIĆ	1.661	0,11%
DINKO KLEPO	1.488	0,10%
Ukupno	1.353.532	90,32%

Dividende

U skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, a nakon utvrđivanja i prihvaćanja godišnjih finansijskih izvještaja Kraša d.d. Zagreb za pojedinu poslovnu godinu, Uprava i Nadzorni odbor predlažu glavnoj skupštini isplatu dobiti dioničarima na ime dividende, ovisno o rezultatima poslovanja, finansijskom položaju i drugim čimbenicima.

Na Glavnoj skupštini održanoj 24.7.2020. donesena je Odluka, kojom je dobit tvrtke KRAŠ d.d. ostvarena u poslovnoj 2019. godini u iznosu od 7 532 058,85 kuna raspoređena u zakonske rezerve u iznosu od 376 602,94 kune, a preostala dobit u iznosu od 7 155 455,91 kunu raspoređena je u zadržanu dobit.

Trgovanje na Zagrebačkoj burzi na redovitom tržištu

U 2020. godini dionicama Kraša trgovalo se na uređenom tržištu kojim upravlja Zagrebačka burza u segmentu „redovito tržište” i neposredno između prodavatelja i kupaca.

Ukupni volumen trgovanja Kraševim dionicama na Zagrebačkoj burzi u 2020. godini iznosio je 61 703 dionice, što predstavlja 4,12 % temeljnog kapitala društva.

Tijekom godine tržišna cijena po dionici kretala se u rasponu od najniže od 500,00 kuna do najviše od 870,00 kuna, s godišnjim prosjekom od 678,87 kuna.

U zadnjoj transakciji na kraju 2020. godine na Zagrebačkoj burzi tržišna cijena iznosila je 662,00 kune. Tržišna kapitalizacija na dan 31.12.2020. iznosila je 992,09 milijuna kuna.

Poravnanje i namira kroz sustav Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. Zagreb

Sve dionice Kraša izdane su u nematerijaliziranom obliku, a poslove vođenja središnjeg depozitorija

nematerijaliziranih dionica Kraša vodi Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. Zagreb.

Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. Zagreb obavlja poslove upravljanja sustavom poravnanja i namire transakcija sklopljenih na uređenom tržištu te obavlja poslove prijenosa vlasništva u svezi drugih zaključenih pravnih poslova s dionicama Kraša.

Vlastite dionice

Društvo je u siječnju i veljači 2020. godine sveukupno u trezor steklo 2925 vlastitih dionica.

Dionice su stjecane u trezor društva po prosječnim tekućim tržišnim cijenama na Zagrebačkoj burzi na temelju Odluke Glavne skupštine Kraša d.d. Zagreb od 29.8.2015., a koja je bila na snazi do 29.8.2020.

Tijekom 2020. godine nije bilo otpuštanja vlastitih dionica iz trezora Društva.

Društvo je podatke o vlastitim dionicama (broj u apsolutnom i relativnom iznosu) nakon svakog stjecanja učinilo dostupnima javnosti objavom na internetskim stranicama društva, Zagrebačke burze d.d. i Službenog registra propisanih informacija te putem sustava HinaOTS. Hrvatskoj agenciji za nadzor finansijskih usluga dostavljeno je kroz SRPI.

Na dan 31.12.2020. na trezorskom računu u Središnjem klirinškom depozitarnom društvu d.d. upisano je 79 285 vlastitih dionica, što daje 5,29 % udjela u temeljnog kapitalu, sveukupne nabavne vrijednosti 40,25 milijuna kuna.

Na Glavnoj skupštini održanoj 24.7.2020. godine donesena je Odluka kojom je Uprava Društva dobila ovlaštenje za stjecanje vlastitih dionica pod određenim uvjetima i to na rok od pet godina. Na temelju te Odluke 2020. nije bilo stjecanja dionica u trezor Društva.

FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Kraš d.d. i ovisna društva kroz svoje su poslovanje izloženi sljedećim finansijskim rizicima: kreditni rizik, fer vrijednost novčanog toka ili kamatni rizik, valutni rizik, tržišni rizik i rizik likvidnosti.

Upravljanje rizikom kapitala

Kraš d.d. i ovisna društva upravlja svojim kapitalom na način da se osigura kontinuitet poslovanja, uz maksimiziranje povrata dioničarima kroz optimizaciju salda dugovanja i kapitala. Struktura kapitala Kraša d.d. i ovisnih društava sastoji se od dugovanja, koje uključuje kredite i zajmove, novca i novčanih ekvivalenta te vlasničke glavnice koja uključuje upisani kapital i zadržanu dobit.

Upravljanja finansijskim rizikom

Kraš grupa izložena je međunarodnom tržištu, odnosno Grupa je podložna utjecaju promjena cijena glavnih sirovina na svjetskom tržištu, koje ovise o kretanju tečaja stranih valuta, te je značajno izložena utjecaju tečajnih razlika. Finansijski rizici uključuju tržišni rizik (uključujući valutni rizik i rizik cijena), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik novčanog toka kamata.

Tržišni rizik

Poslovne aktivnosti izlažu Kraš d.d. i ovisna društva prvenstveno finansijskim rizicima zbog promjene tečaja stranih valuta, kamatnih stopa te promjene cijena sirovina na svjetskom tržištu. Društvo i ovisna društva ne ulaze u različite derivativne finansijske instrumente kako bi upravljalo izloženošću kamatnom i tečajnom riziku.

Valutni rizik

Društvo i ovisna društva izloženi su tečajnom riziku prilikom kupnje sirovina i uzimanja zajmova denominiranih u drugim valutama te kod prodaje na inozemnom tržištu. Valute koje podliježu rizicima prvenstveno su EUR i USD. Kraš d.d. i ovisna društva u ovom trenutku nemaju posebnih instrumenata zaštite, već je isto djelomično osigurano kroz valutnu usklađenost imovine i obveza grupe.

Kamatni rizik

Većina zaduženja na koja se obračunavaju kamate ugovorena su uz fiksnu i promjenjivu kamatu stopu. Rizikom se upravlja održavanjem prikladne kombinacije između fiksne i promjenjive kamatne stope na posudbe. Kraš d.d. i ovisna društva u ovom trenutku nemaju posebnih instrumenata zaštite od ovih rizika.

Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na rizik neispunjerenja ugovornih obveza drugih ugovornih strana koji

će proizvesti finansijski gubitak. Društvo i ovisna društva usvojili su politiku prema kojoj posluju samo s kreditno sposobnim ugovornim stranama, osiguravajući prema potrebi višak osiguranja za ublažavanje rizika finansijskog gubitka zbog neispunjerenja ugovornih obveza. Izloženost Kraša d.d. ili ovisnog društva i kreditni položaj drugih ugovornih strana neprekidno su praćeni, a ukupni iznos zaključenih transakcija raspodijeljen je između odobrenih ugovornih strana.

Potraživanja od kupaca odnose se na veliki broj kupaca, raspoređenih na različita zemljopisna područja. Kontinuirano vrednovanje potraživanja provodi se na temelju finansijskog položaja kupaca i, kad je prikladno, pribavljen je osiguranje potraživanja garancijom.

Kraš d.d. i ovisna društva nemaju značajniju izloženost kreditnom riziku ni prema jednoj ugovornoj strani ili grupi ugovornih strana sličnih karakteristika. Kreditni rizik likvidnih sredstava i derivativnih finansijskih instrumenata ograničen je zato što druge ugovorne strane predstavljaju banke s visokim kreditnim rejtingzima, koji su određeni od međunarodnih agencija za određivanje kreditnih rizika.

Rizik likvidnosti

Društvo i ovisna društva upravljaju rizikom likvidnosti održavajući prikladne pričuve, bankovna sredstva i pričuve pozajmljenih sredstava, neprekidnim praćenjem predviđenih i stvarnih novčanih tokova te uspoređujući rokove dospijeća finansijske imovine i obveza.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata Knjigovodstveni iznosi novca i novčanih ekvivalenta te prekoračenja po bankovnim računima približni su njihovim fer vrijednostima radi kratkoročnosti tih finansijskih instrumenata. Slično tomu, knjigovodstveni iznos povjesnog troška potraživanja i obveza na koje se primjenjuju uobičajeni komercijalni uvjeti kreditiranja također su približni njihovim fer vrijednostima.

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obveza kojima se trguje na aktivnim likvidnim tržištima određuje se prema cijenama na tržištu.

Društvo je u svom finansijskom poslovanju postavilo ciljeve kvalitete te ih putem pokazatelja i mjeri i ocjenjuje.

Ciljevi kvalitete:

- osiguravanje finansijske stabilnosti i tekuće likvidnosti Društva
- planiranje budućih tokova novca
- osiguravanje finansijskih resursa iz vanjskih izvora po najpovoljnijim uvjetima
- pravilno utvrđivanje i predočavanje finansijskih rezultata Kraš grupe
- praćenje izvršenja planova prodaje i proizvodnje, ostvarenja planova prihoda, rashoda i računa dobiti i gubitka.

PREDVIĐANJA I PLANOVI

Planovi i predviđanja Kraš grupe usmjereni su na daljnji rast i razvoj kompanije. Fokus grupe bit će daljni konsolidacijski procesi u svrhu operativne efikasnosti i povećanja produktivnosti kroz osvremenjivanje tehnoloških i upravljačkih kapaciteta i procesa. Detaljna analiza tržišta osnova je za reviziju proizvodnog assortimenta i u konačnicu ključni input za optimizaciju proizvodnje.

U 2021. godini Kraš grupa planira povećanje proizvodnje i prodaje kako na domaćem tako i na stranim tržištima. Plan uključuje rast prihoda i optimizaciju troškova.

Glavni poslovni ciljevi u 2021. godini fokusirani su na:

jačanje tržišnog udjela na domaćem tržištu u ciljanim segmentima – po kategorijama proizvoda

jačanje udjela na tržištima zemalja u regiji kao i na ostalim izvoznim tržištima

pronalaženje novih izvoznih tržišta i veće aktivnosti na internacionalizaciji vodećih brendova radi povećanja udjela izvoza od najmanje 50 % u ukupnom obujmu prodaje

provodenje strategije i marketing planova brendova Kraš grupe i sustavno upravljanje kategorijama s fokusom na najprofitabilnije brendove

razvoj novih proizvoda i inoviranje postojećih proizvoda.

Glavne smjernice s ciljem očuvanja i rasta tržišnih udjela kroz rast volumena i poboljšani prodajni miks jesu:

- rast profitabilnosti portfelja
- jačanje i izgradnja brenda
- inovacije
- poboljšanje produktivnosti assortimenta.

Jačanje tržišne pozicije kroz sve prodajne kanale i snažne marketinške aktivnosti temelj su za rast prodaje i prihoda. Marketinškim, investicijskim i drugim aktivnostima podržat će se najprofitabilnije kategorije i brendovi. Nastavit će se i aktivnosti na dalnjem restrukturiranju assortimenta.

Radi nastavka dugoročnog razvoja Kraš planira nastaviti aktivnu investicijsku politiku kroz nabavu suvremene opreme za proizvodnju i pakiranje te daljnju informatizaciju poslovnih procesa.

PRODAJA NA TRŽIŠTIMA POVEZANIH PODUZEĆA U IZVOZU

Tržište BiH

U 2020. godini na tržištu BiH realizirano je 5218 tona, što je 4,04 % manje od ostvarenja u 2019. godini.

Od ukupno realiziranih količina na tržištu prodaja putem povezanog poduzeća iznosi 5183 tone, što je 4,08 % manje u odnosu na realizaciju 2019. Preostalih 35 tona PL proizvoda isporučeno je direktno trgovcima iz Kraša d.d.

Na poslovanje i volumene prodaje 2020. na tržištu BiH negativno je utjecala situacija izazvana pandemijom bolesti COVID 19.

Krajem 2020. donesena je strateška odluka o promjeni modela rada na tržištu. Sukladno novom modelu rada, početkom 2021. ukida se funkcija obrade tržišta u sklopu poslovanja Kraš trgovine d.o.o. Široki Brijeg i tu funkciju preuzima distributer Nelt d.o.o.

Tržište Sjeverne Makedonije

Na tržištu Sjeverne Makedonije 2020. ukupno je prodana 971 tona, odnosno 3,5 % manje u odnosu na realizaciju u prethodnoj godini.

Od 1.3.2020. obradu tržišta preuzima distributer KOLID S TIM DOOEL.

Kao i na ostalim tržištima, situacija uzrokovana pandemijom negativno je utjecala na ukupno poslovanje i volumene prodaje na tržištu Sjeverne Makedonije, što se je posebno odrazilo na assortiman pralina.

Carinska davanja prilikom uvoza iz zemalja EU-a i kvartalni režim isporuka na ovom tržištu imaju negativan utjecaj na cjenovnu konkurentnost proizvođača iz EU-a u odnosu na proizvođače iz regije.

Tržište Srbije

Na tržištu Srbije 2020. ukupno je prodano 717 tona, što je 16,5 % manje nego 2019. godine.

Od ukupno prodanih količina u 2020. godini d.o.o. je ostvario prodaju od 681,2 tone, a Kraš je prodao direktno trgovcima u Srbiji 35,8 tona PL proizvoda. Pad prodaje najvećim je dijelom uzrokovan specifičnom situacijom uzrokovanim pandemijom. U 2021. godini na ovom tržištu prelazimo na novi način poslovanja preko distributera D WAY d.o.o., koji će obradivati cijelo srpsko tržište, uključujući KA kupce i TT kanal.

Očekujemo stabilizaciju tržišta, intenziviranje aktivnosti na ključnim brendovima, bolju distribuciju naših proizvoda, a time i rast prodaje na srpskom tržištu.

Tržište Slovenije

Na tržištu Slovenije 2020. ukupno je prodano 2746 tona, što je 2,6 % više nego 2019. godine. Od ukupno prodanih količina u 2020. godini, d.o.o. je ostvario prodaju od 2651 tone, a Kraš je direktno trgovcima u Sloveniji prodao 95 tona PL proizvoda. U 2021. godini u fokusu će biti novi projekti, uključujući i Prekrašne kolačice, gdje kroz intenzivne aktivnosti očekujemo rast prodaje. Od ostalih brendova u fokusu će biti Dorina i Domaćica, stoga očekujemo rast i tih brendova, kao i povećanje ukupne prodaje na slovenskom tržištu.

Kraš trgovina d.o.o. Zagreb

Ugovorom o pripajanju dioničkom društvu Kraš d.d. od 30. travnja 2020. godine te Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu, Kraš-trgovina d.o.o., Zagreb, 1.7.2020. godine pripojena je Kraš prehrambenoj industriji d.d.

Na poslovanje Kraš-trgovine d.o.o. u prvom polugodištu 2020. utjecala je Odluka o proglašenju pandemije bolesti COVID-19 na području čitave Republike Hrvatske.

Mira a.d. Prijedor – tvornica keksa i vafla, Bosna i Hercegovina

Mira a.d. Prijedor u sustavu je Kraš grupe i u većinskom vlasništvu Kraša d.d. Zagreb od 2003. godine. Na temelju rješenja Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske u veljači 2020. godine Kraš je pokrenuo postupak preuzimanja Mire a.d. Prijedor. Kroz javnu ponudu stečeno je 3 804 305 dionica, čime je Kraš d.d. povećao svoj udjel u Miri a.d. Prijedor.

Mira a.d. Prijedor najveća je tvornica keksa i vafla u BiH. U 2020. godini ostvarena proizvodnja iznosila je 6412 tona proizvoda, što je 11,8 % više nego prethodne godine. Prodaja je u istom periodu ostvarena u količini od 6141 tone, što je 3,6 % više nego prethodne godine. S ovakvim rezultatima izvoznu orientiranost potvrđuje i struktura prodaje po tržištima jer na domaćem, BiH tržištu prodano je 28,9 % ukupne količine, dok je 71,1 % plasirano na strana tržišta.

Prihodi od prodaje ostvareni su u visini od 24,4 milijuna KM, odnosno 94 milijuna kuna.

Na kraju 2020. godine u tvornici je bilo zaposleno 335 radnika.

Karolina d.o.o. Osijek – tvornica keksa, vafla i slanica, Hrvatska

Nakon provedene akvizicije Tvornica keksa i vafla Karolina d.o.o. iz Osijeka od ožujka 2011. posluje u sastavu Kraš grupe.

U 2020. godini Karolina d.o.o. proizvela je 9513 tona proizvoda, što je za 3,6 % više nego prethodne godine, a ukupno je prodano 9387 tona, što je više od prodaje u 2019. i to za 3,4 %.

Prihodi od prodaje ostvareni su u iznosu od 137 milijuna kuna, a na kraju godine bilo je zaposleno 368 radnika.

Unutar Kraš grupe osiguran je učinkovit sustav unutarnjeg nadzora nad ovisnim društvima i sustav upravljanja rizicima. Ovisna društva dostavljaju Krašu, kao vladajućem društvu, sva propisana izvješća. Poslovanje s ovisnim društvima odvija se po uobičajenim komercijalnim uvjetima te sukladno mjerodavnim propisima.

Nefinansijsko izvješće izrađeno je sukladno obvezi propisanoj Zakonom o računovodstvu (NN, 78/15) i Direktivi 2014/95/EU, a pri izradi izvješća oslanjali smo se prvenstveno na Smjernice Europske komisije za izvješćivanje o nefinansijskim informacijama, primjenjujući načelo materijalnosti informacija.

IZJAVA O PRIDRŽAVANJU KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA U POSLOVNOJ 2020. GODINI

Tijekom poslovne 2020. godine Kraš d.d. Zagreb (dalje: Društvo) se u cijelosti pridržavalo odredbi Kodeksa korporativnog upravljanja Kraš d.d. Zagreb, te je temeljem članka 272.p, a u vezi članka 250.a Zakona o trgovačkim društvima (dalje: ZTD), te članaka 13. Statuta Društva Uprava na sjednici održanoj dana 28.4.2021. godine dala sljedeću

I Z J A V A

o pridržavanju Kodeksa korporativnog upravljanja u poslovnoj 2020. godini

1. Društvo primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja Kraš d.d. Zagreb (dalje: Kodeks) donijet na sjednici Uprave Društva od 07.10.2020. godine i na sjednici Nadzornog odbora Društva od 28.10.2020. godine, a koji je javno objavljen na internetskoj stranici Društva.

2. Društvo je 30. 08.2020. godine javno na internetskoj stranici Društva objavilo Upitnik o usklađenosti (GIKU_UOU_DION_2019) u kojem su objašnjena odstupanja između Kodeksa kojeg Kraš primjenjuje i Kodeksa korporativnog upravljanja koji je preporuka Zagrebačke burze i HANFA-e.

3. U poslovnoj 2020. godini Društvo je u potpunosti primjenjivalo preporuke utvrđene Kodeksom iz točke 1. ove Izjave, te je svoje poslovanje i rezultate poslovanja, finansijski položaj, vlasničku strukturu i upravljanje učinilo potpuno transparentnim i dostupnim javnosti objavom na internetskim stranicama Društva, Zagrebačke burze i Službenog registara propisanih informacija te putem sustava HinaOTS te kada je to bilo obvezujuće objavom na internetskoj stranici sudskega registra Trgovačkog suda u Zagrebu, objavljajući u skladu s načelima Kodeksa:

- cjenovno osjetljive informacije;
- povlaštene informacije;
- finansijske izvještaje (godišnje, polugodišnje i tromjesečne);
- promjene u vlasničkoj strukturi Društva;
- podatke o dionicama Društva;
- poziv s dnevnim redom na Glavnu skupštinu Društva, sa predloženim odlukama i uputom dioničarima o realizaciji njihova prava sudjelovanja i odlučivanja na Glavnoj skupštini;
- podatke o predloženom protuprijedlogu na Glavnu skupštinu Društva;
- odluke Glavne skupštine Društva;
- podatke o vlastitim dionicama (broj u absolutnom i relativnom iznosu) nakon svakog stjecanja zaključno sa veljačom 2020. godine kada je bilo zadnje stjecanje u trezor Društva;
- podatke o stjecanju, otpuštanju i stanju dionica te brisanju založnog prava na dionicama u vlasništvu članova Nadzornog odbora Društva i članova Uprave Društva te svih osoba koje su tijekom poslovne 2020. godine obavljale rukovoditeljske dužnosti i pri tom imale pristup povlaštenim informacijama, kao i s njima usko povezanim osobama.

4. Društvo je provodilo načelo jednakog postupanja prema svim dioničarima.

5. Dioničari su svoja glavna upravljačka prava ostvarili putem Glavne skupštine Društva, odlučujući o poslovima Društva koji su u njihovoј nadležnosti.

6. Nadzorni odbor provodio je nadzor nad vođenjem poslova Društva u poslovnoj 2020. godini u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, Statutom i drugim aktima Društva te se u potpunosti pridržavao odredbi propisanih Kodeksom.

7. Nadzorni odbor ima Revizijski odbor, imenovan iz redova članova Nadzornog odbora, koji je za poslovnu 2020. godinu ocijenio djelotvornost upravljanja rizicima i sustav unutarnje kontrole kao cjeline. Opis poslova Revizijskog odbora dostupan je na internetskoj stranici Društva.

8. Uprava Društva vodila je poslove Društva u poslovnoj 2020. godini u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, Statutom i drugim aktima Društva i u potpunosti se pridržavala odredbi propisanih Kodeksom.

9. U cilju provođenja politike raznolikosti tj. sprečavanja pojave „grupnog mišljenja u razmatranju i stajalištima“, u poslovnoj 2020. godini sastav Revizijskog odbora, Nadzornog odbora i Uprave Društva, te sastav izvršnog menadžmenta bio je raznolik u smislu dobi, spola, obrazovanja i struke. Javnost je pravodobno izvještavana o svim promjenama u sastavu Revizijskog odbora, Nadzornog odbora i Uprave Društva.

10. Društvo na propisani način i u propisanim rokovima javnosti objavljuje propisane i povlaštene informacije sukladno odredbama ZTK-a, Uredbe (EU) br.596/2014, Pravilima ZSE i internom Pravilniku o povlaštenim informacijama te svaku značajnu promjenu u svezi objavljenih informacija, odmah nakon što je do te promjene došlo.

11. Sukladno odredbama članka 250.a st.4. i čl.272.p st.1. ZTD-a, ova Izjava je poseban odjeljak i sastavni dio Godišnjeg izvješća o stanju i poslovanju Društva za poslovnu 2020. godinu.

Predsjednik Uprave
Slavko Ledić, dipl. oec.

Član Uprave
Milena Vušak, dipl.oec.

Član Uprave
Davor Bošnjaković, dipl.oec.

Uprava je dužna osigurati da konsolidirani finansijski izvještaji budu pripremljeni u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, koje je usvojila Europska Unija (MSFI), tako da daju istinitu i objektivnu sliku finansijskog stanja i rezultata poslovanja društva KRAŠ d.d. („Društvo“) i njegovih ovisnih društava („Grupa“) za to razdoblje.

Nakon provedenih istraživanja, Uprava razumno očekuje da Grupa ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvata načelo nastavka poslovanja pri izradi konsolidiranih finansijskih izvještaja.

Pri izradi konsolidiranih finansijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- da se odaberu i potom dosljedno primjenjuju odgovarajuće računovodstvene politike;
- da prosudbe i procjene budu razumne i oprezne;
- da se primjenjuju važeći računovodstveni standardi, a svako materijalno značajno odstupanje obznani i objasni u konsolidiranim finansijskim izvještajima; te
- da se konsolidirani finansijski izvještaji pripreme po načelu nastavka poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Grupa nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati konsolidirani finansijski položaj Grupe, kao i njenu uskladenost s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Grupe, pa stoga i za poduzimanje razumnih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti. Uprava Grupe je odgovorna na potpunost i točnost konsolidiranog izvješća poslovodstva sukladno članku 21. Zakona o računovodstvu.

Potpisali članovi Uprave:

Predsjednik Uprave

Član Uprave

Član Uprave

Slavko Ledić

Milena Vušak

Davor Bošnjaković

Za KRAŠ d.d.:

KRAŠ d.d.
Ravnice 48
Zagreb
Republika Hrvatska
28. travnja 2021. godine

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA DIONIČARIMA DRUŠTVA KRAŠ D.D., ZAGREB IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Obavili smo reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja društva Kraš d.d. („Društvo“) i njegovih ovisnih društava („Grupa“), koji obuhvaćaju konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2020. godine, konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani izvještaj o promjenama vlasničke glavnice i konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika („financijski izvještaji“). Prema našem mišljenju, priloženi financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Grupe na dan 31. prosinca 2020. godine i njenu financijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija („MSFI“).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja. Neovisni smo od Grupe u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovode („IESBA Kodeks“) i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostačni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na bilješku 3a „Prepravljanja početnih stanja“, koja opisuje učinke prepravaka računovodstvenih grešaka na prethodna razdoblja. Naše mišljenje nije modificirano u vezi s tim pitanjem.

Ključno revizijsko pitanje

Ključno revizijsko pitanje je ono pitanje koje je bilo, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjem smo se bavili u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njemu, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tom pitanju.

Prihodi od prodaje (Prihodi od prodaje u zemlji i inozemstvu)	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tijekom naše revizije
<p><i>Za računovodstvene politike vidjeti Sažetak značajnijih računovodstvenih politika, bilješka 3.3. – Prihodi od ugovora s kupcima (prihodi od prodaje u zemlji i inozemstvu). Za dodatne informacije vezane uz identificirano ključno revizijsko pitanje, vidjeti bilješku 5 uz konsolidirane finansijske izvještaje.</i></p>	
<p>Grupa iskazuje prihode od prodaje u zemlji i inozemstvu u iznosu od 966.340 tisuća kuna (2019.:1.016.270 tisuća kuna).</p> <p>Sukladno Međunarodnom standardu finansijskog izvještavanja 15: <i>Prihodi po ugovorima s kupcima</i> Grupa priznaje prihode na način koji odražava prijenos robe na kupca u iznosu naknade za koju se očekuje da ju ima pravo ostvariti u zamjenu za dogovorenu robu.</p> <p>Prihodi od prodaje se priznaju prema obvezama izvršenja koje se ispunjavaju u određenom trenutku i prema obvezama izvršenja koje se ispunjavaju tijekom vremena, a sve u skladu s MSFI 15.</p> <p>Ovo područje smatramo ključnim revizijskim pitanjem zbog mogućih značajnih učinaka na finansijske izvještaje u slučaju kad prihodi nisu pravilno obračunati i pravovremeno priznati.</p>	<p>Kako bismo odgovorili na rizike povezane s prihodima od prodaje, identificiranimi kao ključno revizijsko pitanje, oblikovali smo revizijske postupke koji su nam omogućili pribavljanje dostačnih i primjerenih revizijskih dokaza za naš zaključak o tom pitanju.</p> <p>Proveli smo sljedeće revizijske postupke vezano uz područje prihoda od prodaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preispitivanja i provjere primjenjene računovodstvene politike za priznavanje prihoda; • Stjecanja razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je Uprava uspostavila u postupku priznavanja prihoda; • Procjene adekvatnosti ustroja i učinkovitosti provedbe identificiranih internih kontrol relevantnih za postupak priznavanja prihoda; • Testiranje ustroja i učinkovitosti djelovanja identificiranih relevantnih internih kontrol nad procesom prodaje. Temeljem rezultata testiranja ustroja i učinkovitosti djelovanja internih kontrola, provedeno je određivanje opsega i vrste testiranja radi provjere pravilnosti obračunavanja i priznavanja prihoda od prodaje; • Dokaznog testiranja kojim smo provjerili točnost i pravovremenost priznavanja prihoda.

PREDVIĐANJA I PLANOVI

Ostala pitanja

Financijske izvještaje Grupe za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine revidirao je drugi revizor koji je izrazio nemodificirano mišljenje o tim financijskim izvještajima 13. ožujka 2020. godine.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće, ali ne uključuju financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. U pogledu Izvješća poslovodstva i Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, koji su uključeni u Godišnje izvješće, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru uključuju li Izvješće poslovodstva i Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja potrebne objave navedene u člancima 21., 22. i 24. Zakona o računovodstvu te sadrži li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja informacije navedene u člancima 22. i 24. Zakona o računovodstvu.

Temeljem provedenih postupaka tijekom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnosti to procijeniti, izvještavamo sljedeće:

1) Informacije uključene u ostale informacije u skladu su, u svim značajnim odrednicama, s priloženim financijskim izvještajima Grupe.

2) Izvješće poslovodstva za 2020. godinu pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 21. i 24. Zakona o računovodstvu

3) Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja pripremljena je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 22., stavkom 1., točkama 3. i 4. te uključuje informacije iz članka 22., stavka 1. točaka 2., 5., 6. i 7 i članka 24., stavka 2.

Na temelju poznавanja i razumijevanja poslovanja Grupe i njegovog okruženja stečenog u okviru revizije financijskih izvještaja, nismo ustanovili značajne pogrešne prikaze u ostalim informacijama. Odgovornosti Uprave i onih zaduženih za upravljanje za financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz financijskih izvještaja Grupe u skladu s MSFI-jevima, i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza

uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Grupu ili prekinuti poslovanje, ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Grupa.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrol Grupe.
- Ocenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenošći korištene

računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtjeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima Grupe ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.

- Ocjenujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja Grupe, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji Grupe transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

• Pribavljamo dostatne i primjerene revizijske dokaze u vezi s finansijskim informacijama subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe kako bi izrazili mišljenje o tim konsolidiranim finansijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadziranje i izvođenje revizije Grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizijsko mišljenje. Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije. Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja Grupe i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim

ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

Izvještavanje sukladno ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

Ostale obveze izvještavanja propisane Uredbom EU br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća i Zakonom o reviziji

Glavna skupština imenovala nas je revizorom 24. srpnja 2020. godine za potrebe revizije priloženih finansijskih izvještaja. Naš neprekinuti angažman traje ukupno 1 godinu te se odnosi na razdoblje od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2020. godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima dosljedno je s dodatnim izvješćem izdanim revizorskem odboru Društva 28. travnja 2021. godine, u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća;
- prilikom obavljanja revizije nisu pružane nedozvoljene nerevizijske usluge iz članka 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća.

Grupi nismo, uz usluge zakonske revizije, pružili druge usluge, osim onih usluga koje su objavljene u Godišnjem izvješću.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvješćem neovisnog revizora je Ivana Turjak-Čebohin.

Marina Tonžetić

Ivana Turjak-Čebohin

Direktor

Ovlašteni revizor

28. travnja 2021. godine

Deloitte d.o.o.

Radnička cesta 80,
10 000 Zagreb,
Republika Hrvatska

**Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2020. godine**

	Bilješke	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK <i>prepravljeno</i>
Prihodi od ugovora s kupcima	5	972.483	1.019.886
Ostali poslovni prihodi	5.1	<u>58.400</u>	<u>7.482</u>
 Promjena vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda		9.227	412
Troškovi prodane robe	6	(23.396)	(14.180)
Materijalni troškovi	7	(453.833)	(431.076)
Troškovi usluga	8	(117.840)	(126.705)
Troškovi osoblja	9	(248.964)	(297.472)
Amortizacija	10	(53.279)	(47.472)
Gubici od umanjenja vrijednosti (uključujući poništenje gubitaka zbog umanjenja vrijednosti) od finansijske imovine i ugovorne imovine	10.1	(7.618)	(28.959)
Gubici od umanjenja vrijednosti zaliha i biološke imovine	10.2	(5.791)	(17)
Ostali troškovi poslovanja		(1.171)	(1.788)
Ostali rashodi	11	(97.883)	(55.685)
Financijski rashodi	12	(16.565)	(11.674)
Financijski prihodi – prihodi od kamata	13	272	1.976
Financijski prihodi – ostalo	13	11.303	8.123
 Dobit prije poreza		25.345	22.850
Trošak poreza na dobit	14	(207)	(4.319)
 Dobit tekuće godine		25.138	18.531
Pripisiva:			
Vlasnicima Društva		25.061	17.348
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela	31	77	1.183
 Zarada (dubit) po dionici		25.138	18.531
Osnovna	15	17,65	11,58
Razrijeđena	15	17,65	11,58
 <i>Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine</i>			
 <i>Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:</i>			
Dobici iz revalorizacije nekretnina	31	-	16.834
Porez na dobit iz revalorizacije nekretnina	31	-	(3.030)
 Gubici iz revalorizacije finansijske imovine, vrednovane kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	31	(442)	(1.483)
Porez na dobit iz revalorizacije finansijske imovine, vrednovane kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	31	80	267
 <i>Stavke koje se kasnije mogu prenijeti u dobit ili gubitak:</i>			
Tečajne razlike za preračunavanje inozemnih dijelova poslovanja		1.997	(2.956)
 Ukupna ostala sveobuhvatna dobit		1.634	9.632
 Ukupna sveobuhvatna dobit:		26.772	28.163
Vlasnicima matice		26.695	26.981
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela		77	1.183

Konsolidirani izvještaj o finansijskom položaju

Na dan 31. prosinca 2020. godine

	Bilješka	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK	1.1.2019. '000 HRK
			Prepravljeno	Prepravljeno
Imovina				
Dugotrajna imovina				
Nematerijalna imovina	16	1.879	1.384	1.335
Nekretnine, postrojenja i oprema	17	527.053	479.521	477.654
Imovina s pravom uporabe	18	14.938	14.030	-
Ulaganja u nekretnine	19	55.506	58.878	17.985
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	20	11.323	11.891	10.932
Dani zajmovi	21	872	1.432	1.897
Biološka imovina	22	1.010	2.329	2.747
Ostala financijska ulaganja	23	233	3.405	7.179
Odgodenja porezna imovina	25	3.964	2.794	3.155
Ukupna dugotrajna imovina		616.779	575.663	522.884
Kratkotrajna imovina				
Zalihe	26	140.323	182.250	150.353
Potraživanja od kupaca	27	236.804	255.360	265.865
Potraživanja od države i drugih institucija	28	14.742	16.003	4.505
Ostala potraživanja	29	7.255	4.886	10.056
Ostala financijska ulaganja	23	2.739	2.758	18.172
Dani zajmovi	21	387	19.035	106.464
Novac u banci i blagajni	30	41.322	83.109	109.893
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji		-	11	-
Ukupno kratkotrajna imovina		443.572	563.413	665.309
Ukupna imovina		1.060.351	1.139.076	1.188.193
Vlasnička glavnica i obveze				
Kapital i pričuve				
Temeljni kapital	31	599.448	599.448	599.448
Kapitalne rezerve	31.1.	(15.435)	(16.382)	(15.510)
Zakonske rezerve	31.2.	32.173	32.206	29.922
Revalorizacijske pričuve - Zemljišta	31.3.	13.914	13.914	110
Revalorizacijske pričuve - Financijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	31.4.	(992)	(630)	587
Rezerve Slovačka i Češka		-	-	-
Rezerve za vlastite dionice		40.247	37.853	39.348
Vlastite dionice		(40.247)	(37.853)	(39.348)
Ostala stavka kapitala		(2.587)	-	-
Translačijska rezerva inozemnog poslovanja		(2.729)	(4.726)	(1.770)
Zadržana dobit		97.466	74.822	70.728
Udjel vlasnika u kapitalu Društva		721.260	698.654	683.514
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela	31.5.	2.980	18.701	17.518
Ukupna vlasnička glavnica		724.239	717.356	701.033
Dugoročne obveze				
Posudbe	32	40.851	137.301	97.920
Odgodenja porezna obveza	25	10.163	10.338	7.325
Obveze s osnova najma	33	15.419	14.210	316
Rezerviranja	34	16.657	12.133	10.685
Obveze za zajmove depozite isl.		1.250	1.250	1.250
Ostale dugoročne obveze	35	504	800	1.139
Ukupne dugoročne obveze		84.844	176.031	118.635
Kratkoročne obveze				
Obveze prema dobavljačima	36	101.454	103.464	115.527
Obveze s osnova najma	33	103	397	451
Posudbe	32	96.038	103.026	205.139
Obveze za zajmove depozite isl.		490	285	232
Obveze prema zaposlenicima	37	22.496	13.634	13.072
Obveze za poreze i doprinose	38	21.298	12.862	17.996
Ostale kratkoročne obveze	39	9.389	12.022	16.107
Ukupne kratkoročne obveze		251.269	245.690	368.525
Ukupne obveze		336.112	421.721	487.160
Ukupno vlasnička glavnica i obveze		1.060.351	1.139.077	1.188.193

Konsolidirani izvještaj o promjenama vlasničke glavnice

Za godinu završenu 31. prosinca 2020. godine

	Temeljni kapital	Kapitalne rezerve	Zakonske rezerve	Revalorizacijske pričuve - Zemljišta	Revalorizacijske pričuve - Finansijska imovina kroz ostalu sv. eobuhvatnu dobit	Rezerve Slovačka i Češka	Rezerve za vlastite dionice
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Stanje na dan 1. siječnja 2019. godine	599.448	(15.510)	29.922	110	587	612	39.348
Prepravak prethodnih razdoblja (bilješka 3b)	-	-	-	-	-	(612)	-
Stanje na dan 1. siječnja 2019. godine (popravljeno)	599.448	(15.510)	29.922	110	587	-	39.348
Dobit poslovne godine (bilješka 15)	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sv. eobuhvatna dobit tekuće godine umanjena za porez na dobit (bilješke 31.3, 31.4)	-	-	-	13.804	(1.216)	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	13.804	(1.216)	-	-
Prva primjena MSFI 16	-	-	-	-	-	-	-
Stjecanje u vlastitim dionicima	-	(872)	2.285	-	-	-	(1.494)
Isplaćena dividenda	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2019.	599.448	(16.382)	32.206	13.914	(630)	-	37.853
Dobit poslovne godine (bilješka 15)	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sv. eobuhvatna dobit tekuće godine umanjena za porez na dobit (bilješke 31.3, 31.4)	-	-	-	-	(363)	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(363)	-	-
Stjecanje u vlastitim dionicima	-	947	(33)	-	-	-	2.393
Stjecanje nekontrolirajućih udjela	-	-	-	-	-	-	-
Isplaćena dividenda	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2020.	599.448	(15.435)	32.173	13.914	(992)	-	40.247

	Vlastite dionice	Ostala stava kapitala	Zadržana dobit	Transakcijska rezerva inozemnog poslovanja	Vlasnicima maticice	Vlasnicima nekontrolirajućih udjela	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Stanje na dan 1. siječnja 2019. godine	(39.348)	-	85.827	(1.770)	699.226	17.518	716.744
Prepravak prethodnih razdoblja (bilješka 3b)	-	-	(15.100)	-	(15.711)	-	(15.711)
Stanje na dan 1. siječnja 2019. godine (popravljeno)	(39.348)	-	70.728	(1.770)	683.514	17.518	701.033
Dobit poslovne godine (bilješka 15)	-	-	17.349	-	17.349	1.183	18.532
Ostala sv. eobuhvatna dobit tekuće godine umanjena za porez na dobit (bilješke 31.3, 31.4)	-	-	-	(2.956)	9.632	-	9.632
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	17.349	(2.956)	26.981	1.183	28.164
Prva primjena MSFI 16	-	-	(25)	-	(25)	-	(25)
Stjecanje u vlastitim dionicima	1.494	-	1.494	-	2.907	-	2.907
Isplaćena dividenda	-	-	(14.723)	-	(14.723)	-	(14.723)
Stanje na dan 31. prosinca 2019.	(37.853)	-	74.823	(4.726)	698.655	18.701	717.356
Dobit poslovne godine (bilješka 15)	-	-	25.061	-	25.061	77	25.138
Ostala sv. eobuhvatna dobit tekuće godine umanjena za porez na dobit (bilješke 31.3, 31.4)	-	-	-	1.997	1.634	-	1.634
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	25.061	1.997	26.696	77	26.773
Stjecanje u vlastitim dionicima	(2.393)	-	(2.393)	-	(1.480)	-	(1.480)
Stjecanje nekontrolirajućih udjela	-	(2.587)	-	-	(2.587)	(15.798)	(18.386)
Isplaćena dividenda	-	-	(24)	-	(24)	-	(24)
Stanje na dan 31. prosinca 2020.	(40.247)	(2.587)	97.466	(2.729)	721.259	2.980	724.239

Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima
Za godinu završenu 31. prosinca 2020. godine

	Bilješka	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK <i>prepravljeno</i>
Dobit tekuće godine prije poreza		25.345	22.850
Usklađenja:			
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	10	47.680	43.170
Amortizacija imovine s pravom uporabe	10	4.116	3.215
Amortizacija biološke imovine	10	337	327
Amortizacija nematerijalne imovine	10	1.147	760
Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine, umanjeno za poništenje	10.1.	7.618	28.959
Vrijednosno usklađenje zaliha	10.2.	4.588	17
Gubici od fer vrednovanja ulaganja u nekretnine	11	3.597	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u nekretnine	11	1.420	-
Dobici od fer vrednovanja ulaganja u nekretnine	5.1.	(455)	(2.234)
Prihod od kamata	13	(272)	(1.976)
Trošak kamata	12	1.774	4.571
Neto knjigovodstvena vrijednost otuđenih nekretnina, postrojenja i opreme	17	9.044	720
Neto knjigovodstvena vrijednost otuđene nematerijalne imovine	16	0	96
Neto knjigovodstvena vrijednost otuđene biološke imovine	22	-	246
Neto knjigovodstvena vrijednost otuđene imovine namijenjene prodaji		11	-
Promjena rezerviranja	34	4.524	1.448
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena obrtnog kapitala		111.676	102.170
Smanjenje/(povećanje) zaliha		37.339	(31.914)
Smanjenje/(povećanje) potraživanja od kupaca i drugih potraživanja		10.029	(23.442)
Povećanje/(smanjenje) obveza prema dobavljačima i ostalih obveza		14.012	(23.701)
Novac ostvaren poslovanjem		173.056	23.113
Plaćeni porez na dobit		-	(9.372)
Plaćene kamate		(1.359)	(4.401)
Neto novac iz poslovnih aktivnosti		171.697	9.340
Investicijske aktivnosti			
Primici od kamata		73	1.975
Dividende i prihodi od udjela u dobiti	13	-	5
Kupnja nekretnina, postrojenja i opreme	17	(109.487)	(67.336)
Kupnja nematerijalne imovine	16	(977)	(577)
Kupnja ulaganja u nekretnine	19	(1.619)	-
Kupnja biološke imovine	22	(218)	(155)
Primici od danih zajmova	21	19.208	89.848
Primici od ostalih finansijskih ulaganja		3.190	19.188
Novčani (izdaci)/primici iz investicijskih aktivnosti		(89.830)	42.948
Aktivnosti financiranja			
Stjecanje vlastitih dionica, neto		(2.393)	2.959
Isplaćene dividende		(25)	(14.723)
Otplate zajmova i posudbi	32	(195.986)	(276.896)
Novčani primici od zajmova i posudbi	32	95.212	213.346
Otplata obveza po najmu		(4.665)	(3.757)
Stjecanje nekontrolirajućih udjela	31	(15.798)	-
Neto novčani izdaci iz aktivnosti financiranja		(123.655)	(79.071)
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenta		(41.787)	(26.784)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		83.109	109.893
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	30	41.322	83.109

Bilješke uz konsolidirane finansijske izvještaje Za godinu završenu 31. prosinca 2020. godine

1. Općenito

Društvo KRAŠ d.d. (u nastavku: „Društvo“) je dioničko društvo osnovano i registrirano u Republici Hrvatskoj. Krajnja pravna osoba koja ima kontrolu nad društvom je MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o., Vrgorac. Iznosi u ovim odvojenim finansijskim izvještajima izraženi su u hrvatskim kunama i zaokruženi na najbližu tisuću. Društvo KRAŠ d.d., Zagreb, MB: 080005858, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Hrvatske kao dioničko društvo, dana 12. kolovoza 1995. godine. Osnovna djelatnost društva je proizvodnja kakaa, bombona, keksa i čokolade.

Sjedište društva: Zagreb, Ravnice 48.

U nastavku se daje pregled društava Grupe na dan 31.12.2020. godine.

a. KRAŠ d.d., Zagreb

Društvo KRAŠ d.d., Zagreb, MB: 080005858, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Hrvatske kao dioničko društvo, 1995. godine.

Sjedište društva: Zagreb, Ravnice 48

Uprava društva: Slavko Ledić, Predsjednik Uprave, Milena Vušak, član Uprave, Damir Bulić, član Uprave
Osnovna djelatnost društva je proizvodnja kakaa, bombona, keksa i čokolade.

b. Kraš-trgovina d.o.o., Zagreb

Društvo Kraš-trgovina d.o.o., Zagreb, MB: 080018428, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Hrvatske kao društvo s ograničenom odgovornošću, 1995. godine.

Sjedište društva: Zagreb, Ravnice 48

Uprava društva: Josip Šiljeg, direktor

Osnovna djelatnost društva je kupnja i prodaja robe. Društvo je dana 30. lipnja 2020. godine pripojeno društvu KRAŠ d.d., sukladno Ugovoru o pripajanju te rješenju Trgovačkog suda u Zagrebu.

c. KRAŠ trgovina d.o.o., Široki Brijeg

Društvo KRAŠ trgovina d.o.o., Široki Brijeg, JIB: 4272026910000, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Bosne i Hercegovine kao društvo s ograničenom odgovornošću, 1991. godine.

Sjedište društva: Široki Brijeg, Visoka Glavica 15

Uprava društva: Branimir Barišić, direktor

Osnovna djelatnost društva je plasman proizvoda društva KRAŠ d.d. na tržište Bosne i Hercegovine.

d. Mira a.d., Prijedor, Republika Srpska

Društvo Mira a.d., Prijedor, MB: 1430297, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Bosne i Hercegovine kao dioničko društvo, 2001. godine.

Sjedište društva: Prijedor, Ulica Kralja Aleksandra

br. 3

Uprava društva: Marica Vidaković, direktor

Osnovna djelatnost društva je proizvodnja keksa i srodnih proizvoda.

1. Općenito (nastavak)

e. Kraškomerc KRAŠ dooel, Skopje, Sjeverna Makedonija

Društvo Kraškomerc KRAŠ dooel, Skopje, MB: 4273028, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Sjeverne Makedonije kao društvo s ograničenom odgovornošću, 1991. godine.

Sjedište društva: Skopje, Dame Gruev br. 3

Uprava društva: Jovica Mišovski, direktor

Osnovna djelatnost društva je plasman proizvoda društva KRAŠ d.d. na tržište Sjeverne Makedonije.

f. Krašcommerce d.o.o., Ljubljana, Slovenija

Društvo Krašcommerce d.o.o., Ljubljana, MB: 5539234000, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Slovenije kao društvo s ograničenom odgovornošću, 1991. godine.

Sjedište društva: Ljubljana, Cesta na Brdo 85

Uprava društva: Goran Belić, direktor

Osnovna djelatnost društva je plasman proizvoda društva KRAŠ d.d. na tržište Slovenije.

g. KAROLINA d.o.o., Osijek, Republika Hrvatska

Društvo KAROLINA d.o.o., Osijek, MB: 030003718, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Hrvatske kao društvo s ograničenom odgovornošću, 2003. godine.

Sjedište društva: Vukovarska Cesta 209/a, Osijek

Uprava društva: Miroslav Šimić, direktor

Osnovna djelatnost društva je proizvodnja dvopeka, keksa, trajnog peciva i kolača.

h. Kraš Commerce d.o.o., Beograd, Republika Srbija

Društvo Kraš Commerce d.o.o., Beograd, MB: 17320955, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Srbije kao društvo s ograničenom odgovornošću, 2001. godine.

Sjedište društva: Palmira Toljatija 5, Novi Beograd

Uprava društva: Živko Kapetanović, direktor

Osnovna djelatnost društva je plasman proizvoda društva KRAŠ d.d. na tržište Srbije.

2. Usvajanje novih i izmijenjenih standarda

Prva primjena novih izmjena postojećih standarda koje su na snazi za tekuće izvještajno razdoblje

U tekućem izvještajnom razdoblju na snazi su sljedeće izmjene postojećih standarda koje je objavio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“) i usvojila Europska unija:

- izmjene MRS-a 1 „Prezentiranje finansijskih izvještaja“ i MRS-a 8 „Računovodstvene politike,

promjene računovodstvenih procjena i pogreške“ - Definicija značajnosti, usvojene u Europskoj uniji 29. studenoga 2019. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020.)

- izmjene MSFI-ja 3 „Poslovna spajanja“ - Definicija poslovanja, usvojene u Europskoj uniji 21. travnja 2020. (na snazi za poslovna spajanja za koje je datum stjecanja na dan ili nakon početka prvog godišnjeg izvještajnog razdoblja koje započinje na dan ili nakon 1. siječnja 2020. i za stjecanja sredstava do kojih dolazi na dan ili nakon početka tog razdoblja)

- izmjene MSFI-ja 9 „Financijski instrumenti“, MRS-a 39 „Financijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje“ te MSFI-ja 7 „Financijski instrumenti: objavljivanje“ - Reforma referentnih kamatnih stopa, usvojene u Europskoj uniji 15. siječnja 2020. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020.)

- izmjene MSFI-ja 16 „Najmovi“ - Olakšice za najmove u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 (usvojene u Europskoj uniji 9. listopada 2020., na snazi najkasnije od 1. lipnja 2020. za financijske godine koje započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020.)*

- izmjene upućivanja na Konceptualni okvir u MSFI-jevima, usvojene u Europskoj uniji 29. studenoga 2019. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020.).

Usvajanje navedenih izmjena postojećih standarda nije dovelo do značajnih promjena u financijskim izvještajima Grupe.

2. Usvajanje novih i izmijenjenih standarda (nastavak)

Standardi i izmjene postojećih standarda koje je objavio OMRS i usvojeni su u Europskoj uniji, ali još nisu na snazi

Na datum odobrenja ovih financijskih izvještaja bile su objavljene, ali ne i na snazi, sljedeće izmjene postojećih standarda koje je objavio OMRS i usvojene su u Europskoj uniji:

- izmjene MSFI-ja 4 „Ugovori o osiguranju“ - Produljenje privremenog izuzeća od primjene MSFI-ja 9, usvojene u Europskoj uniji 16. prosinca 2020. (datum isteka privremenog izuzeća od primjene MSFI-ja 9 pomaknut je sa 1. siječnja 2021. na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023.)

- izmjene MSFI-ja 9 „Financijski instrumenti“, MRS-a 39 „Financijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje“, MSFI-ja 7: „Financijski instrumenti: objavljivanje“, MSFI-ja 4 „Ugovori o osiguranju“ i MSFI-ja 16: „Najmovi“ - Reforma referentnih kamatnih stopa –

2. faza, usvojene u Europskoj uniji 13. siječnja 2021. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2021.).

Novi standardi te izmjene postojećih standarda koje je objavio OMRS, ali još nisu usvojeni u Europskoj uniji

MSFI-jevi trenutačno usvojeni u Europskoj uniji ne razlikuju se značajno od propisa koje je donio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde (OMRS), izuzev sljedećih standarda i izmjena postojećih standarda, o čijem usvajanju Europska unija do 16. ožujka 2021. godine još nije donijela odluku (datumi stupanja na snagu navedeni u nastavku odnose se na MSFI-jeve koje je objavio OMRS):

- MSFI 14 „Regulativom propisane razgraničene stavke“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016.) – Europska komisija odlučila je postupak preuzimanja ovog prijelaznog standarda odgoditi do objave njegove konačne verzije

- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“, uključujući izmjene MSFI-ja 17 (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine)

- izmjene MRS-a 1 „Prezentiranje financijskih izvještaja“ - Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obveza (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023.)

- izmjene MRS-a 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ - Prihodi prije namjeravane uporabe (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2022.)

- izmjene MRS-a 37 „Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina“ - Štetni ugovori – Troškovi ispunjenja ugovornih obveza (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2022.)

- izmjene MSFI-ja 3 „Poslovna spajanja“ - Upućivanja na Konceptualni okvir s izmjenama MSFI-ja 3 (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2022.)

- izmjene MSFI-ja 10 „Konsolidirani financijski izvještaji“ i MRS-a 28 „Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima“ - Prodaja odnosno ulog imovine između ulagatelja i njegovog pridruženog subjekta ili zajedničkog pothvata te daljnje izmjene (prvotno određeni datum stupanja na snagu odgođen je do dovršetka istraživačkog projekta na temu primjene metode udjela)

- izmjene raznih standarda zbog „Dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2018. – 2020.“, proizašle iz projekta

godišnje dorate MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41), prvenstveno radi otklanjanja nedosljednosti i pojašnjena teksta (Izmjene MSFI-ja 1, MSFI-ja 9 i MRS-a 41 na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2022. Izmjena MSFI-ja 16 odnosi se isključivo na ilustrativni primjer, stoga nije naveden datum stupanja na snagu.).

Usvajanje navedenih izmjena postojećih standarda nije dovelo do značajnih promjena u finansijskim izvještajima Grupe.

3. Temeljne računovodstvene politike

a. Prepravljanja početnih stanja

Tijekom 2020. godine izvršeni su određeni prepravci u finansijskim izvještajima Grupe za 2019. godinu i prethodna razdoblja. Razlozi tih prepravaka i pojedine pozicije koje su prepravljene navode se u nastavku.

/i/ Ulaganja u nekretnine

U prethodnim razdobljima, matično društvo, je provodilo fer vrednovanja ulaganja u nekretnine. Dio ulaganja u nekretnine se odnosilo na imovinu, koja je dana u najam jednom ovisnom društvu. Grupa za potrebe izrade konsolidiranih finansijskih izvještaja, nije umanjila opisana fer vrednovanja te nije obračunala trošak amortizacije po stavkama navedene imovine. Grupa je retroaktivno eliminirala fer vrednovanja te obračunala trošak amortizacije po opisanoj imovini.

U 2020. godini Grupa je, sukladno zahtjevima MRS-a 8: „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“, a prema kojem je subjekt dužan uskladiti početno stanje svakog sastavnog dijela kapitala na koji to ima učinak za prvo prezentirano prethodno razdoblje, te ostalih usporednih iznosa objavljenih za svako prezentirano prethodno razdoblje, kao da se nova računovodstvena politika oduvijek primjenjuje.

Sve navedeno dovelo je do sljedećih prepravaka u finansijskim izvještajima Grupe:

- Ulaganja u nekretnine na dan 31.12.2019. godine umanjena su za iznos od 17.381 tisuća kuna (1.1.2019.: umanjena su za iznos od 17.381 tisuća kuna);
- Nekretnine postrojenja i oprema na dan 31.12.2019. godine uvećana su za iznos od 8.318 tisuća kuna (1.1.2019.: umanjena je za iznos od 8.722 tisuća kuna);
- Odgođena porezna obveza na dan 31.12.2019. godine umanjena je za iznos od 1.476 tisuća kuna (1.1.2019.: umanjena je za iznos od 1.476 tisuća kuna);
- Zadržana dobit na dan 31.12.2019. godine koja se odnosi na imatelje kapitala matice umanjena je za 7.183 tisuće kuna (1.1.2019.: umanjena je za iznos od 7.183 tisuće kuna);
- Dobit poslovne godine na dan 31.12.2019. godine koja se odnosi na imatelje kapitala matice umanjena je za 601 tisuću kuna.

Pregled navedenih prepravaka početnih stanja usporednog razdoblja (1.1.2019.) i završnih stanja usporednog razdoblja (31.12.2019.), uslijed opisanog ispravka računovodstvene greške prethodnih razdoblja, prezentiran je u Tablici 1 i Tablici 2.

/ii/ Amortizacija

/ii/(a) U prethodnim razdobljima, matično društvo je prodalo opremu dvama ovisnim društvima. Grupa za potrebe izrade konsolidiranih finansijskih izvještaja, nije provela uskladu troška amortizacije po osnovu navedene prodaje. Grupa je retroaktivno ispravila trošak amortizacije po osnovi navedene prodaje. U 2020. godini Grupa je, sukladno zahtjevima MRS-a 8: „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“, a prema kojem je subjekt dužan uskladiti početno stanje svakog sastavnog dijela kapitala na koji to ima učinak za prvo prezentirano prethodno razdoblje, te ostalih usporednih iznosa objavljenih za svako prezentirano prethodno razdoblje, kao da se nova računovodstvena politika oduvijek primjenjuje.

Sve navedeno dovelo je do sljedećih prepravaka u finansijskim izvještajima Grupe:

- Nekretnine postrojenja i oprema na dan 31.12.2019. godine uvećani su za iznos od 1.545 tisuća kuna (1.1.2019.: uvećani su za iznos od 9.630 tisuća kuna);
- Zadržana dobit na dan 31.12.2019. godine koja se odnosi na imatelje kapitala matice uvećana je za 9.630 tisuća kuna (1.1.2019.: uvećana je za iznos od 9.630 tisuća kuna);
- Dobit poslovne godine na dan 31.12.2019. godine koja se odnosi na imatelje kapitala matice uvećana je za 1.545 tisuća kuna.

Pregled navedenih prepravaka početnih stanja usporednog razdoblja (1.1.2019.) i završnih stanja usporednog razdoblja (31.12.2019.), uslijed opisanog ispravka računovodstvene greške prethodnih razdoblja, prezentiran je u Tablici 1 i Tablici 2.

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)

a. Prepravljanja početnih stanja (nastavak)

/ii/(b) Vijek trajanja postrojenja te građevinskih objekata jednog ovisnog društva, se razlikova od procijenjenog vijeka navedene imovine na razini konsolidiranih finansijskih izvještaja. Grupa je retroaktivno ispravila vijek trajanja postrojenja te građevinskih objekata opisanog ovisnog društva. U 2020. godini Grupa je, sukladno zahtjevima MRS-a 8: „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“, a prema kojem je subjekt dužan uskladiti početno stanje svakog sastavnog dijela kapitala na koji to ima učinak za prvo prezentirano prethodno razdoblje, te ostalih usporednih iznosa objavljenih za svako prezentirano prethodno razdoblje, kao da se nova računovodstvena politika oduvijek primjenjuje.

- Nekretnine postrojenja i oprema na dan 31.12.2019. godine uvećane su za iznos od 867 tisuća kuna (1.1.2019.: umanjene za iznos od 11.161 tisuća kuna);
- Zadržana dobit na dan 31.12.2019. godine koja se odnosi na imatelje kapitala matice umanjena je za 11.161 tisuća kuna (1.1.2019.: umanjena je za iznos od 11.161 tisuća kuna);
- Dobit poslovne godine na dan 31.12.2019. godine koja se odnosi na imatelje kapitala matice uvećana je za 867 tisuća kuna.

Pregled navedenih prepravaka početnih stanja usporednog razdoblja (1.1.2019.) i završnih stanja usporednog razdoblja (31.12.2019.), uslijed opisanog ispravka računovodstvene greške prethodnih razdoblja, prezentiran je u Tablici 1 i Tablici 2.

/iii/ Implementacija zahtjeva Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9)

U trenutku stupanja na snagu Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9), Grupa nije implementirala zahtjeve MSFI 9, u vidu priznavanja neto očekivanih kreditnih gubitaka na osnovu potraživanja od kupaca, danih zajmova te novca. Grupa je retroaktivno primijenila MSFI 9 te na osnovu neto očekivanih kreditnih gubitaka priznala odgođenu poreznu imovinu. Sve navedeno dovelo je do sljedećih prepravaka u finansijskim izvještajima Grupe:

- Potraživanja od kupaca na dan 31.12.2019. godine uvećana su za iznos od 107 tisuća kuna (1.1.2019.: umanjena su za iznos od 5.326 tisuća kuna);
- Finansijska imovina dan 31.12.2019. godine uvećana je za iznos od 1.497 tisuća kuna (1.1.2019.: umanjena je za iznos od 2.526 tisuća kuna);
- Odgođena porezna imovina na dan 31.12.2019. godine umanjena je za iznos od 289 tisuća kuna (1.1.2019.: uvećana je za iznos od 1.413 tisuća kuna);
- Zadržana dobit na dan 31.12.2019. godine koja se odnosi na imatelje kapitala matice umanjena je za 6.439 tisuća kuna (1.1.2019.: umanjena je za iznos od 6.439 tisuća kuna);
- Dobit poslovne godine na dan 31.12.2019. godine koja se odnosi na imatelje kapitala matice uvećana je za 1.315 tisuća kuna.

Pregled navedenih prepravaka početnih stanja usporednog razdoblja (1.1.2019.) i završnih stanja usporednog razdoblja (31.12.2019.), uslijed opisanog ispravka računovodstvene greške prethodnih razdoblja, prezentiran je u Tablici 1 i Tablici 2.

/iv/ Ispravak tečajnih razlika na ulaganja u ovisno društvo

U prethodnim razdobljima, Grupa je imala neto imovinu na osnovu neto ulaganja u ovisnim društvima u Češkoj te Slovačkoj. Grupa je navedena ovisna društva likvidirala u prethodnim razdobljima. Grupa nije isknjižila neto tečajne razlike, koji se odnose na neto ulaganja u inozemnom poslovanju,

protivno Međunarodnom računovodstvenom standardu 21: Utjecaj promjene stranih valuta (MRS 21). Grupa je retroaktivno reklasificirala neto tečajne razlike u zadržanu dobit.

U 2020. godini Grupa je, sukladno zahtjevima MRS-a 8: „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“, a prema kojem je subjekt dužan uskladiti početno stanje svakog sastavnoga dijela kapitala na koji to ima učinak za prvo prezentirano prethodno razdoblje, te ostalih usporednih iznosa objavljenih za svako prezentirano prethodno razdoblje, kao da se nova računovodstvena politika oduvijek primjenjuje.

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)

a. Prepravljanja početnih stanja (nastavak)

/iv/ Ispravak tečajnih razlika na ulaganja u ovisno društvo

Sve navedeno dovelo je do sljedećih prepravaka u finansijskim izvještajima Grupe:

- Rezerve Slovačka i Češka na dan 31.12.2019. godine umanjene su za 612 tisuća kuna (1.1.2019.: za 612 tisuća kuna)
- Zadržana dobit na dan 31.12.2019. godine koja se odnosi na imatelje kapitala matice uvećana je za iznos od 612 tisuća kuna (1.1.2019.: za 612 tisuća kuna).

Pregled navedenih prepravaka početnih stanja usporednog razdoblja (1.1.2019.) i završnih stanja usporednog razdoblja (31.12.2019.), uslijed opisanog ispravka računovodstvene greške prethodnih razdoblja, prezentiran je u Tablici 1 i Tablici 2.

/v/ Obračun rezerviranja za dugoročna primanja zaposlenih

Grupa u prethodnim razdobljima nije, u skladu sa zahtjevima MRS-a 19: „Primanja zaposlenika“ prezentirala obveze za troškove koji bi eventualno pripali zaposlenicima u budućim razdobljima s osnova prava na jubilarne nagrade vezane na ostvarene godine radnog staža u Grupi i otpremnine prilikom odlaska u mirovinu. U 2020. godini Grupa je ispravila, sukladno zahtjevima MRS-a 8: „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“, a prema kojem je subjekt dužan uskladiti početno stanje svakog sastavnoga dijela kapitala na koji to ima učinak za prvo prezentirano prethodno razdoblje, te ostalih usporednih iznosa objavljenih za svako prezentirano prethodno razdoblje, kao da se nova računovodstvena politika oduvijek primjenjuje.

Sve navedeno dovelo je do sljedećih prepravaka u finansijskim izvještajima Grupe:

- Rezerviranja na dan 31.12.2019. godine uvećana su za iznos od 618 tisuća kuna (1.1.2019.: uvećana za 2.888 tisuća kuna);
- Zadržana dobit na dan 31.12.2019. godine koja se odnosi na imatelje kapitala matice umanjena je za iznos od 2.369 tisuća kuna (1.1.2019.: umanjena za iznos od 2.369 tisuća kuna);
- Odgođena porezna imovina na dan 31.12.2019.

godine uvećana je za iznos od 111 tisuća kuna (1.1.2019.: uvećana za iznos od 519 tisuća kuna).

- Dobit poslovne godine na dan 31.12.2019. godine umanjena za 507 tisuća kuna.

Pregled navedenih prepravaka početnih stanja usporednog razdoblja (1.1.2019.) i završnih stanja usporednog razdoblja (31.12.2019.), uslijed opisanog ispravka računovodstvene greške prethodnih razdoblja, prezentiran je u Tablici 1 i Tablici 2.

/vi/ Ispravak pogreške učinaka fer vrednovanja vrijednosnica

Tijekom 2019. godine, Grupa je priznala promjene vrijednosti po jednoj vlasničkoj vrijednosnici u dobiti ili gubitku, umjesto u vlasničkoj glavnici, sukladno svojoj računovodstvenoj politici. Grupa je retroaktivno ispravila promjenu vrijednosti u 2019. godini.

U 2020. godini Grupa je ispravila, sukladno zahtjevima MRS-a 8: „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“, a prema kojem je subjekt dužan uskladiti početno stanje svakog sastavnoga dijela kapitala na koji

to ima učinak za prvo prezentirano prethodno razdoblje, te ostalih usporednih iznosa objavljenih za svako prezentirano prethodno razdoblje, kao da se nova računovodstvena politika oduvijek primjenjuje.

Sve navedeno dovelo je do sljedećih prepravaka u finansijskim izvještajima Grupe:

- Rezerve fer vrijednosti na dan 31.12.2019. godine uvećane su za iznos od 573 tisuće kuna

- Dobit poslovne godine na dan 31.12.2019. godine umanjena je za iznos od 573 tisuće kuna.

Pregled navedenih prepravaka završnih stanja usporednog razdoblja (31.12.2019.), uslijed opisanog ispravka računovodstvene greške prethodnih razdoblja, prezentiran je u Tablici 2.

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)

a. Prepravljanja početnih stanja (nastavak)

Tablica 1 - Prepravci u Konsolidiranom izvještaju o finansijskom položaju na dan 1. siječnja 2019. godine:

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU na dan 1. siječnja 2019. godine.		(u 000 kuna)		
		2018. objavljeno	prepravljanja	2018. prepravljeno
	DUGOTRAJNA IMOVINA	531.539	(8.655)	522.884
	Ulaganja u nekretnine /i/	35.366	(17.381)	17.985
	Nekretnine, postrojenja i oprema /i/, /ii/	470.463	7.191	477.654
	ODGOĐENA POREZNA IMOVINA /iii/, /iv/	1.620	1.535	3.155
	KRATKOTRAJNA IMOVINA	670.953	(5.644)	665.309
	Potraživanja od kupaca /iii/	268.983	(3.118)	265.865
	Dani zajmovi /iii/	108.990	(2.526)	106.464

Tablica 1 - Prepravci u Konsolidiranom izvještaju o finansijskom položaju na dan 1. siječnja 2019. godine –nastavak:

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU na dan 1. siječnja 2019. godine		(u 000 kuna)		
		2018. objavljeno	prepravljanja	2018. prepravljeno
	REVALORIZACIJSKE REZERVE /iv/	722	(612)	110
	Zadržana dobit /i/, /ii/, /iii/, /iv/, /v&	85.827	(15.099)	70.728
	REZERVIRANJA /v/	7.797	2.888	10.685
	Odgođena porezna obveza	8.801	(1.476)	7.325

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)

a. Prepravljanja početnih stanja (nastavak)

Tablica 2 - Prepravci u Konsolidiranom izvještaju o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2019. godine:

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU na dan 31. prosinca 2019.		(u 000 kuna)		
		2019. objavljeno	prepravljanja	2019. prepravljeno
	DUGOTRAJNA IMOVINA	584.042	(8.379)	575.663
	Ulaganja u nekretnine /i/	76.457	(17.579)	58.878
	Nekretnine, postrojenja i oprema /i/, /ii/	470.321	9.200	479.521
	ODGOĐENA POREZNA IMOVINA /iii/, /v/	1.534	1.260	2.794
	KRATKOTRAJNA IMOVINA	566.914	(3.501)	563.413
	Potraživanja od kupaca /iii/	258.289	(2.929)	255.360
	Dani zajmovi /iii/	19.607	(572)	19.035

Tablica 2 - Prepravci u Konsolidiranom izvještaju o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2019. godine –nastavak:

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU na dan 31. prosinca 2019.		(u 000 kuna)		
		2019. objavljeno	prepravljanja	2019. prepravljeno
	REVALORIZACIJSKE REZERVE /iv/	14.526	(612)	13.914
	Revalorizacijske reserve od fer vrednovanja /vi/	(57)	(573)	(630)
	Zadržana dobit /i/, /ii/, /iii/, /iv/, /v/	86.287	(11.465)	74.822
	REZERVIRANJA /v/	8.627	3.506	12.133
	Odgođena porezna obveza /i/	11.814	(1.476)	10.338

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)
 a. Prepravljanja početnih stanja (nastavak)

Tablica 3 - Prepravci u Konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za 2019. godinu:

	Bilješka	(u 000 kuna)		
		2019. objavljeno	prepravljanja	2019. prepravljeno
POSLOVNI PRIHODI		1.027.368	0	1.027.368
Ostali poslovni prihodi /iv/		7.691	(198)	7.493
POSLOVNI RASHODI		(1.008.063)	3.534	(1.004.529)
Vrijednosno usklađenja /iii/		(31.102)	2.143	(28.959)
Ostali rashodi (rezerviranja) /v/		-	(618)	(618)
Amortizacija/ii/		(49.481)	2.009	(47.472)
DOBIT IZ REDOVNOG POSLOVANJA		21.089	3.336	24.425
NETO FINANCIJSKA DOBIT/(GUBITAK) DOBIT IZ REDOVNOG POSLOVANJA /iv/		(2.148)	573	(1.575)
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		18.941	3.909	22.850
Porez na dobit /ii/, /vi/		(4.044)	(275)	(4.319)
DOBIT TEKUĆE GODINE		14.897	3.634	18.531
Zarada po dionici		10,38	1,19	11,57
NETO OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT RAZDOBLJA /vi/		10.205	(573)	9.632
UKUPNO SVEOBUHVATNA DOBIT		25.102	3.061	28.163

3.1. Vremenska neograničenost poslovanja

Računovodstveno načelo

Finansijski su izvještaji sastavljeni u skladu s MSFI-jevima koje je usvojila Europska unija (MSFI EU) i stoga su finansijski izvještaji Grupe u skladu s člankom 4. Uredbe (EU) o međunarodnim računovodstvenim standardima.

Finansijski izvještaji sastavljeni su po načelu povijesnog troška, izuzev revalorizacije određenih nekretnina, koji su iskazani po fer vrijednosti, te finansijske imovine, koja je iskazana po revaloriziranim iznosima, kako je obrazloženo u računovodstvenim politikama koje slijede. Povijesni trošak temelji se uglavnom na fer vrijednosti naknade dane u zamjenu za dobra ili usluge.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerena, neovisno o tome bi li ona bila neposredno vidljiva ili procijenjena primjenom neke druge tehnike vrednovanja. Procjenjujući fer vrijednosti neke stavke imovine ili neke obveze, Grupa uzima u obzir ona obilježja koja bi uzeli u obzir i tržišni sudionici određujući cijenu imovine odnosno obveze na datum mjerena. To je i osnova na kojoj je fer vrijednost mjerena, odnosno objavljena u ovim konsolidiranim finansijskim izvještajima.

Slijedi opis glavnih usvojenih računovodstvenih politika.

Vremenska neograničenost poslovanja

U trenutku odobrenja za izdavanje finansijskih izvještaja, Uprava razumno očekuje da Grupa raspolaže odgovarajućim sredstvima za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Osnova za konsolidaciju

Konsolidirani finansijski izvještaji obuhvaćaju finansijske izvještaje Društva i društava pod njegovom kontrolom pripremljena do 31. prosinca svake godine. Kontrola je postignuta:

- ako Društvo ima prevlast u subjektu;
- ako je Društvo izloženo varijabilnosti prinosa ili ima prava po osnovi svog sudjelovanja u subjektu; i
- sposobno je temeljem svoje prevlasti utjecati na svoj prinos.

Društvo ponovno procjenjuje postojanje svoje kontrole kad činjenice i okolnosti upućuju na to da je došlo do promjene jednog ili više od triju gore navedenih elemenata kontrole.

Kad Društvo u nekom subjektu u kojem je vlasnik određenog udjela ima manje od većine glasačkih prava, smatra da je ostvarilo prevlast u subjektu ako su glasačka prava koje Društvo ima dosta da mu omoguće jednostrano usmjeravati relevantne aktivnosti toga subjekta. Društvo u ocjenjivanju dostačnosti svojih glasačkih prava za prevlast u subjektu razmatra sve bitne činjenice i okolnosti, uključujući:

- udjel svojih glasačkih prava u odnosu na udjel i podjelu glasačkih prava drugih osoba s pravom glasa;
- potencijalna glasačka prava Društva, drugih imatelja prava glasa ili drugih osoba;
- prava koja proizlaze iz drugih ugovornih odnosa; i
- sve dodatne činjenice i okolnosti koje upućuju na to da Društvo ima odnosno nema trenutačnu mogućnost usmjeravati relevantne poslove u vrijeme u koje je potrebno donijeti odluke, što uključuje način glasanja na prethodnim skupštinama dioničara.

Ovisno društvo konsolidira se, odnosno prestaje se konsolidirati od trenutka u kojem Društvo stekne, odnosno izgubi kontrolu nad njim. Rezultati ovisnih društava stečenih ili otuđenih tijekom godine uključuju se u konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti od datuma na koji je Društvo steklo kontrolu do datuma gubitka njegove kontrole nad ovisnim društвom. U finansijskim izvještajima ovisnih društava su po potrebi provedena usklađenja radi usuglašavanja njihovih računovodstvenih politika s računovodstvenim politikama Grupe. Konsolidacijom se eliminira sva imovina i sve obveze, kao i sva vlasnička glavnica (tj. sav kapital), svi prihodi, rashodi te priljevi i odljevi novca koji se odnose na transakcije između članova Grupe.

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)

Osnova za konsolidaciju (nastavak)

Nekontrolirajući udjeli u ovisnim društvima određuju se zasebno od Grupinog vlasničkog udjela u njima. Nekontrolirajući udjeli koji se odnose na postojeće vlasničke udjele koji njihovim imateljima daju pravo na razmjeran udjel u neto imovini subjekta u slučaju likvidacije, smiju se prilikom prvog knjiženja vrednovati, ili po fer vrijednosti, ili u visini njihovog razmernog udjela u obračunanim i iskazanim iznosima utvrđive neto imovine stečenika. Metoda vrednovanja bira se za svako stjecanje pojedinačno. Preostali nekontrolirajući udjeli prvi se put vrednuju po fer vrijednosti. Nakon stjecanja, knjigovodstvena vrijednost nekontrolirajućih udjela iznos je udjela kod prvog priznavanja uvećan za udio nekontrolirajućih udjela u naknadnim promjenama vlasničke glavnice.

Dobit i gubitak te svaka stavka ostale sveobuhvatne dobiti dijele se na dio koji pripada vlasnicima Društva i dio koji pripada vlasnicima nekontrolirajućih udjela. Ukupna sveobuhvatna dobit ovisnih društava pripisuje se vlasnicima Društva i vlasnicima nekontrolirajućih udjela, čak i ako time dolazi do negativnog salda nekontrolirajućih udjela.

Promjene udjela Grupe u ovisnom društvu koje nemaju za posljedicu njen gubitak kontrole nad ovisnim društвom obračunavaju se kao transakcije vlastitim kapitalom tj. vlasničkom glavnicom. Knjigovodstvene vrijednosti udjela Grupe i nekontrolirajućih udjela usklađuju se kako bi se iskazala promjena u njihovim relativnim udjelima

u ovisnom društvu. Svaka razlika između iznosa usklađenja nekontrolirajućih udjela i fer vrijednosti naknade plaćene odnosno primljene za stjecanje udjela iskazuje se izravno u sklopu vlasničke glavnice i pripisuje vlasnicima Društva.

Dobit odnosno gubitak povezan s gubitkom kontrole Grupe nad ovisnim društvom iskazuje se u dobiti i gubitku kao razlika između i) ukupne fer vrijednosti primljene naknade i fer vrijednosti eventualnog zadržanog udjela i ii) prethodne knjigovodstvene vrijednosti imovine (uključujući goodwill) i obveza ovisnoga društva te eventualnih nekontrolirajućih udjela. Svi iznosi koji su po osnovi ovisnog društva ranije bili iskazani u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti obračunavaju se kao da je Grupa izravno otuđila imovinu odnosno obvezu toga društva, tj. prenose se u dobit i gubitak ili u neku od komponenti vlasničke glavnice sukladno važećim MSFI-jevima. Fer vrijednost zadržanog udjela u bivšem ovisnom društvu na datum gubitka kontrole se kod kasnijeg obračunavanja prema MRS-u 9 promatra kao fer vrijednost prilikom prvog priznavanja ili, ako je primjenjivo, kao trošak prilikom prvog priznavanja udjela u pridruženo društvo ili zajednički kontrolirani subjekt.

Poslovna spajanja

Preuzimanje, tj. stjecanje ovisnih društava i poslovanja se obračunava metodom stjecanja. Naknada, tj. činidba u sklopu poslovnog spajanja vrednuje se po fer vrijednosti, a to je ukupna fer vrijednost, na datum razmjene, imovine koju Grupa prenosi te obveza Grupe prema bivšim vlasnicima stečenika te udjela ili dionica koje je Društvo izdalo u zamjenu za kontrolu nad stečenikom. Troškovi povezani sa stjecanjem priznaju se u dobit ili gubitak kako nastaju.

Na datum stjecanja, utvrđiva stečena imovina i utvrđive preuzete obveze priznaju se po njihovoj fer vrijednosti na datum stjecanja, izuzev:

- odgođene porezne imovine odnosno odgođenih poreznih obveza te obveza i imovine povezanih sa sporazumima o primanjima za zaposlene, koji se priznaju i mjere sukladno MRS-u 12, odnosno MRS-u 19;
- obveza ili vlasničkih instrumenata koji se odnose na stečenikove ili Grupine sporazume o plaćanju na temelju dionica sklopljene radi zamjene sporazuma o plaćanjima stečenika temeljenima na dionicama i mjere se na datum stjecanja sukladno MSFI-ju 2 (vidjeti dolje); i
- imovine (ili skupina za otuđenje) klasificirane kao namijenjene prodaji sukladno MSFI-ju 5, koja se mjeri sukladno tom standardu.

Goodwill se mjeri kao pozitivna razlika između zbroja prenesene naknade za stjecanje, iznosa nekontrolirajućeg udjela, ako postoji, i fer vrijednosti prethodnog vlasničkog udjela stjecatelja u subjektu, s jedne strane, te neto iznosa na datum stjecanja utvrđive stečene imovine i utvrđivih preuzetih obveza, s druge strane. Ako ponovnom procjenom

bude utvrđeno da je udio Grupe u fer vrijednosti utvrđive neto imovine stečenika viši od zbroja prenesene naknade, iznosa nekontrolirajućeg udjela, ako postoji, i fer vrijednosti prethodnog vlasničkog udjela stjecatelja u subjektu, višak se priznaje odmah u dobiti i gubitku kao dobit od povoljne kupnje.

Kad naknada koju Grupa prenosi u sklopu poslovnog spajanja uključuje sporazum o uvjetovanoj nepredviđenoj naknadi, ta se naknada vrednuje po fer vrijednosti na datum stjecanja i uključuje u naknadu koja se prenosi u sklopu poslovnog spajanja. Promjene fer vrijednosti nepredviđene naknade koje udovoljavaju kriterijima prihvatljivosti kao naknade u razdoblju vrednovanja, tj. mjerena se usklađuju retrospektivno, zajedno s pripadajućim usklađenjima goodwilla. Usklađenja u razdoblju vrednovanja su ona usklađenja koja su posljedica dodatnih saznanja o činjenicama i okolnostima koja su postojala na datum stjecanja a koja su stečena u razdoblju vrednovanja, tj. mjerena koje ne smije biti dulje od godine dana računajući od datuma stjecanja.

Način kasnijeg obračunavanja promjena fer vrijednosti nepredviđene naknade koje ne ispunjavaju kriterije prihvatljivosti kao usklađenja u razdoblju vrednovanja ovisi o načinu na koji je nepredviđena naknada razvrstana. Nepredviđena naknada iskazana u glavnici ne vrednuje se ponovno na kasnije izvještajne datume i njezino se plaćanje u kasnijim razdobljima obračunava i iskazuje u glavnici. Druge nepredviđene (uvjetovane) naknade se na kasniji izvještajni datum vrednuju po fer vrijednosti, uz prikaz promjena fer vrijednosti u dobiti i gubitku.

Kod poslovne kombinacije koje se odvija u fazama, udjeli koje je Grupa prije toga imala u stečenom subjektu (uključujući u zajedničkom upravljanju) ponovno se mjere po fer vrijednosti na datum stjecanja, a eventualna dobit, odnosno eventualni gubitak od ponovnog mjerjenja priznaje se u dobiti i gubitku. Iznosi koji se odnose na udjel u stečeniku prije preuzimanja i prethodno su bili iskazani u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti prenose se u dobit i gubitak ako bi takav postupak bio primjeren da je došlo do otuđenja udjela.

Ako prvo obračunavanje poslovne kombinacije, nije dovršeno do kraja izvještajnog razdoblja u kojem je došlo do spajanja, Grupa iskazuje provizorne iznose po stavkama koje nisu konačno obračunane. Provizorni iznosi usklađuju se tijekom razdoblja mjerjenja (vidjeti gore) ili se priznaje dodatna imovina ili dodatne obveze u skladu s novim saznanjima o činjenicama i okolnostima koje su postojale na datum stjecanja koje bi, da su bile poznate, utjecale na iznose priznate na taj datum.

3.2. Izvještavanje o poslovnim segmentima

Poslovni segment je sastavnica Grupe, koja se bavi

poslovnim djelatnostima od kojih može ostvariti prihod i u vezi s kojima snosi troškove (uključujući prihod i troškove povezane s transakcijama s drugim sastavnicama istoga subjekta), čije poslovne rezultate redovito pregledava glavni donositelj odluka subjekta kako bi donio odluke o resursima koje je potrebno rasporediti na segment i ocjenio njegove poslovne rezultate, i za koju su dostupni odvojeni finansijski podaci. Grupa posluje u jednom poslovnom segmentu (proizvodnja hrane).

3.3. Prihodi od ugovora s kupcima (Prihodi od prodaje u zemlji i inozemstvu)

Grupa iskazuje prihode iz sljedećeg glavnog izvora:

- Prihodi od prodaje gotovih proizvoda (kaka, bombona, keksa i čokolade).

Prihod se mjeri na temelju naknade za koju Grupa smatra da će imati pravo u okviru ugovora s kupcem te isključuje iznose naplaćene u ime trećih strana. Grupa iskazuje prihod kada na kupca prenosi kontrolu nad proizvodom ili uslugom u trenutku u vremenu.

Prihodi od prodaje predstavljaju primljene iznose i potraživanja od trećih strana za robu isporučenu kupcima i za isporučene usluge. Prodaja se prepoznaje kada se kontrola robe prenese na kupca, što je uglavnom po dolasku kod kupca.

Prihodi se mijere kao iznos naknade koje Grupa očekuje da će dobiti, na temelju navedene cijene koja se primjenjuje na određenom distribucijskom kanalu nakon odbitka povrata, pripadajućih poreza i drugih trgovinskih popusta kupcima. Razina popusta, dodataka, priznaje se kao odbitak od prihoda u vrijeme kada je povezana prodaja prepoznata ili kada se rabat nudi kupcu. Oni se određuju na temelju potpisanih ugovora s Grupom Kraš.

Uz porez na dodanu vrijednost, ugovorene obveze s trgovinom, kao što su cjenovni ili promotivni popusti, popusti na kraju godine, odbijaju se od prihoda, osim činidbe za različite i jasno prepoznatljive usluge trgovinskih partnera, koje bi mogle pružiti i treće strane uz usporedive troškove. Grupa ima uvjete plaćanja koji su obično kratkoročni, budući da su ugovori sklopljeni po uobičajnim komercijalnim uvjetima u skladu s tržišnom praksom bez materijalne komponente financiranja.

3.3.1. Ostali prihodi od prodaje

Ostali prihodi od prodaje se odnose na prihode od prodaje sirovine i materijala.

3.4. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi se najčešće dijelom odnose na prihode od naplate šteta, refundacija, poticaja te naplate prethodno otpisanih potraživanja. Prihodi od naplate šteta, refundacija i poticaja se priznaju u trenutku kada postane izvjesan primitak

ekonomskih koristi na osnovi ugovorenih uvjeta ili po osnovi loklanih zakona, koji su trenutno na snazi. Prihodi po osnovi naplate prethodno otpisanih potraživanja se priznaju po osnovi novčanih primitaka.

3.5. Zarada po dionici

Grupa iskazuje osnovnu i razrijedenu zaradu po dionici za redovne dionice. Osnovna zarada po dioniciračunase dijeljenjem dobiti ligubit katekućeg razdoblja namijenjenog redovnim dioničarima ponderiranim prosječnim brojem redovnih dionica u opticaju tijekom godine. Razrijedena zarada po dionici se računa dijeljenjem dobiti namijenjene redovnim dioničarima i ponderiranog prosječnog broja redovnih dionica, usklađenog za potencijalne efekte povećanja broja dionica.

3.6. Najmovi

Grupa kao najmoprimac

Grupa procjenjuje je li riječ o ugovoru o najmu odnosno sadržava li ugovor najam, na početku ugovora. Grupa iskazuje imovinu s pravom uporabe i pripadajuću obvezu po najmu u pogledu svih najmova u kojima je ona najmoprimac, osim kad je riječ o kratkoročnim najmovima (definiranim kao najmovima čije trajanje iznosi 12 mjeseci ili manje) te najmove imovine male vrijednosti (kao što su tablet i osobna računala, uredski namještaj i telefoni). Za takve najmove Grupa pravocrtno priznaje plaćanja najma kao poslovni rashod tijekom trajanja najma, osim ako neka druga sustavna osnova kvalitetnije ne odražava vremensku dinamiku trošenja ekonomskih koristi od imovine koja se drži u najmu. Obveza po najmu prvi se put mjeri u visini sadašnje vrijednosti plaćanja najma koja na datum početka nisu podmirena, umanjena uporabom stope koja proizlazi iz najma. Ako tu stopu nije moguće odrediti, Grupa se najčešće služi svojom kamatnom stopom zaduživanja.

Plaćanja najma obuhvaćena mjerjenjem obveze po najmu obuhvaćaju:

- fiksna plaćanja najma (uključujući plaćanja najma koja su u biti fiksna), umanjena za primljene poticaje za najam
- cijenu izvršenja mogućnosti kupnje ako je izvjesno da će najmoprimac iskoristiti tu mogućnost.

Obveze po najmu prezentiraju se kao zasebna stavka u izveštaju o finansijskom položaju.

Obveza po najmu naknadno se mjeri povećanjem knjigovodstvene vrijednosti kako bi odražavala kamate na obveze po najmu (primjenom metode efektivne kamate) te smanjenjem knjigovodstvene vrijednosti kako bi odražavala izvršena plaćanja najma.

Grupa ponovno mjeri obvezu po najmu (te provodi odgovarajuće usklade s povezanom imovinom s pravom uporabe) kada se:

- razdoblje najma promijeni ili nastane značajan događaj ili značajna promjena okolnosti zbog

čega dođe do promjene u procjeni izvršavanja mogućnosti kupnje, te se u tom slučaju obveza po najmu ponovno mjeri tako da se revidirana plaćanja najma diskontira primjenom revidirane diskontne stope

- plaćanja najma promijene zbog promjena indeksa ili stope odnosno promjene u očekivanom plaćanju zajamčenog ostatka vrijednosti, te se u tom slučaju obveza po najmu ponovno mjeri tako da se revidirana plaćanja najma diskontira primjenom nepromijenjenih diskontnih stopa (osim ako je promjena u plaćanjima najma posljedica promjene promjenjivih kamatnih stopa, te se u tom slučaju primjenjuje revidirana diskontna stopa)
- ugovori o najmu mijenjaju, a izmjena najma ne obračunava se kao zaseban najam, te se u tom slučaju obveza po najmu ponovno mjeri na temelju razdoblja izmijenjenog najma tako da se revidirana plaćanja najma diskontira primjenom revidiranih diskontnih stopa na datum stupanja izmjene na snagu.

Grupa nije obavila takve usklade tijekom prezentiranih razdoblja.

Imovina s pravom uporabe obuhvaća početno mjerjenje predmetne obvezu po najmu, plaćanja najma na dan početka najma ili prije toga, umanjeno za primljene poticaje za zaključenje poslovnog najma i sve početne izravne troškove. Oni se naknadno mijere po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Amortizacija započinje na datum početka najma. Imovina s pravom uporabe amortizira se kroz razdoblje najma ili vijek uporabe, ovisno o tome što je kraće.

Imovina s pravom uporabe prezentira se kao zasebna stavka u izvještaju o finansijskom položaju. Grupa primjenjuje MRS 36 kako bi ustanovila je li vrijednost imovine s pravom uporabe umanjena odnosno jesu li za nju obračunati bilo kakvi gubici zbog umanjenja vrijednosti, kako je opisano u politici „Nekretnine i oprema”.

Kao praktično rješenje, MSFI 16 najmoprimcu dozvoljava neodvajanje komponenti koje se ne odnose na najam te obračunavanje komponenti koje se odnose na najam i komponenti koje se ne odnose na najam kao jedinstvenu komponentu. Grupa nije upotrijebila to praktično rješenje. Za ugovor koji sadržava komponentu koja se odnosi na najam te jednu ili više dodatnih komponenti koje se ne odnose na najam, Grupa je dužna naknadu u okviru ugovora raspodijeliti na svaku komponentu koja se odnosi na najam na temelju relativne samostalne cijene te komponente i ukupne samostalne cijene komponenti koje se ne odnose na najam.

(a) Grupa kao najmodavac

Grupa sklapa ugovore o najmu kao najmodavac s obzirom na svoja određena ulaganja u nekretnine.

Grupa iznajmljuje poslovne prostore.

Najmovi u kojima je Grupa najmodavac klasificiraju se kao finansijski ili poslovni najmovi. Najam se klasificira kao finansijski najam ako se njime na najmoprimca prenose gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom nad odnosnom imovinom. Svi drugi najmovi klasificiraju se kao poslovni najmovi.

Prihodi od najamnina temeljem poslovnog najma priznaju se pravocrtno tijekom razdoblja predmetnog najma. Početni izravni troškovi nastali u fazi pregovaranja i ugovaranja uvjeta poslovnog najma pripisuju se knjigovodstvenom iznosu predmeta najma i priznaju pravocrtno tijekom razdoblja najma.

Kada ugovor obuhvaća komponente koje se odnose na najam i komponente koje se ne odnose na najam, Grupa primjenjuje MSFI 15 za raspodjelu naknade u skladu s ugovorom za svaku komponentu.

3.7. Strane valute

Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja pojedinih subjekata unutar Grupe, transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta subjekta, tj. u stranim valutama evidentirane su primjenom valutnih tečajeva na snazi na datum transakcije. Monetarna imovina i obveze u stranim valutama se na kraju svakog izvještajnog razdoblja ponovno preračunavaju po tečaju važećem na kraju toga razdoblja. Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti koje su nominirane u stranim valutama ponovno se preračunavaju po tečaju važećem na datum utvrđivanja njihove fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti koje se vode po povijesnom trošku se ne preračunavaju ponovno.

Tečajne razlike uključuju se u dobit i gubitak razdoblja u kojem nastaju, izuzev:

- tečajnih razlika po primljenim zajmovima i posudbama u stranoj valuti koji se odnose na imovinu u izgradnji namijenjenu budućoj proizvodnji, koje se uključuju u nabavnu vrijednost te imovine ako se promatraju kao usklađenje troškova kamata na obveze po tim zajmovima i posudbama
- tečajnih razlika s naslova monetarnih potraživanja ili obveza iz odnosa s inozemnim dijelovima poslovanja čija namira nije planirana ni izgledna u bliskoj budućnosti, te koje stoga sačinjavaju dio neto ulaganja u inozemno poslovanje, koje se prvo priznaju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i prilikom prodaje cijelog ili dijela neto ulaganja prenose s glavnice u dobit i gubitak.

U ovim konsolidiranim finansijskim izvještajima imovina i obveze inozemnih dijelova poslovanja Grupe preračunati su primjenom valutnih tečajeva važećih na kraju izvještajnog razdoblja. Prihodi i rashodi preračunavaju se primjenom prosječnog valutnog tečaja za izvještajno razdoblje, osim kod značajnih fluktuacija valutnih tečajeva, i u tom se slučaju upotrebljavaju valutni tečajevi važeći

na datum transakcije. Eventualne tečajne razlike iskazuju se u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i akumuliraju u pričuvu iz preračuna stranih valuta (te pripisuju nekontrolirajućim udjelima ako postoje). Prilikom prodaje inozemnog poslovanja, tj. prodaje cijelog udjela Grupe u inozemnom poslovanju kojom Grupa gubi kontrolu nad ovisnim društvom u čijem je sastavu inozemno poslovanje ili kod djelomične prodaje udjela u zajedničkom poslu ili pridruženom društvu u čijem je sastavu inozemno poslovanje i zadržani udjeli u tom inozemnom poslovanju postaje finansijskom imovinom, sve tečajne razlike akumulirane u pričuvu iz preračuna stranih valuta s naslova inozemnog poslovanja pripisive vlasnicima Grupe prenose se u dobit i gubitak.

Nadalje, kod djelomične prodaje ovisnog društva u čijem sastavu je inozemno poslovanje kojom Grupa ne gubi kontrolu nad ovisnim društvom, dio kumulativnih tečajnih razlika ponovno se pripisuje nekontrolirajućim udjelima razmjerno prodanom dijelu i ne uračunava u dobit ili gubitak. Kod svih drugih djelomičnih prodaja, tj. djelomične prodaje pridruženih subjekata kod koje Grupa ne gubi značajan utjecaj, dio kumulativnih tečajnih razlika prenosi se u dobit ili gubitak razmjerno prodanom dijelu.

Uskladenje goodwilla i uskladenja po fer vrijednosti zbog stjecanja inozemnog poslovanja obračunavaju se kao imovina i obveze inozemnog poslovanja i preračunavaju po zaključnom tečaju. Pri tom nastale tečajne razlike iskazuju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

3.8. Troškovi posudbe

Troškovi posudbe koji se mogu izravno povezati sa stjecanjem, izgradnjom ili izradom kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva znatno vrijeme kako bi bilo spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju, pripisuju se trošku nabave toga sredstva sve dok sredstvo većim dijelom ne bude spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju. Svi drugi troškovi posudbe uključuju se u dobit ili gubitak razdoblja u kojem su nastali.

3.9. Državne potpore

Državne potpore ne priznaju se sve dok ispunjenje uvjeta za dobivanje državne potpore i primitak potpore ne postanu realno izvjesni.

Državne potpore priznaju se u dobit ili gubitak sustavno kroz razdoblje u kojem Grupa troškove koji trebaju biti pokriveni potporom priznaje kao rashod. Konkretno, državne potpore kod kojih je osnovni uvjet da Grupa nabavi, izgradi ili na neki drugi način stekne dugotrajnu imovinu (uključujući nekretnine i opremu) iskazuju se u izvještaju o finansijskom položaju kao prihodi budućih razdoblja i prenose u dobit ili gubitak sustavno i racionalno tijekom korisnog vijeka predmetne imovine.

Potraživanja temeljem državnih potpora s naslova

nadoknade već nastalih troškova ili gubitaka ili radi pružanja trenutačne finansijske potpore Grupi bez budućih povezanih troškova priznaju se u dobit i gubitak razdoblja u kojem nastane potraživanje po njima.

3.10. Troškovi mirovinskih naknada i otpremnina

Uplate u plan definiranih mirovinskih naknada priznaju se kao rashod kad su zaposlenici odradili posao temeljem kojeg su stekli pravo na doprinose. Uplate u državni mirovinski fond obračunavaju se kao uplate u planove definiranih doprinosa u kojima su obveze Grupe u okviru planova istovjetne onima iz definiranih mirovinskih naknada.

3.11. Kratkoročna i druga dugoročna primanja zaposlenih

Za primanja koja zaposlenici akumuliraju na osnovi plaća, godišnjih odmora i bolovanja priznaju se kao obveza u razdoblju pružanja predmetne usluge u visini nediskontiranog očekivanog iznosa naknade koju će trebati isplatiti u zamjenu za navedenu uslugu. Obveze koje se odnose na kratkoročna primanja mjere se u nediskontiranom očekivanom iznosu naknade koju će trebati isplatiti u zamjenu za navedenu uslugu.

Obveze iskazane na osnovi drugih dugoročnih primanja zaposlenih (jubilarne nagrade), mjere se kao sadašnja vrijednost očekivanih procijenjenih budućih odljeva novca iz Grupe uslijed plaćanja za usluge koje su zaposleni pružili do izvještajnog datuma.

3.12. Oporezivanje

Rashod temeljem poreza na dobit je zbroj tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekući porez

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti tekuće godine. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti iskazane u dobiti i gubitku jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili odbitne u drugim godinama, kao ni stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza Grupe izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na kraju izvještajnog razdoblja na snazi, odnosno uskoro na snazi.

Rezerviranje se priznaje za pitanja za koja je izračun poreza nesiguran, ali je vrlo vjerojatno da će doći do odljeva sredstava poreznom tijelu. Rezerviranja se mijere prema najboljoj mogućoj procjeni iznosa koji se očekuje biti plaćen. Procjena se temelji na prosudbi poreznih stručnjaka unutar Grupe u skladu s prethodnim iskustvom u takvim aktivnostima te u određenim slučajevima na temelju poreznih savjeta neovisnih stručnjaka.

Odgođeni porez

Odgođeni porez priznaje se temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće

porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilančne obveze. Odgođene porezne obveze u pravilu se iskazuju po svim privremenim oporezivim razlikama, a odgođena porezna imovina priznaje se do visine vjerojatno raspoloživog iznosa oporezive dobiti koji će omogućiti korištenje porezne olakšice povezane s odbitnim privremenim razlikama. Odgođene porezne obveze i odgođena porezna imovina se ne priznaju ako privremena razlika proizlazi iz početnog priznavanja ostale imovine i ostalih obveza (osim u slučaju poslovnog spajanja) u transakciji koja ne utječe ni na oporezivu niti na računovodstvenu dobit. Odgođena porezna obveza ne priznaje se ni po osnovi privremenih razlika kod prvog priznavanja goodwilla.

Odgodene porezne obveze se priznaju i temeljem oporezivih privremenih razlika koje proizlaze iz ulaganja u ovisna i pridružena društva, izuzev u slučaju kad je Grupa u mogućnosti utjecati na poništenje privremene razlike i kad je vjerojatno da se privremena razlika neće poništiti u doglednoj budućnosti. Odgođena porezna imovina koja proizlazi iz odbitnih privremenih razlika povezanih s ulaganjima i udjelima ove vrste obračunava se i iskazuje se samo do visine vjerojatno raspoloživog iznosa oporezive dobiti koji će omogućiti korištenje olakšice na osnovi odbitnih privremenih razlika i ako se njihovo poništenje očekuje u doglednoj budućnosti.

Knjigovodstvena vrijednost odgođene porezne imovine provjerava se na svaki izvještajni datum i umanjuje u mjeri u kojoj više nije vjerojatno postojanje dosta oporezive dobiti koja bi omogućila realizaciju cijelog ili dijela porezne imovine.

Odgodeni porez obračunava se prema poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obveze, odnosno realizacije imovine na temelju poreznih stopa i poreznih zakona koji su na kraju izvještajnog razdoblja na snazi ili u postupku donošenja.

Utvrđivanje odgođenih poreznih obveza i odgođene porezne imovine odražava porezne posljedice koje bi proizašle iz načina na koji Grupa na kraju izvještajnog razdoblja očekuje realizirati knjigovodstveni iznos svoje imovine, odnosno podmiriti knjigovodstveni iznos svojih obveza. Odgođena porezna imovina i obveze prebijaju se kada postoji zakonski ostvarivo pravo na prijeboj tekuće porezne imovine u odnosu na tekuće porezne obveze i kada se odnose na porez na dobit koji ubire isto porezno tijelo i Grupa namjerava podmiriti svoju tekuću poreznu imovinu i obveze na neto osnovi.

Tekući i odgođeni porezi tekuće godine

Tekući i odgođeni porezi priznaju se u dobit ili gubitak, osim poreza koji se odnose na stavke koje se iskazuju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti ili izravno u glavnici, te se u tom slučaju i porez

iskazuje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, odnosno izravno u glavnici. Kod tekućih i odgođenih poreza koji proizlaze iz prvog knjiženja poslovnog spajanja, porezni učinak uključuje se u obračun poslovnog spajanja.

3.13. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema koji se upotrebljavaju u isporuci dobara odnosno usluga ili za administrativne svrhe iskazani su u izvještaju o finansijskom položaju u po trošku, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Amortizacija dugotrajne materijalne imovine u pripremi, koja se obračunava na istoj osnovi kao i za ostale nekretnine, započinje kad je sredstvo spremno za namjeravanu uporabu. Zemljište u vlasništvu se ne amortizira. Amortizacija se obračunava na način da se nabavna vrijednost (trošak) odnosno procijenjena vrijednost imovine, osim zemljišta u vlasništvu i dugotrajne materijalne imovine u pripremi, otpisuje tijekom procijenjenog vijeka uporabe primjenom pravocrtne metode, na sljedećim osnovama:

Građevinski objekti 10 - 66 godina

Postrojenja i oprema 4 - 10 godina

Alati, inventar i transportna sredstva 4 - 10 godina

Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metoda amortizacije preispituju se na kraju svakog izvještajnog razdoblja, pri čemu se učinci eventualnih promjena procjena obračunavaju prospektivno. Nekretnine, postrojenja i oprema prestaju se obračunavati i iskazivati prilikom prodaje ili kada se od nastavka njihove uporabe više ne očekuju buduće ekonomski koristi. Dobit odnosno gubitak od prodaje ili rashodovanja stavke utvrđuje se kao razlika između priljeva ostvarenih prodajom i knjigovodstvene vrijednosti predmetnog sredstva koja se priznaje u dobit ili gubitak.

3.14. Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine obuhvaćaju ulaganja Grupe u nekretnine s namjerom ostvarivanja zarade od najamnine i/ili porasta tržišne vrijednosti, ali ne i ona ulaganja namijenjena prodaji unutar redovnog poslovanja ili u administrativne svrhe. Ulaganja u nekretnine priznaju se po trošku i naknadno se mjere po fer vrijednosti. Promjene fer vrijednosti priznaju se u dobiti ili gubitku te ne podliježu amortizaciji.

Prijenos sa ili iz ulaganja u nekretnine događaju se kad dođe do promjene u upotrebi, a dokaz tome je prestanak korištenja ili početak korištenja za vlastite potrebe. Ulaganja u nekretnine prestaju se priznavati prilikom otuđenja ili konačnog povlačenja iz upotrebe te kada se ne očekuju buduće ekonomski koristi od otuđenja. Dobici i gubici od povlačenja iz upotrebe ili otuđenja priznaju se u dobiti ili gubitku u razdoblju povlačenja ili otuđenja.

3.15. Odvojeno stečena nematerijalna imovina

Odvojeno stečena nematerijalna imovina određenog vijeka uporabe iskazuje se po trošku nabave umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Amortizacija se obračunava pravocrtnom metodom tijekom procijenjenog vijeka uporabe navedenog u bilješći 16. Procijenjeni vijek uporabe i metoda amortizacije preispituju se na kraju svakog izvještajnog razdoblja, te se učinci eventualnih promjena procjena obračunavaju prospektivno. Amortizacija se obračunava na način da se nabavna vrijednost (trošak), otpisuje tijekom procijenjenog vijeka uporabe primjenom pravocrne metode, na sljedećim osnovama:

Softver 5 godina

Ulaganja u tuđu imovinu manje od 5 godina ili vijek najma

Nematerijalna imovina prestaje se priznavati otuđenjem ili kad se od njezine uporabe ili prodaje ne očekuju buduće ekonomske koristi. Svaka dobit odnosno svaki gubitak nastao prestankom priznavanja stavke nematerijalne imovine, koja se utvrđuje kao razlika između neto priljeva ostvarenih prodajom i neto knjigovodstvene vrijednosti te stavke, uključuje se u dobit ili gubitak razdoblja u kojem se stavka prestala priznavati.

3.16. Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme te nematerijalne imovine osim goodwilla

Na kraju svakog izvještajnog razdoblja, Grupa provjerava knjigovodstvene vrijednosti svojih nekretnina i opreme te nematerijalne imovine kako bi utvrdila postoje li naznake o gubicima uslijed umanjenja vrijednosti. Ako takve naznake postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine kako bi se odredili eventualni gubici nastali zbog umanjenja. Ako imovina ne stvara novčane tokove neovisne od druge imovine, Grupa procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja stvara novac kojoj ta imovina pripada. Ako je moguće odrediti realnu i dosljednu osnovu za raspoređivanje, imovina Grupe se također raspoređuje na pojedinačne jedinice koje stvaraju novac ili, ako to nije moguće, na najmanju skupinu jedinica koje stvaraju novac za koju je moguće odrediti realnu i konzistentnu osnovu raspoređivanja.

Nadoknadivi iznos je fer vrijednost umanjena za troškove prodaje ili vrijednost imovine u uporabi, ovisno o tome koji je viši. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi, procijenjeni budući novčani tokovi svode se na sadašnju vrijednost primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava tekuću tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za sredstvo za koje procjene budućih novčanih tokova nisu bile usklađene.

Ako je nadoknadivi iznos neke imovine (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od

knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost te imovine (jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah u dobiti ili gubitku.

Kod kasnijeg poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost sredstva (jedinice koja stvara novac) povećava se do njegovog revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa na način da uvećana knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama po tom sredstvu (jedinici koja stvara novac) nisu bili priznati gubici od umanjenja. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti priznaje se odmah u dobiti i gubitku ako se njime eliminira gubitak od umanjenja vrijednosti koji je za imovinu iskazan u prethodnim godinama.

3.17. Zalihe

Zalihe se iskazuju u visini troška ili neto ostvarive vrijednosti ako je niža. Trošak obuhvaća izravne materijale, izravne troškove rada i viškove nastale pri dovođenju zaliha na njihovu sadašnju lokaciju i u njihovo trenutačno stanje. Trošak se izračunava uporabom metode vrednovanja prosječne ponderirane cijene. Neto utrživa vrijednost je procijenjena prodajna cijena umanjena za sve procijenjene troškove dovršenja i troškove koji su neophodni za marketing, prodaju i distribuciju.

3.18. Novac i ekvivalenti novca

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac u blagajni i tekućim rečenim kodbanaka. Knjigovodstveni iznosi novca i novčanih ekvivalenta općenito su približni njihovim fer vrijednostima.

3.19. Rezervacije

Rezervacije se priznaju kada Grupa ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu, kao posljedicu prošlih događaja i ako je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirivanja tih obveza te ako se njihov iznos može pouzdano procijeniti, ili kada se to zahtjeva zakonom kao za rezervacije za neidentificirane gubitke po izvanbilančnoj izloženosti kreditnom riziku.

Ako je učinak vremenske vrijednosti novca značajan, rezervacije se diskontiraju stopom prije poreza, koja, kada je to primjereni, odražava specifičan rizik obveze. Kad se provodi diskontiranje, povećanje rezervacija zbog proteka vremena priznaje se kao trošak financiranja.

Rezervacije za obveze i troškove održavaju se na razini koju rukovodstvo Grupe smatra dostatnom za podmirenje mogućih budućih gubitaka. Uprava utvrđuje dostatnost rezervacija na osnovi uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uvjete, karakteristike rizika različitih kategorija transakcija kao i ostale relevantne čimbenike.

Rezervacije se ukidaju samo za troškove za koje je rezervacija izvorno priznata. Ako odljev ekonomskih koristi za podmirenje obveza više nije vjerojatan, rezervacija se ukida.

3.20. Financijski instrumenti

Financijska imovina i financijske obveze priznaju se u izvještaju o financijskom položaju Grupe kada Grupa postane strana ugovornih odredbi instrumenta.

Financijska imovina i financijske obveze početno se mjere po fer vrijednosti, osim potraživanja od kupaca bez značajne komponente financiranja koja se početno mijere po cijeni transakcije. Transakcijski troškovi izravno povezani s pribavljanjem ili izdavanjem financijske imovine i financijskih obveza, osim onih koje se vode po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, dodaju se, odnosno oduzimaju od fer vrijednosti kod prvog priznavanja.

3.20.1. Financijska imovina

Kupnja i prodaja financijske imovine redovnim putem počinje se odnosno prestaje se obračunavati na datum trgovanja. Kupoprodaja redovnim putem je kupoprodaja financijske imovine kojom imovina mora biti isporučena u rokovima utvrđenima propisom ili konvencijom na predmetnom tržištu. Sva iskazana financijska imovina naknadno se mjeri po amortiziranom trošku, izuzev dionica koja se mijere po fer vrijednosti..

3.20.1.1. Klasifikacija financijske imovine

Dužnički instrumenti koji ispunjavaju sljedeće uvjete naknadno se mijere po amortiziranom trošku:

- financijska imovina drži se u sklopu poslovnog modela čiji je cilj držati financijsku imovinu kako bi naplatili ugovorene novčane tokove te
- na temelju ugovornih uvjeta financijske imovine na određene datume nastaju novčani priljevi koji se isključivo odnose na plaćanje glavnice te kamate na nepodmirenu glavnicu.

(i) Amortizirani trošak i metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope (metoda efektivne kamate) je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak dužničkog instrumenta i prihod od kamata raspoređuje kroz relevantno razdoblje. Za financijsku imovinu koja nije kupljena financijska imovina ili financijska imovina umanjena za kreditne gubitke (odnosno imovina umanjena za kreditne gubitke kod prvog priznavanja), efektivna kamatna stopa je stopa kojom se procijenjeni budući novčani priljevi (uključujući sve naknade te postotne bodove plaćene odnosno primljene kao sastavni dio efektivne kamatne stope, zatim troškove transakcije i druge premije i diskonte) osim očekivanih kreditnih gubitaka, svode na prvo priznavanje bruto knjigovodstvene vrijednosti kroz očekivani vijek trajanja dužničkog instrumenta ili neko drugo razdoblje ako je kraće.

Amortizirani trošak financijske imovine iznos je u kojem se financijska imovina vrednuje kod početnog priznavanja, umanjen za otplate glavnice, uvećan za akumuliranu amortizaciju primjenom metode efektivne kamate za bilo koju razliku između početnog iznosa i iznosa po dospijeću, uz primjenu usklađenja za rezervacije za umanjenje vrijednosti. Bruto knjigovodstvena vrijednost financijske imovine je amortizirani trošak financijske imovine prije usklađenja za rezervacije za umanjenje vrijednosti.

Prihodi od kamata obračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope za dužničke instrumente vrednovane naknadno po amortiziranom trošku. Za financijsku imovinu koja nije kupljena financijska imovina ili financijska imovina umanjena za kreditne gubitke, prihod od kamata izračunava se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine, osim za financijsku imovinu koja je naknadno umanjena za kreditne gubitke (vidjeti tekst u nastavku). Za financijsku imovinu koja je naknadno umanjena za kreditne gubitke, prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope na amortizirani trošak financijske imovine. Ako se, u sljedećim izvještajnim razdobljima, kreditni rizik za financijske instrumente umanjene za kreditne gubitke popravi na način da financijska imovina više nije umanjena za kreditni gubitak, prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine. Prihod od kamata iskazuje se u dobiti ili gubitku te je uključen u stavku „Financijski prihodi – prihodi od kamata“ (Bilješka 13.).

3.20.1.2. Dobici i gubici od promjene tečaja stranih valuta

Knjigovodstvena vrijednost financijske imovine nominirane u stranoj valuti određuje se u valutu u kojoj je imovina nominirana i zatim preračunava po promptnom tečaju na kraju izvještajnog razdoblja. Konkretno:

- kad je riječ o financijskoj imovini mjerenoj po amortiziranom trošku koja nije dio odnosa koji su se unaprijed namijenili zaštiti, tečajne se razlike uključuju u dobit i gubitak u stawkama „Financijski prihodi i financijski rashodi“ (bilješka 12 i 13).

3.20.1.3. Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Grupa priznaje rezervacije za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke za potraživanja od kupaca, danih zajmova, depozita i novca. Iznos očekivanih gubitaka treba ažurirati svaki izvještajni datum u skladu s promjenama kreditnog rizika u odnosu na prvotno iskazane financijske instrumente.

Grupa uvijek priznaje očekivane kreditne gubitke (ECL) kroz cijeli vijek za potraživanja od kupaca, danih zajmova, depozita i novca.

Proces procjene PD-a

Vjerojatnost ulaska u status neispunjavanja obveza ili "Probability of Default (PD)" je procjena vjerojatnosti nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa. PD pruža procjenu vjerojatnosti da klijent neće biti sposoban podmiriti svoje obveze u određenom vremenskom razdoblju.

Sustavi ocjenjivanja koriste se kako bi se svakom komitentu i svakoj kreditnoj izloženosti dodijelila interna ocjena, kao jedinstvena mjera vjerojatnosti ulaska u status neispunjavanja obveza. Dodijeljeni PD odražava 12-mjesečnu vjerojatnost ulaska u "default", temeljenu na dugoročnim prosječnim iznosima jednogodišnjih stopa "default"-a.

Ocjene se dodjeljuju, uzimajući u obzir prirodu industrije s kojom Grupa posluje.

Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek su očekivani kreditni gubici nastali zbog svih mogućih neispunjerenja obveza tijekom očekivanog vijeka trajanja financijskog instrumenta.

Gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (eng. „Loss given default“)

LGD („Loss Given Default“ ili „gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza“) predstavlja postotak procijenjenog gubitka te istovremeno i očekivanu stopu oporavka, na datum na koji se zbio događaj koji je definiran kao događaj statusa neispunjavanja obveza kreditne izloženosti. Procjena LGD vrijednosti za izloženosti u statusu neispunjavanja obveza u skladu je s LGD procjenom za izloženosti u statusu ispunjavanja ugovornih obveza, uz dodatnu informaciju o vremenu provedenom u „default“ statusu te ostvarenom oporavku do tog trenutka.

Izloženosti u statusu neispunjavanja obveza (eng. „Exposure at Default“)

EAD („Exposure at Default“ ili „Izloženost u statusu neispunjavanja obveza“) predstavlja mjeru izloženosti u trenutku stupanja u status neispunjavanja obveza. EAD tijekom vijeka trajanja instrumenta se određuje uzimajući u obzir očekivane promjene u budućim razdobljima, temeljeno na otplatnim planovima.

4. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)

3.20.1.3. Umanjenje vrijednosti financijske imovine

(i) Znatno povećanje kreditnog rizika

Prilikom procjene je li kreditni rizik na financijskom instrumentu značajno porastao od prvog priznavanja, Grupa uspoređuje rizik nastanka statusa neispunjerenja obveza na datum izještavanja s rizikom nastanka statusa neispunjerenja obveza financijskog instrumenta na datum prvog priznavanja. Prilikom ove procjene, Grupa uzima u obzir i kvantitativne i kvalitativne informacije koje su razumne i dostupne, uključujući povjesno iskustvo i informacije okrenute budućnosti koje su dostupne bez nepotrebnih troškova i napora. Razmatrane informacije okrenute budućnosti obuhvaćaju

buduće izglede sektora u kojima dužnici Grupe posluju te su utemeljene na izvješćima ekonomskih stručnjaka, financijskih analitičara, državnih tijela, relevantnih skupina za strateško promišljanje i drugih sličnih organizacija te razmatranju različitih vanjskih izvora stvarnih i prognoziranih gospodarskih informacija koje se odnose na osnovne djelatnosti Grupe. Konkretno, sljedeće se informacije uzimaju u obzir pri procjeni je li kreditni rizik znatno porastao od prvog priznavanja:

- stvarno ili očekivano značajno pogoršanje vanjskog (ili dostupnog) ili unutarnjeg kreditnog rejtinga financijskog instrumenta
- znatno pogoršanje vanjskih tržišnih pokazatelja kreditnog rizika za određeni financijski instrument, npr. znatno povećanje kreditnog raspona, cijene ugovora o razmjeni na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza za dužnika ili vrijeme ili razmjer u kojem je fer vrijednost financijske imovine manja od njezina amortiziranog troška
- postojeće ili prognozirane nepovoljne promjene u poslovnim, financijskim ili gospodarskim uvjetima od kojih se očekuje da će prouzročiti znatno smanjenje dužnikove sposobnosti da ispunji svoje obveze koje se odnose na dug
- stvarno ili očekivano znatno pogoršanje poslovnih rezultata dužnika
- znatna povećanja kreditnog rizika za ostale financijske instrumente istog dužnika te
- stvarne ili očekivane znatne nepovoljne promjene u zakonodavnom, gospodarskom ili tehnološkom okruženju dužnika koji uzrokuje znatno smanjenje dužnikove sposobnosti da ispunji svoje obveze koje se odnose na dug.

Bez obzira na ishod prethodne procjene, Grupa pretpostavlja da je kreditni rizik za financijsku imovinu znatno narastao od prvog priznavanja kada je dospijeće ugovornog plaćanja prekoračeno za više od 30 dana, osim ako Grupa ima prikladne i utemeljene informacije koje upućuju na suprotno. Unatoč naprijed navedenom, Grupa pretpostavlja da se kreditni rizik na financijskom instrumentu nije znatno povećao od prvog priznavanja ako se utvrdi da financijski instrument ima nizak kreditni rizik na datum izještavanja. Smatra se da financijski instrument ima nizak kreditni rizik ako:

- (1) financijski instrument ima niski rizik nastanka statusa neispunjerenja obveza;
- (2) dužnik ima snažnu sposobnost da podmiri svoje ugovorne obveze novčаниh tokova u kratkom roku; i
- (3) nepovoljne promjene u gospodarskim i poslovnim uvjetima na duži rok mogu, ali ne moraju nužno, smanjiti sposobnost zajmoprimca da ispunji svoje ugovorne obveze novčanih tokova.

3.20.1.3. Umanjenje vrijednosti financijske imovine

(i) Znatno povećanje kreditnog rizika (nastavak)

Grupa smatra da financijska imovina ima nizak

kreditni rizik ako imovina ima vanjski kreditni rejting „investicijski stupanj” u skladu s globalno prihvaćenom definicijom ili ako vanjski rejting nije dostupan, imovina ima interni rejting „dobra”. To znači da ugovorna strana ima snažan finansijski položaj i da nema iznose s prekoračenim dospijećem. Kad je riječ o ugovorima o finansijskim jamstvima, datum na koji Grupa postane strana u neopozivoj obvezi smatra se datumom prvog priznavanja za svrhe procjene umanjenja vrijednosti finansijskog instrumenta. Pri procjeni postoji li znatno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja ugovora o finansijskim jamstvima, Grupa razmatra promjene u riziku da određeni dužnik neće ispuniti svoju obvezu plaćanja iz ugovora. Grupa redovito prati učinkovitost korištenih kriterija za utvrđivanje je li došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika i revidira ih kako bi se osiguralo da kriteriji mogu identificirati značajno povećanje kreditnog rizika prije nego što dođe do kašnjenja u plaćanjima.

(ii) Definicija neispunjavanja obveze

Grupa sljedeće smatra neispunjnjem obveze za potrebe upravljanja unutarnjim kreditnim rizikom s obzirom na to da povjesno iskustvo pokazuje da finansijska imovina koja zadovoljava bilo koji od navedenih kriterija uglavnom nije naplativa:

- dužnik je prekršio finansijske obveze ili
- informacije koje su razvijene interno ili su pribavljene iz vanjskih izvora upućuju na to da dužnik vjerojatno neće podmiriti svoje dugove vjerovnicima, uključujući Grupu, u potpunosti (ne uzimajući u obzir instrument osiguranja naplate koji drži Grupa).

Bez obzira na prethodnu analizu, Grupa smatra da je do neispunjavanja obveza došlo nakon što je dospijeće finansijske imovine prekoračilo 90 dana, osim ako Grupa ima prikladne i utemeljene informacije koje upućuju na to da je prikladniji kriterij koji podrazumijeva dulje razdoblje prekoračenja.

(iii) Kreditno umanjena finansijska imovina

Finansijska imovina kreditno je umanjena kada je došlo do jednog ili više događaja koji imaju štetan utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove te finansijske imovine. Dokazi da je finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke obuhvaća dostupne podatke u sljedećim događajima:

- (a) značajne finansijske poteškoće kod izdavatelja ili druge ugovorne strane; ili
- (b) kršenje ugovora, primjerice kašnjenje ili prekoračeno dospijeće (vidjeti prethodnu točku (ii));
- (c) vjerovnik (vjerovnici) dužnika, zbog gospodarskih ili ugovornih razloga koji se odnose na finansijske poteškoće dužnika, koji su dužniku odobrili porezne olakšice koje vjerovnici inače ne bi razmatrali;
- (d) izgledno pokretanje stečaja ili finansijskog restrukturiranja kod dužnika; ili
- (e) nestanak aktivnog tržišta za predmetnu finansijsku imovinu zbog finansijskih poteškoća.

(iv) Politika otpisa

Grupa otpisuje finansijsku imovinu ako postoji informacija koja upućuje na to da je dužnik u ozbiljnim finansijskim poteškoćama i ne postoje realistični izgledi za oporavak, na primjer ako je dužnik u postupku likvidacije. Otpisana finansijska imovina i dalje može biti podložna aktivnostima izvršenja u okviru postupaka oporavka Grupe, uzimajući u obzir pravne savjete gdje je to prikladno. Sve se naplate iskazuju u dobiti ili gubitku.

3.20.1.3. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

(v) Mjerjenje i priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka odnosi se na vjerojatnost neispunjavanja obveza, gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (odnosno, veličina gubitka ako je došlo do neispunjavanja obveza) te izloženosti u trenutku neispunjavanja obveza. Procjena vjerojatnosti neispunjavanja obveza i gubitka zbog nastanka neispunjavanja obveza temelji se na povjesnim podacima uskladenima za informacije okrenute budućnosti. Kad je riječ o izloženosti u trenutku neispunjavanja obveza, nju predstavlja bruto knjigovodstvena vrijednost imovine na datum izvještavanja; kad je riječ o ugovorima o finansijskim jamstvima, izloženost podrazumijeva iznos povučen na datum izvještavanja, sa svim dodatnim iznosima čije se povlačenje očekuje u budućnosti do datuma nastanka neispunjavanja obveza određenog na temelju povjesnog trenda, shvaćanja Grupe konkretnih budućih finansijskih potreba dužnika i ostale relevantne informacije okrenute budućnosti. Za finansijsku imovinu, očekivani kreditni gubitak procjenjuje se kao razlika između svih ugovornih novčanih tijekova koji dospijevaju za Grupu u skladu s ugovorom i svih novčanih tokova koje Grupa očekuje, diskontiranih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi. Kad je riječ o potraživanju temeljem najma, novčani tokovi primjenjeni za određivanje očekivanih kreditnih gubitaka u skladu su s novčanim tokovima upotrijebljenim za mjerjenje potraživanja za najam u skladu s MSFI-jem 16.

Ako je Grupa izmjerila rezervacije za umanjenje vrijednosti za finansijski instrument u iznosu očekivanih kreditnih gubitaka kroz cijeli vijek u prethodnom izvještajnom razdoblju, ali na trenutačni datum izvještavanja utvrdi da uvjeti za očekivane kreditne gubitke kroz cijeli vijek više nisu ispunjeni, Grupa mjeri rezervacije za umanjenje vrijednosti u iznosu jednakom 12-mjesečnim očekivanim kreditnim gubicima na trenutačni datum izvještavanja.

Grupa priznaje dobitke ili gubitke od umanjenja vrijednosti u dobiti ili gubitku za sve finansijske instrumente s odgovarajućim uskladenjima njihove knjigovodstvene vrijednosti u kontu rezervacija za umanjenje vrijednosti.

3.20.1.4. Prestanak priznavanja finansijske imovine

Grupa prestaje priznavati finansijsko sredstvo istekom ugovornog prava na novčane priljeve po predmetnom sredstvu ili prijenosom finansijskog sredstva i gotovo svih rizika i nagrada povezanih s vlasništvom nad njim na neku drugu osobu. Ako Grupa ne prenosi niti zadržava gotovo sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom i ako i dalje ima kontrolu nad prenesenim sredstvom, priznaje svoj zadržani udjel u sredstvu te povezanu obvezu u iznosima koje eventualno mora platiti. Ako Grupa zadrži većim dijelom sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom nad prenesenim finansijskim sredstvom, to sredstvo nastavlja priznavati, uz istovremeno priznavanje osigurane posudbe s naslova ostvarenih priljeva.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku, razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i zbroja primljene naknade i potraživanja za naknadu iskazuje se u dobiti ili gubitku.

3.20.2. Finansijske obveze i vlasnička glavnica

Razvrstavanje u obveze ili vlasničku glavnicu Dužnički i vlasnički instrumenti razvrstavaju se ili u finansijske obveze ili u vlasničku glavnicu, u skladu sa suštinom ugovornog sporazuma te definicijama finansijske obveze i vlasničkog instrumenta.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrument je svaki ugovor koji pruža dokaz o preostalom udjelu u imovini nekog subjekta nakon oduzimanja svih njegovih obveza. Vlasnički instrumenti koje je izdala Grupa iskazuju se u iznosu ostvarenih priljeva, umanjenom za izravne troškove izdavanja. Otkup vlastitih glavničkih instrumenata Grupe iskazuje se izravno kao odbitak od vlasničke glavnice. U dobit ili gubitak ne uključuju se nikakvi dobici ili gubici ostvareni kupnjom, prodajom, izdavanjem ili povlačenjem vlastitih glavničkih instrumenata Grupe.

Finansijske obveze

Sve se finansijske obveze mjere naknadno po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope na kraju svakog izvještajnog razdoblja.

Finansijske obveze naknadno mjerene po amortiziranom trošku

Finansijske obveze koje nisu (i) uvjetovana naknada koju će stjecatelj možda morati platiti u sklopu poslovnog spajanja, ii) namijenjene trgovjanju ili (iii) predodređene za iskazivanje po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate.

Metoda efektivne kamate je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak finansijske obveze i rashodi od kamata raspoređuju tijekom relevantnog razdoblja. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se procijenjeni budući novčani odljevi, uključujući

sve naknade po plaćenim ili primljenim postotnim bodovima koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, zatim troškove transakcije i druge premije i diskonte, svode na amortizirani trošak finansijske obveze kroz očekivani vijek trajanja finansijske obveze ili neko drugo razdoblje ako je kraće. Dobici i gubici od promjene tečaja stranih valuta Kad je riječ o finansijskim obvezama u stranoj valuti mjerena po amortiziranom trošku na kraju svakog izvještajnog razdoblja, dobici i gubici od promjene tečaja stranih valuta određuju se na temelju amortiziranog troška instrumenata.

Prestanak priznavanja finansijskih obveza

Grupa prestaje priznavati finansijske obveze samo i isključivo onda kada su obveze plaćene, poništene ili su istekle. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske obveze koja se prestala priznavati te plaćene naknade i obveze za naknadu uključuje se u dobit ili gubitak.

3.21. Vlastite dionice

Kada članica Grupe kupuje izdani dionički kapital (trezorske dionice), plaćeni iznos predstavlja odbitnu stavku od kapitala i rezervi koji pripadaju dioničarima, dok se dionice ne ponište, ponovno izdaju ili prodaju te se klasificiraju kao trezorske dionice. Kada se takve dionice naknadno prodaju ili ponovno izdaju, primljeni iznos, umanjen za transakcijske troškove, uključuje se u kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima.

4. Kritične računovodstvene prosudbe i ključni izvori neizvjesnosti procjena

Pri primjeni računovodstvenih politika Grupe, opisanih u bilješki 3, Uprava mora donijeti prosudbe (koje ne obuhvaćaju procjene) koje imaju značajan utjecaj na iskazane iznose te donijeti procjene i pretpostavke o knjigovodstvenoj vrijednosti imovine i obveza koje nisu vidljive iz drugih izvora. Procjene i s njima povezane pretpostavke temelje se na iskustvu iz prethodnih razdoblja i drugim čimbenicima koji se smatraju relevantnim. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena. Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju revidiranja procjene ako utječu samo na to razdoblje ili u razdoblju revidiranja procjene i u budućim razdobljima ako utječu i na tekuće i na buduća razdoblja.

Kritične prosudbe pri primjeni računovodstvenih politika Grupe

Slijedi opis kritičnih prosudbi Uprave, osim onih koje uključuju procjene (koje su prezentirane u nastavku), u procesu primjene računovodstvenih politika Grupe koje su najznačajnije utjecale na iznose iskazane u priloženim konsolidiranim finansijskim izvještajima.

Ključni izvori neizvjesnosti procjena

U nastavku su iznesene ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i drugi ključni

izvori neizvjesnosti procjena na kraju izvještajnog razdoblja koji nose znatan rizik značajnog usklađenja knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza u idućoj finansijskoj godini.

Umanjenje potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca procjenjuju se na svaki datum izvještavanja te im se vrijednost umanjuje sukladno procjeni vjerljivosti naplate iskazanog iznosa. Svaki kupac se zasebno razmatra na temelju očekivanog datuma naplate potražnog iznosa i procijenjene vjerljivosti naplate dospjelih iznosa. Uprava smatra da su potraživanja od kupaca iskazana sukladno njihovom nadoknadivom iznosu na datum izvještavanja (bilješka 27).

Porez na dobit

Grupa obračunava poreznu obvezu u skladu s poreznim zakonodavstvom u Republici Hrvatskoj. Porezne prijave podložne su kontroli od strane poreznih vlasti koje imaju pravo provoditi naknadne kontrole poreznih obveznika. Postoje različite moguće interpretacije poreznih zakona; stoga se iznosi u konsolidiranim finansijskim izvještajima mogu mijenjati naknadno, ovisno o odluci poreznih vlasti (bilješka 14).

Ispravak vrijednosti zaliha

Grupa provodi u manjenje vrijednosti zaliha temeljem procjene zastarjelosti i daljnje neiskoristivosti. U 2020. godini Grupa je vrijednosno uskladila zalihe za 4.588 tisuća kuna na teret troškova poslovanja. U 2019. godini temeljem procjene o njihovoj iskoristivosti Grupa nije vrijednosno uskladila zalihe (bilješka 26).

Vijek trajanja nematerijalne imovine i prava na upravljanja imovinom

Grupa pregledava procijenjeni vijek trajanja nematerijalne imovine te pravo na upravljanje imovinom na kraju svakog izvještajnog datuma. Nematerijalna imovina i prava na upravljanje imovinom iskazani su po trošku nabave u manjenom za akumulirani ispravak vrijednosti (bilješka 16 i 18).

Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacija se obračunava na način da se nabavna ili procijenjena vrijednost imovine, osim zemljišta u vlasništvu i nekretnina u izgradnji, otpisuje tijekom procijenjenog vijeka uporabe primjenom pravocrne metode. Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metoda amortizacije se preispituju na kraju svake godine, pri čemu se učinci eventualnih promjena procjena obračunavaju prospektivno. Tijekom godine nije bilo promjene procjena životnog vijeka dugotrajne imovine (bilješka 17).

Procjene korištene za izračun naknada za odlazak u mirovinu i jubilarnih nagrada

Trošak definiranih planiranih naknada je utvrđen koristeći aktuarske procjene. Aktuarske procjene uključuju utvrđivanje pretpostavki o diskontnoj stopi, budućim povećanjima dohotka ili stopi fluktuacije. Zbog dugoročne prirode tih planova te procjene su predmet nesigurnosti (bilješka 34).

Posljedice određenih sudskih sporova

Grupa je stranka u određenim parnicama i postupcima nastalim u uobičajenom obavljanju poslovanja. Uprava koristi procjenu kada su najvjerojatnije posljedice tih aktivnosti procijenjene i rezerviranja su priznata na dosljednoj osnovi.

Priznavanje odgođene porezne imovine

Odgođena porezna imovina predstavlja iznose poreza na dobit koji su nadoknadi na temelju budućih odbitaka oporezive dobiti te se iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se do visine poreznih prihoda za koje je vjerljivo da će biti ostvareni. Prilikom utvrđivanja buduće oporezive dobiti i iznosa poreznih prihoda za koje je vjerljivo da će biti ostvareni u budućnosti, Uprava donosi prosudbe i izrađuje procjene na temelju oporezive dobiti iz prethodnih godina i očekivanja budućih prihoda za koje se smatra da su razumni u postojećim okolnostima (bilješka 25).

5. Prihodi od ugovora s kupcima

5. PRIHODI OD UGOVORA S KUPCIMA

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Prihodi od prodaje u zemlji	522.110	553.399
Prihodi od prodaje u inozemstvu	444.230	462.871
Ostali prihodi od prodaje	6.143	3.616
Ukupno	972.483	1.019.886

Grupa ostvaruje prihode od ugovora s kupcima (prihodi od prodaje u zemlji i inozemstvu), za prijenos robe u određenom trenutku u vremenu. Ostali prihodi od prodaje se u najvećem dijelu

odnose na prihode od najamnina imovine povezanim stranama. U nastavku je prikaz prihoda po danim najmovima, te očekivanim prihodima po najmovima u budućim razdobljima.

	2020. '000 HRK	do godine dana '000 HRK	do dvije godine '000 HRK	do tri godine '000 HRK	do četiri godine '000 HRK	do pet godina '000 HRK	nakon 5 godina '000 HRK
Prihodi od najma	3.462	4.024	4.008	2.814	1.620	1.621	3.595
Ukupno	3.462	4.024	4.008	2.814	1.620	1.621	3.595
	2019. '000 HRK	do godine dana '000 HRK	do dvije godine '000 HRK	do tri godine '000 HRK	do četiri godine '000 HRK	do pet godina '000 HRK	nakon 5 godina '000 HRK
Prihodi od najma	2.209	2.042	1.396	1.396	1.396	1.396	4.991
Ukupno	2.209	2.042	1.396	1.396	1.396	1.396	4.991

5.1. Ostali poslovni prihodi

5.1. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Naplata prethodno otpisanih potraživanja	28.567	-
Prihodi od naplata šteta, refundacija i poticaja	23.829	1.674
Prihodi od promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine	455	2.234
Dobitci od prodaje dugotrajne imovine	734	545
Prihodi od otpisa obveza prema dobavljačima	170	879
Ostali poslovni prihodi	4.644	2.149
Ukupno	58.400	7.481

Naplata prethodno otpisanih potraživanja u 2020. godini se odnosi na jednog značajnog kupca iz inozemstva. Prihodi od naplata šteta, refundacija

i poticaja se u najvećoj mjeri odnose na poticaje dane Grupi stupanjem pandemije SARS-CoV-2 u iznosu od 20.529 tisuća kuna.

5.2. Segmenti

Značajni kupci Grupe, koji se odnose na prihode od prodaje u zemlji te prihode od prodaje u inozemstvu su objavljeni ispod:

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Konzum plus d.o.o.	150.063	145.724
Omar Ali Balsharaf	32.536	36.986
PS Mercator d.d.	37.095	38.263
Kolid S Team	27.895	53.426
Plodine d.d.	41.011	23.940
Tommy d.o.o.	34.265	32.992
Lukas-TP Nakić d.o.o.	23.544	11.813
Engrotuš d.o.o.	14.400	28.789
Delhaize Serbia d.o.o.	10.219	14.507
Konzum d.o.o. Sarajevo	12.910	15.958
Ukupno	383.938	402.398
Ukupno prihodi	966.340	1.016.270
Udjel u ukupnim prihodima (%)	39,73%	39,60%

Ostvareni prihodi po vrsti proizvoda su objavljeni ispod:

	Proizvodi od kakaa	Bomboni	Keksi, vafli i slani assortiman	Trgovačka roba	Eliminacije	Ukupno
	2020. '000 HRK	2020. '000 HRK	2020. '000 HRK	2020. '000 HRK	2020. '000 HRK	2020. '000 HRK
Prihodi od prodaje u tuzemstvu i inozemstvu	478.472	113.231	736.082	16.365	(377.809)	966.340
	Proizvodi od kakaa	Bomboni	Keksi, vafli i slani assortiman	Trgovačka roba	Eliminacije	Ukupno
	2019. '000 HRK	2019. '000 HRK	2019. '000 HRK	2019. '000 HRK	2019. '000 HRK	2019. '000 HRK
Prihodi od prodaje u tuzemstvu i inozemstvu	540.543	130.129	721.103	22.427	(397.932)	1.016.270

Izvještajni segment Grupe sukladno MSFI-ju 8 obuhvaća sljedeće:

	Konditorski segment	Konsolidirano		Konditorski segment	Konsolidirano
	2020. '000 HRK	2020. '000 HRK		2019. '000 HRK	2019. '000 HRK
Prihodi					
Vanjska prodaja	966.340	966.340			
Prodaja među segmentima	-	-			
Ukupni prihodi	966.340	966.340			
Rezultat					
Dobit po segmentima	30.331	30.331			
Finansijski prihodi	11.575	11.575			
Finansijski rashodi	(16.565)	(16.565)			
Dobit prije poreza	25.345	25.345			
Porez na dobit	(207)	(207)			
Dobit tekuće godine	25.138	25.138			
Prihodi					
Vanjska prodaja			Prihodi		
Prodaja među segmentima			Vanjska prodaja	1.016.270	1.016.270
Ukupni prihodi			Prodaja među segmentima	-	-
Rezultat			Ukupni prihodi	1.016.270	1.016.270
Dobit po segmentima					
Finansijski prihodi			Dobit po segmentima	24.425	24.425
Finansijski rashodi			Finansijski prihodi	10.099	10.099
Dobit prije poreza			Finansijski rashodi	(11.674)	(11.674)
Porez na dobit			Dobit prije poreza	22.850	22.850
Dobit tekuće godine			Porez na dobit	(4.319)	(4.319)
			Dobit tekuće godine	18.531	18.531

5.2. Segmenti (nastavak)

	Konditorski segment 2020. '000 HRK	Konsolidirano 2020. '000 HRK		Konditorski segment 2019. '000 HRK	Konsolidirano 2019. '000 HRK
Prihodi			Prihodi		
Vanjska prodaja	966.340	966.340	Vanjska prodaja	1.016.270	1.016.270
Prodaja među segmentima	-	-	Prodaja među segmentima	-	-
Ukupni prihodi	<u>966.340</u>	<u>966.340</u>	Ukupni prihodi	<u>1.016.270</u>	<u>1.016.270</u>
Rezultat			Rezultat		
Dobit po segmentima	<u>30.331</u>	<u>30.331</u>	Dobit po segmentima	<u>24.425</u>	<u>24.425</u>
Finansijski prihodi	<u>11.575</u>	<u>11.575</u>	Finansijski prihodi	<u>10.099</u>	<u>10.099</u>
Finansijski rashodi	<u>(16.565)</u>	<u>(16.565)</u>	Finansijski rashodi	<u>(11.674)</u>	<u>(11.674)</u>
Dobit prije poreza	<u>25.345</u>	<u>25.345</u>	Dobit prije poreza	<u>22.850</u>	<u>22.850</u>
Porez na dobit	<u>(207)</u>	<u>(207)</u>	Porez na dobit	<u>(4.319)</u>	<u>(4.319)</u>
Dobit tekuće godine	<u>25.138</u>	<u>25.138</u>	Dobit tekuće godine	<u>18.531</u>	<u>18.531</u>
	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK			
Konditorski segment	<u>1.060.351</u>	<u>1.139.076</u>			
Ukupna imovina segmenata	<u>1.060.351</u>	<u>1.139.076</u>			
Neraspoređena imovina	-	-			
Ukupna konsolidirana imovina	<u>1.060.351</u>	<u>1.139.076</u>			
	Amortizacija				
	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK			
Konditorski segment	<u>53.279</u>	<u>47.472</u>			
	<u>53.279</u>	<u>47.472</u>			
Teritorijalna analiza poslovanja					
	Prihodi od vanjskih kupaca		Dugotrajna imovina		
	31.12.2020.	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2019.	
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	
HRVATSKA	<u>522.253</u>	<u>553.399</u>	<u>540.119</u>	<u>500.531</u>	
BOSNA I HERCEGOVINA	<u>139.084</u>	<u>149.547</u>	<u>66.945</u>	<u>64.191</u>	
SLOVENIJA	<u>96.770</u>	<u>94.363</u>	<u>5.041</u>	<u>6.128</u>	
MAKEDONIJA	<u>33.672</u>	<u>40.580</u>	<u>1.921</u>	<u>2.133</u>	
SRBIJA	<u>29.771</u>	<u>36.415</u>	<u>2.753</u>	<u>2.680</u>	
PREKOMORSKE ZEMLJE	<u>82.713</u>	<u>83.344</u>	-	-	
OSTALO	<u>62.077</u>	<u>58.621</u>	-	-	
	<u>966.340</u>	<u>1.016.270</u>	<u>616.780</u>	<u>575.664</u>	

6. TROŠKOVI PRODANE ROBE

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Troškovi prodane robe	<u>23.396</u>	<u>14.180</u>
Ukupno	<u>23.396</u>	<u>14.180</u>

7. MATERIJALNI TROŠKOVI

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Utrošene sirovine i materijal, ambalaža	<u>426.415</u>	<u>404.157</u>
Utrošena energija	<u>25.983</u>	<u>25.254</u>
Sitan inventar	<u>1.436</u>	<u>1.666</u>
Ukupno	<u>453.833</u>	<u>431.076</u>

8. TROŠKOVI USLUGA

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Vanjske usluge reklame i propagande	56.743	63.970
Prijevozne usluge	20.718	20.120
Ostale vanjske usluge	12.552	13.231
Usluge održavanja	10.954	9.690
Intelektualne i osobne usluge	7.353	7.516
Najamnine i zakupnine	5.455	7.008
Komunalne usluge	3.594	3.723
Vanjske usluge reprezentacije	390	1.107
Usluge sajmova	80	341
Ukupno	117.840	126.705

9. TROŠKOVI OSOBLJA

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Neto plaće	165.313	182.895
Porezi i doprinosi iz plaće	53.470	77.971
Doprinosi na plaće	30.182	36.606
Ukupno	248.964	297.472

10. TROŠAK AMORTIZACIJE

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	47.680	43.170
Trošak amortizacije imovine s pravom uporabe	4.116	3.215
Trošak amortizacije nematerijalne imovine	1.147	760
Trošak amortizacije biološke imovine	337	327
Ukupno	53.279	47.472

10.1. GUBICI OD UMANJENJA VRIJEDNOSTI (UKLJUČUJUĆI PONIŠTENJE GUBITAKA ZBOG UMANJENJA VRIJEDNOSTI) OD FINANCIJSKE IMOVINE I UGOVORNE IMOVINE

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca	7.221	29.099
Vrijednosno usklađenje ostalih potraživanja	398	1.814
Vrijednosno usklađenje novca, zajmova i depozita	-	(1.954)
Ukupno	7.618	28.959

10.2. GUBICI OD UMANJENJA VRIJEDNOSTI ZALIHA I BIOLOŠKE IMOVINE

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Vrijednosno usklađenje zaliha	4.588	17
Vrijednosno usklađenje biološke imovine	1.202	-
Ukupno	5.791	17

11. OSTALI RASHODI

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Naknade troškova zaposlenima	55.076	27.888
Pomoći i ostala davanja	11.312	1.918
Doprinosi, članarine i druga davanja	5.369	6.273
Premije osiguranja	4.094	4.510
Gubici od fer vrednovanja ulaganja u nekretnine	3.597	-
Neiskorišteni dani godišnjih odmora	3.461	-
Naknade članovima Nadzornog odbora	2.555	2.514
Dnevnice za službena putovanja i putni troškovi	1.647	2.919
Gubici od umanjenja vrijednosti ulaganja u nekretnine	1.420	-
Jubilarne nagrade i otpremnine za mirovinu	1.084	2.191
Porezi koji ne ovise o rezultatu i takse	1.075	1.005
Ostali nematerijalni troškovi poslovanja	7.195	6.468
Ukupno	97.883	55.685

Naknade troškova zaposlenima u 2020. godini iznose 55.076 tisuća kuna te se odnose na troškove prijevoza na posao i s posla 7.701 tisuću kuna, otpremnine prilikom odlaska u mirovinu 765 tisuća kuna, otpremnine po sporazumu i zbog poslovno i osobno uvjetovanog otkaza 33.614 tisuća kuna, naknade troškova prehrane radnicima 9.323 tisuće kuna, prigodne nagrade 1.665 tisuća kuna, nagrade za poslovne rezultate 1.393 tisuće kuna i ostale naknade troškova zaposlenima 615 tisuće kuna (2019. godina 27.888 tisuća kuna te se odnose na troškove prijevoza sa posao i s posla 8.271 tisuća kuna, otpremnine prilikom odlaska u mirovinu 339 tisuća kuna, otpremnine po sporazumu i zbog poslovno i osobno uvjetovanog otkaza 72 tisuće kuna, naknade troškova prehrane radnicima 1.448 tisuće kuna, prigodne nagrade 7.831 tisuća kuna, nagrade za poslovne rezultate 9.407 tisuća kuna

i ostale naknade troškova zaposlenima 520 tisuća kuna).

Pomoći i ostala davanja iskazane u 2020. godini u iznosu 11.312 tisuća kuna čine prigodne nagrade 4.372 tisuće kuna, nagrade za poslovne rezultate 5.343 tisuće kuna, darovanja 490 tisuća kuna, pomoći zaposlenima (radi smrti zaposlenog i člana uže obitelji, radi bolovanja i sl.) 1.025 tisuća kuna, naknade učenicima i studentima 51 tisuća kuna i ostale pomoći i davanja 31 tisuća kuna (2019. godine 1.918 tisuća kuna koje se odnose na darovanja 925 tisuća kuna, pomoći zaposlenima (radi smrti zaposlenog i člana uže obitelji, radi bolovanja i sl.) 405 tisuća kuna, darovi djeci zaposlenih povodom praznika 235 tisuća kuna, naknade učenicima i studentima 63 tisuće kuna i ostale pomoći i davanja 290 tisuća kuna.

12. FINANCIJSKI RASHODI

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Negativne tečajne razlike	14.149	7.091
Rashodi od kamata	1.512	4.321
Rashodi kamata s osnove obveza po najmu	261	250
Nerealizirani gubitci	642	13
Ukupno	16.565	11.674

13. FINANCIJSKI PRIHODI

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	11.303	8.026
Prihod od kamata:		
Financijski instrumenti mjereni po amortiziranom trošku		
- Depoziti u bankama	13	19
- Dani krediti	259	1.957
Prihodi od dividendi	-	5
Ostali financijski prihodi	1	92
Ukupno	11.575	10.099

14. POREZ NA DOBIT

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Trošak poreza na dobit tekuće godine	(1.647)	(3.783)
Odgođeni porez	1.440	(536)
Ukupno	(207)	(4.319)

Standardna stopa poreza na dobit u Republici Hrvatskoj, a koja se primjenjuje na iskazanu dobit je 18 % (2019.: 18%). Trošak poreza na dobit tijekom godine moguće je uskladiti s dobiti prije poreza kako

je prikazano u nastavku. Oporezivanje za druge zakonodavne nadležnosti izračunava se u skladu sa stopama na snazi u predmetnim nadležnostima.

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Računovodstvena dobit prije oporezivanja	25.345	22.850
Porez na dobit	4.562	4.113
Učinak porezno nepriznatih rashoda	141	1.744
Učinak porezno izuzetih prihoda	(4.496)	(1.538)
Porezni rashod	207	4.319
<i>Efektivna porezna stopa</i>	<i>1%</i>	<i>19%</i>

Pregled kretanja prenesenih poreznih gubitaka:

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Porezni gubitak iz 2019. - ističe 31. prosinca 2023.	2.816	3.113
Porezni gubitak iz 2020. - ističe 31. prosinca 2024.	737	-
Ukupno	3.553	3.113

15. ZARADA PO DIONICI

	<u>31.12.2020.</u> '000 HRK	<u>31.12.2019.</u> '000 HRK
Zarada		
Zarada za potrebe izračuna osnovne zarade po dionici u slučaju neto dobiti pripisive vlasnicima Društva	25.061	17.348
Zarada za potrebe izračuna razrijeđene zarade po dionici	25.061	17.348
Broj dionica	<u>31.12.2020.</u> '000 HRK	<u>31.12.2019.</u> '000 HRK
Prosječan ponderirani broj redovnih dionica za potrebe izračuna osnovne zarade po dionici	1.419.674	1.498.613
Prosječan ponderirani broj redovnih dionica za potrebe izračuna razrijeđene zarade po dionici	1.419.674	1.498.613
Zarada	<u>31.12.2020.</u> '000 HRK	<u>31.12.2019.</u> '000 HRK
Neto dobit pripisiva vlasnicima kapitala matičnog društva	25.061	17.348
Zarada za potrebe izračuna osnovne zarade po dionici	17,65	11,58
Zarada za potrebe izračuna razrijeđene zarade po dionici	17,65	11,58

16.

NEMATERIJALNA IMOVINA

	Ulaganja u tuđu imovinu '000 HRK	Zaštitni znakovi '000 HRK	Software '000 HRK	Licence '000 HRK	Ostala nematerijalna imovina '000 HRK	Nematerijalna imovina u pripremi '000 HRK	Ukupno '000 HRK
Trošak nabave							
Na dan 31. prosinca 2018.	4.027	75	12.750	138	226	63	17.278
Povećanja	35	-	8	-	-	535	577
Prijenos s imovine u pripremi	329	-	57	-	-	(385)	1
Prijenos na materijalnu imovinu	-	-	-	-	-	(63)	(63)
Rashod ili prodaja	(320)	-	(12)	-	-	-	(332)
Tečajne razlike	(1)	-	26	-	-	-	25
Na dan 31. prosinca 2019.	4.071	75	12.828	138	226	150	17.487
Povećanja	-	-	123	-	-	854	977
Prijenos s imovine u pripremi	-	-	994	-	-	(994)	-
Donos sa ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	-	-	-
Rashod ili prodaja	(77)	-	(56)	-	-	-	(134)
Tečajne razlike	11	-	24	-	-	-	35
Na dan 31. prosinca 2020.	4.005	75	13.914	138	226	10	18.366
Amortizacija							
Na dan 31. prosinca 2018.	3.373	75	12.135	134	226	-	15.943
Amortizacija za godinu	578	-	181	1	-	-	760
Rashod ili prodaja	(224)	-	(12)	-	-	-	(236)
Tečajne razlike	(389)	-	25	-	-	-	(364)
Na dan 31. prosinca 2019.	3.338	75	12.329	136	226	-	16.103
Amortizacija za godinu	884	-	262	1	-	-	1.147
Rashod ili prodaja	(77)	-	(56)	-	-	-	(134)
Tečajne razlike	(666)	-	36	-	-	-	(630)
Na dan 31. prosinca 2020.	3.479	75	12.571	137	226	-	16.487
Knjigovodstvena vrijednost							
Na dan 31. prosinca 2020.	525	-	1.343	1	-	10	1.879
Na dan 31. prosinca 2019.	733	-	499	3	-	150	1.384
Na dan 31. prosinca 2018.	653	-	615	4	-	63	1.335

17. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Knjigovodstvena vrijednost		
Građevinski objekti	203.250	215.025
Postrojenja i oprema	117.839	110.719
Zemljišta	89.940	89.754
Imovina u pripremi	77.096	31.491
Predujmovi za materijalnu imovinu	20.401	15.617
Alati, inventar i transportna imovina	17.743	16.110
Ostala materijalna imovina	784	804
Ukupno	527.053	479.521

Imovina založena kao jamstvo

Grupa nema imovine založene kao jamstvo. Obveze po kreditima prema bankama osigurane su mjenicama i zadužnicama.

17. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

	Građevinski objekti '000 HRK	Zemljišta '000 HRK	Postrojenja i oprema '000 HRK	Alati, inventar i transportna imovina '000 HRK	Ostala materijalna imovina '000 HRK	Imovina u pripremi '000 HRK	Predujmovi za materijalnu imovinu '000 HRK	Ukupno '000 HRK
Nabavna vrijednost								
Na dan 31. prosinca 2018.								
Povećanja	756.403	104.253	1.005.921	119.815	6.367	8.557	1.260	2.002.577
Otuđenja	(1.023)	-	196	212	(8.993)	(111)	52.570	14.357
Revalorizacijsko povećanje	-	16.833	-	-	-	-	-	(45.832)
Transfer sa imovine u pripremi	10.713	-	14.754	3.621	121	(29.210)	-	16.833
Prijenos u ulaganja u nekretnine	(9.911)	(31.338)	-	-	-	-	-	(41.249)
Tečajne razlike	456	5	349	56	0	(2)	(0)	864
Na dan 31. prosinca 2019.	756.638	89.754	985.940	114.711	6.377	31.491	15.617	2.000.529
Povećanja	162	113	577	455	-	73.553	34.626	109.487
Otuđenja	(87)	-	(36.572)	(6.206)	(246)	-	(8.629)	(51.740)
Transfer sa imovine u pripremi	3.747	-	33.139	5.998	175	(27.945)	(15.114)	(0)
Povrat predujma	-	-	-	-	-	-	(6.110)	(6.110)
Tečajne razlike	935	72	1.278	163	0	(3)	11	2.457
Na dan 31. prosinca 2020.	761.395	89.940	984.362	115.121	6.308	77.096	20.401	2.054.623
Akumulirana amortizacija i umanjenje								
Na dan 31. prosinca 2018.								
Amortizacija tijekom godine	529.410	-	887.302	102.784	5.427	-	-	1.524.923
Isknjiženo pri otuđenju	15.262	-	22.915	4.736	257	-	-	43.170
Prijenos u ulaganja u nekretnine	(841)	-	(35.195)	(8.965)	(111)	-	-	(45.112)
Tečajne razlike	(2.392)	-	-	-	-	-	-	(2.392)
Na dan 31. prosinca 2019.	514.613	-	875.222	98.601	5.573	-	-	1.521.008
Amortizacija tijekom godine	14.321	-	28.470	4.736	153	-	-	47.680
Isknjiženo pri otuđenju	-	-	(36.447)	(6.045)	(203)	-	-	(42.695)
Tečajne razlike	2.212	-	(722)	87	0	-	-	1.578
Na dan 31. prosinca 2020.	558.145	-	866.523	97.378	5.524	-	-	1.527.570
Knjigovodstvena vrijednost								
Na dan 31. prosinca 2020.	203.250	89.940	117.839	17.743	784	77.096	20.401	527.053
Na dan 31. prosinca 2019.	215.025	89.754	110.719	16.110	804	31.491	15.617	479.521
Na dan 31. prosinca 2018.	226.993	104.253	118.619	17.031	940	8.557	1.260	477.654

18. IMOVINA S PRAVOM UPORABE

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Imovina s pravom uporabe - Građevinski objekti		
Imovina s pravom uporabe - Informatička oprema	8.705	5.469
Imovina s pravom uporabe - Vozila i Viličari	2.786	3.643
	3.448	4.917
	14.938	14.030

	Informatička oprema '000 HRK	Vozila i Viličari '000 HRK	Građevinski objekti '000 HRK	Ukupno '000 HRK
Trošak nabave				
Na dan 1. siječnja 2019.	-	4.426	6.593	11.019
Povećanja	4.286	3.370	-	7.655
Na dan 31. prosinca 2019.	4.286	7.795	6.593	18.674
Povećanja	-	672	4.909	5.581
Otuđenja	-	(1.488)	-	(1.488)
Tečajne razlike	-	32	84	116
Na dan 31. prosinca 2020.	4.286	7.011	11.586	22.883
Akumulirana amortizacija				
Na dan 1. siječnja 2019.	-	1.053	-	1.053
Amortizacija tijekom godine	643	1.825	747	3.215
Tečajne razlike	-	-	376	376
Na dan 31. prosinca 2019.	643	2.878	1.123	4.644
Amortizacija tijekom godine	857	2.173	1.086	4.116
Otuđenja	-	(1.488)	-	(1.488)
Tečajne razlike	-	1	671	672
Na dan 31. prosinca 2020.	1.500	3.563	2.881	7.944
Knjigovodstvena vrijednost				
Na dan 31. prosinca 2020.	2.786	3.448	8.705	14.938
Na dan 31. prosinca 2019.	3.643	4.917	5.469	14.030

Grupa koristi poslovne i skladišne prostore (građevinski objekti) u administrativne svrhe te za obavljanje trgovačke i ugostiteljske djelatnosti, ugovoreno s lokalnim nepovezanim stranama.

IT oprema pretežno se odnosi na poslužitelje za podršku informacijskim sustavima Grupe. Vozila u najmu iznajmljuju se za članove uprave i prodajnu operativu dok se viličari koriste u procesu proizvodnje.

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Rashodi kamata s osnove obveza po najmu	261	250
Trošak kratkoročnih najmova	5.455	7.008
Otplata obveza po najmu	(10.381)	(11.015)

19. ULAGANJA U NEKRETNINE

	Građevinski objekti '000 HRK	Zemljišta '000 HRK	Ukupno '000 HRK
Na dan 31. prosinca 2018.	3.138	14.650	17.985
Donos sa nekretnina, postrojenja i opreme	7.519	31.338	38.857
Dobici od fer vrednovanja ulaganja u nekretnine	(225)	2.459	2.234
Na dan 31. prosinca 2019.	10.431	48.447	58.878
Povećanja	342	1.277	1.619
Dobici od fer vrednovanja ulaganja u nekretnine	-	455	455
Gubici od fer vrednovanja ulaganja u nekretnine	-	(3.597)	(3.597)
Umanjenje vrijednosti ulaganja u nekretnine	(607)	(813)	(1.420)
Prijenos sa ulaganja u nekretnine	(429)	-	(429)
Na dan 31. prosinca 2020.	9.738	45.769	55.506

Ulaganja u nekretnine iskazane na dan 31. prosinca 2020. godine u iznosu od 55.506 tisuće kuna (58.878 tisuće kuna na dan 31. prosinca 2019. godine) odnose se na iznajmljeni poslovni prostor i poljoprivredno zemljište. Grupa mjeri ulaganja u nekretnine u skladu sa zahtjevima MRS-a 40, koristeći model fer vrijednosti. U skladu s tim, Grupa priznaje dobit ili gubitak koji proizlazi iz promjene

fer vrijednosti ulagnja u nekretnine unutar dobiti ili gubitka za razdoblje u kojem je nastala na osnovi procjene koju su proveli vanjski procjenitelji u 2019. godini i prethodnim godinama. U tekućoj godini fer procjenu vršili su interni resursi Grupe. Pojedinosti o ulaganjima Grupe i informacije o hijerarhiji fer vrijednosti na kraju izvještajnog razdoblja su kako slijedi:

Građevinski objekti
Zemljišta
Ukupno

2. razina	3. razina	Fer vrijednost na dan 31.12.2020.
'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
-	9.738	9.738
-	45.769	45.769
Ukupno	55.506	55.506

Građevinski objekti
Zemljišta
Ukupno

2. razina	3. razina	Fer vrijednost na dan 31.12.2019.
'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
-	10.431	10.431
-	48.447	48.447
Ukupno	58.878	58.878

Prihod od najma imovine koji je Grupa ostvarila od ulaganja u nekretnine, iznosio je 3.462 tisuće kuna (2019.: 2.209 tisuća kuna).

	Fer vrijednost na dan 31. prosinca 2020. godine	Fer vrijednost na dan 31. prosinca 2019. godine	Vrednovanje	Značajni nedostupni ulazni podaci	Odnos značajnih nedostušnih podataka i ulaznih podataka
Zemljišta	45.769	48.447	<ul style="list-style-type: none"> - Prosjek oglašenih vrijednosti usporedivih obližnjih građevinskih zemljišta slične vrste, veličine i lokacije (poljoprivredno) - Prihodovna metoda 	<p>2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> - raspon cijena HRK/m² (HRK 11,38 - 43,11 m²) za zemljišta slične vrste, veličine i lokacije - Stopa kapitalizacije - 2,5% <p>2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cijena 13,2 HRK/m² za zemljišta slične vrste, veličine i lokacije - Stopa kapitalizacije - 2,5% 	Blagi porast stope kapitalizacije doveo bi do znatnog smanjenja fer vrijednosti i obrnuto.
Građevinski objekti	9.738	10.431	<ul style="list-style-type: none"> - Prosjek oglašenih vrijednosti usporedivih obližnjih građevinskih objekata iste vrste, veličine i lokacije - Prihodovna metoda 	<p>2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> - raspon cijena HRK/m² (HRK 9.200- HRK 17.300 po m²) za građevinske objekte slične vrste, veličine i lokacije - Stopa kapitalizacije - 2,5% <p>2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> - raspon cijena HRK/m² (HRK 7.100 - HRK 17.200 po m²) za građevinske objekte slične vrste, veličine i lokacije - Stopa kapitalizacije - raspon od 2,5% - 3,5% 	Blagi porast stope kapitalizacije doveo bi do znatnog smanjenja fer vrijednosti i obrnuto.

20. FINANCIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUVATNU DOBIT

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Dionice		
Croatia osiguranje d.d.	8.960	9.520
Fortenova Grupa d.d.	1.145	1.145
Privredna banka Zagreb d.d.	36	42
Zagrebačka banka d.d.	15	18
Konvertibilne obveznice		
Fortenova Grupa d.d.	1.145	1.145
Udjeli		
Eko Ozra d.o.o.	22	22
Ukupno	11.323	11.891

21. DANI ZAJMOVI

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Financijska imovina mjerena po amortiziranom trošku		
Dugoročni		
Stambeni krediti zaposlenicima	872	1.432
Ukupno	872	1.432
Financijska imovina mjerena po amortiziranom trošku		
Kratkoročni		
Zajmovi zaposlenicima	519	18.607
Dani zajmovi Granit Kamenolom	-	1.000
Umanjenje vrijednosti zajmova i depozita i novca	(132)	(571)
Ukupno	387	19.035

22.

BIOLOŠKA IMOVINA

	Biološka imovina '000 HRK	Ukupno '000 HRK
Trošak nabave		
Na dan 31. prosinca 2018.	4.497	4.497
Povećanja	155	155
Rashod ili prodaja	(577)	(577)
Na dan 31. prosinca 2019.	4.075	4.075
Povećanja	218	218
Rashod ili prodaja	(3)	(3)
Tečajne razlike	3	3
Na dan 31. prosinca 2020.	4.293	4.293
Amortizacija		
Na dan 31. prosinca 2018.	1.750	1.750
Amortizacija tijekom godine	327	327
Rashod ili prodaja	(331)	(331)
Na dan 31. prosinca 2019.	1.746	1.746
Amortizacija tijekom godine	337	337
Gubitak od umanjenja vrijednosti	1.202	1.202
Rashod ili prodaja	(3)	(3)
Tečajne razlike	1	1
Na dan 31. prosinca 2020.	3.282	3.282
Knjigovodstvena vrijednost		
Na dan 31. prosinca 2020.	1.010	1.010
Na dan 31. prosinca 2019.	2.329	2.329
Na dan 31. prosinca 2018.	2.747	2.747

23. OSTALA FINANCIJSKA ULAGANJA

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Dugoročno		
Potraživanja s osnove police životnog osiguranja	220	3.029
Ostala dugotrajna potraživanja	14	376
Ukupno	233	3.405
 Kratkoročno		
Potraživanja po faktoringu - Agrokor	2.379	2.379
Dani depoziti	268	268
Ostala kratkotrajna financijska imovina	92	111
Ukupno	2.739	2.758

Naziv ovisnog društva	Glavna djelatnost	Mjesto osnutka i poslovanja	Mjesečni poslovi	
			31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
Kraš Trgovina d.o.o., Široki Brijeg	Plasman proizvoda društva KRAŠ d.d. na tržište Bosne i Hercegovine	Široki Brijeg, BiH	100	100
Kraš-trgovina d.o.o., Zagreb	kupnja i prodaja robe	Zagreb, RH	100	100
Kraš Commerce d.o.o., Beograd	Plasman proizvoda društva KRAŠ d.d. na tržište Srbije	Novi Beograd, Srbija	100	100
Krašcommerce d.o.o., Ljubljana	Plasman proizvoda društva KRAŠ d.d. na tržište Slovenije	Ljubljana, Slovenija	100	100
Kraškomerc Kraš dooel, Skopje	Plasman proizvoda društva KRAŠ d.d. na tržište Sjeverne Makedonije	Skopje, Sjeverna Makedonija	100	100
Karolina d.o.o., Osijek	Proizvodnja dvopeka, keksa, trajnog peciva i kolača	Osijek, RH	99,7	99,7
Mira a.d., Prijedor	Proizvodnja keksa i srodnih proizvoda	Prijedor, BiH	96,7	76,9

Povećanje udjela u Miri a.d.Prijedor i Karolini d.o.o. Osijek

U veljači 2020. godine Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske utvrdila je zajedničko djelovanje Kraš prehrambene industrije d.d. Zagreb i Mesne industrije braća Pivac d.o.o., Vrgorac, temeljem učešća MI braća Pivac d.o.o. u vlasničkoj strukturi Kraš d.d. u visini od 50,52% temeljnog kapitala.

Posljedica zajedničkog djelovanja bila je obveza objavljivanja ponude za preuzimanje dioničkog društva Mira a.d. Prijedor.

Dana 26.03.2020. godine Kraš d.d. Zagreb je na Banjalučkoj burzi objavio Ponudu za preuzimanje dionica Mira a.d. Prijedor. Za vrijeme trajanja javne ponude za preuzimanje u Centralnim registru hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka deponirano je 3.804.305 dionica Mira a.d. (20,59316%), koje je Kraš d.d. u zakonskom roku preuzeo i isplatio. Po okončanom postupku preuzimanja Kraš d.d. i Mesna industrija Braća Pivac d.o.o. Vrgorac u svom vlasništvu imaju 17.861.370 dionica, što predstavlja 17.861.370 glasova u skupštini Mire a.d. ili 96,685741% od ukupnog broja glasova.

Kraš d.d. je 03.12.2020. stekao dva poslovna udjela u Karolini, d.o.o. Osijek. Nominalna vrijednost

jednog poslovnog udjela iznosi 36.900,00 kuna, a drugog 1.800,00 kuna, a koji zajedno predstavljaju 0,06754% temeljnog kapitala Karolina d.o.o. Osijek. Kraš d.d. zaključno s 31.12.2020. godine je stekao 99,74% udjela Karoline d.o.o.Osijek.

Dana 30.04.2020.godine Nadzorni odbor Društva dao je suglasnost na Odluku Uprave Društva o prestanku društva KRAŠ-TRGOVINA d.o.o. Zagreb i pripajanju istog KRAŠ prehrambenoj industriji d.d. Zagreb zaključenjem Ugovora o pripajanju društva s ograničenom odgovornošću dioničkom društvu. Između društva Kraš prehrambena industrija d.d. Zagreb, kao društva preuzimatelja i KRAŠ - TRGOVINA d.o.o. Zagreb, kao pripojenog društva, zaključuje se Ugovor o pripajanju društva s ograničenom odgovornošću dioničkog društva dana 04.05.2020.godine koji je prijavljen i pohranjen u sudskom registru Trgovačkog suda u Zagrebu.

Zadnji dan poslovanja društva KRAŠ-TRGOVINA d.o.o. kao zasebne pravne osobe bio je 30.06.2020. godine, a dan upisa pripajanja i početka poslovanja u sklopu KRAŠ prehrambena industrija d.d. je 01.07.2020.godine sukladno rješenju Trgovačkog suda u Zagrebu. Izvršenim pripajanjem nije došlo do povećanja temeljnog kapitala KRAŠ d.d. Zagreb.

25. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA I ODGOĐENA POREZNA OBVEZA	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Odgođena porezna obveza	10.163	10.338
Odgođena porezna imovina	3.964	2.794
	(6.199)	(7.545)

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
<i>Odgođena porezna imovina</i>		
Iznosi se odnose na privremene razlike nastale iz:		
Rezervacija za jubilarne nagrade i otpremnine	2.114	1.999
Očekivanih kreditnih gubitaka po potraživanjima od kupaca, danih zajmova i danih depozita	395	630
Vrijednosno usklađenje zaliha	816	-
Revalorizacija dionica	218	116
Umanjenja biološke imovine	216	-
Prenesenih poreznih gubitaka	204	49
Ukupna odgođena porezna imovina	<u>3.963</u>	<u>2.794</u>
Stavke koje mogu biti predmet netiranja s odgođenim poreznim obvezama	-	-
Neto odgođena porezna imovina	<u>3.963</u>	<u>2.794</u>

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
<i>Odgođena porezna obveza</i>		
Iznosi se odnose na privremene razlike nastale iz:		
Revalorizacije građevinskih objekata i zemljišta	9.273	9.366
Privremene porezne razlike nastale na razlici knjigovodstvenih i poreznih vrijednosti na građevinskim objektima	859	941
Ulaganja u nekretnine	31	31
Ukupna odgođena porezna obveza	<u>10.163</u>	<u>10.338</u>
Stavke koje mogu biti predmet netiranja	-	-
Neto odgođena porezna obveza	<u>10.163</u>	<u>10.338</u>

25. ODGODENA POREZNA IMOVINA I ODGODENA POREZNA OBVEZA (NASTAVAK)

Odgodena porezna imovina	Reservacija za jubilарне nagrade i otpremnine	Očekivanih kreditnih gubitaka po potraživanju od kupaca, danih zajedno i danim u početku	'000 HRK	Revalorizacija dionica	Umanjenja biloške imovine	Ispravak vrijednosti zaliha	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	Prenesenih poreznih gubitaka	Ukupno
				'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK					
Na dan 31. prosinca 2018.											
Knjiženje u dobit ili gubitku	1.953	1.016	-	14	-	-	171	-	49	(462)	3.154
Knjiženje u ostalu sloboduhvatnu dobit	46	(386)	-	-	-	-	(171)	-	-	-	102
Na dan 31. prosinca 2019.	1.999	630	-	102	-	-	-	-	49	49	2.794
Knjiženje u dobit ili gubitku	115	(235)	-	-	216	816	-	155	-	-	1.067
Knjiženje u ostalu sloboduhvatnu dobit	-	-	-	102	-	-	-	-	-	-	102
Na dan 31. prosinca 2020.	2.114	395	-	218	216	816	816	204	204	204	3.963
 Odgodena porezna obveza											
Prvremenih poreznih razlika nastali na razlici knjigovodstvenih i poreznih vrijednosti na građevinskim objektima			Revalorizacija građevinskih objekata i zemljišta	Ulaganja u nekretnine	Dionice	Ukupno					
	'000 HRK	'000 HRK		'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK					
Na dan 31. prosinca 2018.	781	6.398	-	31	115	7.325					
Knjiženje u dobit ili gubitku	160	(62)	-	-	-	99	-	-	-	-	-
Knjiženje u ostaloj sloboduhvatnoj dobiti	-	3.030	-	-	(115)	2.915	-	-	-	-	-
Na dan 31. prosinca 2019.	941	9.366	-	31	-	10.338	-	-	-	-	-
Knjiženje u dobit ili gubitku	(82)	(93)	-	-	-	(176)	-	-	-	-	-
Na dan 31. prosinca 2020.	859	9.273	-	31	-	10.163	-	-	-	-	-

26. ZALIHE

	31.12.2020.	31.12.2019.
	'000 HRK	'000 HRK
Sirovine i materijal	70.690	107.544
Gotovi proizvodi	60.493	64.890
Trgovačka roba	8.001	2.925
Proizvodnja u tijeku	600	766
Predujmovi za zalihe	538	6.125
Ukupno	140.323	182.250

Društvo je tijekom 2020. godine umanjilo vrijednost zaliha na teret troškova u iznosu od 4.588 tisuća kuna (2019. -) (bilješka 10.2).

27. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	31.12.2020.	31.12.2019.
	'000 HRK	'000 HRK
Potraživanja od kupaca u zemljji	112.626	190.190
Potraživanja od kupaca u inozemstvu	143.245	129.487
Umanjenje vrijednosti potraživanja	(19.067)	(64.317)
Ukupno	236.804	255.360

Prosječno razdoblje kreditiranja prodaje robe je 60 dana. Kamata se ne zaračunava za nepodmirena potraživanja od kupaca.

Grupa uvijek vrednuje smanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca u iznosu istovjetnom očekivanim kreditnim gubicima kroz cijeli vijek. Očekivani kreditni gubici za potraživanja od kupaca procjenjuju se s pomoću matrice za određivanje rezerviranja na temelju proteklog iskustva s nenaplaćenim potraživanjima u proteklim razdobljima i analize trenutačnog financijskog položaja dužnika, uz primjenu usklađenja s čimbenicima koji su svojstveni dužnicima, općim gospodarskim uvjetima u industriji u kojoj posluju dužnici te procjeni trenutačnog i predviđenog smjera kretanja uvjeta na izvještajni datum. Grupa je znatno povećala očekivanu stopu gubitka za potraživanja od kupaca iz prethodne godine na temelju svoje procjene učinka trenutačnih

gospodarskih uvjeta i predviđenog smjera kretanja na izvještajni datum. Metode procjene tijekom tekucег izvještajnog razdoblja nisu se mijenjale. Grupa otpisuje potraživanja od kupaca ako postoji informacija koja upućuje na to da je dužnik u ozbiljnim financijskim poteškoćama i ne postoje realistični izgledi za oporavak, na primjer ako je dužnik u postupku likvidacije ili je nad njime pokrenut stečajni postupak. Nijedno otpisano potraživanje od kupaca nije predmet prisilne naplate.

S obzirom na to da iskustvo Grupe oko kreditnog gubitka iz prethodnog razdoblja ne upućuje na znatno različite obrasce gubitka za različite segmente kupaca, rezerviranja za ispravak vrijednosti na temelju prekoračenja dospijeća ne razlikuju se dodatno među različitim kupcima Grupe.

27. POTRAŽIVANJA OD KUPACA (NASTAVAK)

Promjene ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca

	31.12.2020.	31.12.2019.
	'000 HRK	'000 HRK
Stanje na početku godine	64.317	35.663
Ponovna mjerena ispravka vrijednosti, neto	7.221	29.099
Iznosi naplaćeni tijekom godine	(28.567)	-
Otpisani iznosi (Isknjiženje)	(23.903)	(445)
Stanje na kraju godine	19.067	64.317

31.12.2020.	Potraživanja od kupaca – prekoračenje dospjeća				Ukupno '000 HRK
	Nedospjela	0 – 90	91 - 180	181 - 360	
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	
	180.533	53.303	12.695	3.702	5.638
31.12.2019.	Potraživanja od kupaca – prekoračenje dospjeća				
	Nedospjela	0 – 90	91 - 180	181 - 360	Ukupno '000 HRK
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	209.385	44.809	10.753	24.150	30.580
2020.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno	
	HRK'000	HRK'000	HRK'000	HRK'000	
1. siječnja	35.218	-	29.099	64.317	
Transfer u Razinu 1	29.099	-	(29.099)	-	
Naplaćeno	(28.567)	-	-	(28.567)	
Ponovna mjerena ispravka vrijednosti, neto	7.221	-	-	7.221	
Otpisani iznosi	(23.903)	-	-	(23.903)	
31. siječnja	19.067	-	-	19.067	
2019.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno	
	HRK'000	HRK'000	HRK'000	HRK'000	
1. siječnja	35.663	-	-	35.663	
Ponovna mjerena ispravka vrijednosti, neto	-	-	29.099	29.099	
Otpisani iznosi	(445)	-	-	(445)	
31. siječnja	35.218	-	29.099	64.317	

28. POTRAŽIVANJA OD DRŽAVE I DRUGIH INSTITUCIJA

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Potraživanja za akontacije poreza na dobit	6.071	7.558
Potraživanja za više plaćeni porez na dodanu vrijednost	2.749	7.324
Potraživanja od HZZO	342	577
Ostala potraživanja od države	5.579	544
Ukupno	14.742	16.003

29. OSTALA POTRAŽIVANJA

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Unaprijed plaćeni troškovi	5.257	572
Potraživanja od zaposlenika	242	388
Potraživanja za dane predujmove	171	1.406
Potraživanja za kamate	7	187
Ostala potraživanja	3.825	3.586
Umanjenje vrijednosti ostalih potraživanja	(2.246)	(1.253)
Ukupno	7.255	4.886

30. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Novac na deviznim računima u banci	29.237	48.223
Novac na kunskim računima u banci	11.952	34.653
Novac u blagajni	134	233
Ukupno	41.322	83.109

31. TEMELJNI KAPITAL

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Temeljni kapital	599.448	599.448
Ukupno	599.448	599.448

Temeljni (upisani) kapital na dan 31. prosinca 2020. godine utvrđen je u nominalnoj vrijednosti u iznosu od 599.448 tisuća kuna (31. prosinca 2019. godine u iznosu od 599.448 tisuća kuna) i sastoji se od 1.498.621 dionice nominalne vrijednosti od 400 kuna (2019. godine isto), te predstavlja vlastite

trajne izvore za poslovanje Društva i obuhvaća temeljnju glavnicu registriranu kod Trgovačkog suda u Zagrebu.
Vlasnička struktura dioničara na dan 31. prosinca 2020. godine upisana u informacijski sustav SKDD prikazana je kako slijedi:

Dioničar	Broj dionica	Udio u temelnjom kapitalu (%)
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o. Vrgorac	793.743	52,96%
KAPPA STAR LIMITED d.o.o. Nicosia Cipar	457.466	30,53%
Ostale fizičke osobe	164.838	11,00%
Ostale pravne osobe	3.289	0,22%
KRAŠ d.d. Zagreb – Trezorski račun	79.285	5,29%
Ukupno	1.498.621	100,00%

31. TEMELJNI KAPITAL (NASTAVAK)

Dioničar	Broj dionica	Udio u temeljnog kapitalu (%)
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o. Vrgorac	793.743	52,96%
KAPPA STAR LIMITED d.o.o., Nicosia, Cipar	457.466	30,53%
KRAŠ d.d. Zagreb – Trezorski račun	79.285	5,29%
VIDAKOVIĆ MARICA	8.015	0,53%
LISICA ZLATAN	4.774	0,32%
BULIĆ DAMIR	2.823	0,19%
ZORIĆ MARIJA	2.277	0,15%
HRVATSKI ZAVOD ZA TRANSFUZIJSKU MEDICINU	2.000	0,13%
JUKIĆ BORIS	1.661	0,11%
KLEPO DINKO	1.488	0,10%
Ukupno	1.353.532	90,32%

Vlasnička struktura dioničara na dan 31. prosinca 2019. godine upisana u informacijski sustav SKDD prikazana je kako slijedi:

Dioničar	Broj dionica	Udio u temeljnog kapitalu (%)
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o. Vrgorac	755.189	50,39%
KAPPA STAR LIMITED d.o.o. Nicosia Cipar	420.164	28,04%
Ostale pravne osobe	215.402	14,37%
KRAŠ d.d. Zagreb – Trezorski račun	76.360	5,10%
KRAŠ - ESOP d.o.o.	31.506	2,10%
Ukupno	1.498.621	100,00%

U nastavku je prikazana vlasnička struktura prvih deset dioničara na dan 31. prosinca 2019. godine upisanih u informacijski sustav SKDD:

Dioničar	Broj dionica	Udio u temeljnog kapitalu (%)
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o. Vrgorac	755.189	50,39%
KAPPA STAR LIMITED d.o.o., Nicosia, Cipar	420.164	28,04%
KRAŠ d.d. Zagreb - trezorski račun	76.360	5,10%
Zagrebačka banka d.d./Zbirni skrbnički račun na ime ZAGREBAČKA BANKA d.d./DF	22.304	1,49%
VIDAKOVIĆ MARICA	8.015	0,53%
ZLATAN LISICA	4.774	0,32%
Zagrebačka banka d.d./Zbirni skrbnički račun na ime STATE STREET BANK AND TRUST COMPANY , BOSTON	4.472	0,30%
CARIĆ MARIJA	3.256	0,22%
BULIĆ DAMIR	2.823	0,19%
ZORIĆ MARIJA	2.277	0,15%
Ukupno	1.299.634	86,73%

31.1. KAPITALNE REZERVE

	<u>31.12.2020.</u> '000 HRK	<u>31.12.2019.</u> '000 HRK
Kapitalne rezerve	15.435	16.382
Ukupno	15.435	16.382

Kapitalne rezerve iskazane na dan 31. prosinca 2020. godine u negativnom iznosu od 15.435 tisuća kuna (31. prosinca 2019. godine u negativnom iznosu od 16.382 tisuće kuna) odnose se na kapitalni gubitak od prodaje vlastitih dionica.

31.2. ZAKONSKE REZERVE

	<u>31.12.2020.</u> '000 HRK	<u>31.12.2019.</u> '000 HRK
Zakonske rezerve	32.173	32.206
Ukupno	32.173	32.206

Zakonske rezerve iskazane su na dan 31. prosinca 2020. godine u iznosu od 32.173 tisuće kuna (31. prosinca 2019. godine u iznosu od 32.206 tisuća kuna) i u njih u skladu sa Zakonom o trgovackim

društvima unosi se 5% dobiti tekuće godine nakon pokrića gubitka, sve dok zakonske rezerve ne dosegnu minimalni zakonski iznos od 5% temeljnog kapitala.

31.3. REVALORIZACIJSKE PRIČUVE - ZEMLJIŠTA

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Stanje na početku godine	13.914	110
Povećanje revalorizacije zemljišta	-	16.834
Porez na dobit	-	(3.030)
Stanje na kraju godine	13.914	13.914

Revalorizacijske pričuve - Zemljišta iskazane su na dan 31. prosinca 2020. godine u iznosu od 13.914 tisuće kuna (31. prosinca 2019. godine u iznosu od 13.914 tisuće kuna). Revalorizacijske pričuve u iznosu od 13.914 tisuće kuna formirane su prilikom prijenosa zemljišta i građevinskih objekata s nekretnina koje koristi Grupa na ulaganje u nekretnine koje se iskazuje po fer vrijednosti. Grupa je razliku između

knjigovodstvene vrijednosti nekretnine utvrđene sukladno MRS-u 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i njene fer vrijednosti sukladno MRS-u 40 „Ulaganje u nekretnine“ na datum prijenosa u iznosu od 16.834 tisuće kuna, iskazalo kao revalorizacijsku rezervu u iznosu od 13.804 tisuće kuna te odgodjenu poreznu obvezu u iznosu od 3.030 tisuća kuna.

31.4. REVALORIZACIJSKE PRIČUVE - FINANCIJSKA IMOVINA VREDNOVANA KROZ OSTALU SVEOBUVATNU DOBIT

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Stanje na početku godine	(630)	587
Smanjenje revalorizacije	(442)	(1.483)
Porez na dobit	80	267
Stanje na kraju godine	(992)	(630)

Revalorizacijske fer vrijednosti iskazane na dan 31. prosinca 2020. godine u negativnom iznosu od 992 tisuće kuna (31. prosinca 2019. godine u negativnom

iznosu od 630 tisuća kuna) predstavljaju pričuve po osnovi naknadnog vrednovanja po fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

31.5. NEKONTROLIRAJUĆI UDJELI

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Stanje na početku godine	18.701	17.518
Stjecanje nekontrolirajućih udjela	(15.798)	-
Udjeli u dobiti tekuće godine	77	1.182
Stanje na kraju godine	2.980	18.701

Nekontrolirajući udjeli - Karolina d.o.o.

Stanje na 1.1.

Pripisana neto dobit

Otkup nekontrolirajućih udjela

Stanje na 31.12.

Nekontrolirajući udjeli - Mira a.d.

Stanje na 1.1.

Pripisana neto dobit

Otkup nekontrolirajućih udjela

Stanje na 31.12.

Ukupno

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Stanje na početku godine	18.701	17.518
Stjecanje nekontrolirajućih udjela	(15.798)	-
Udjeli u dobiti tekuće godine	77	1.182
Stanje na kraju godine	2.980	18.701

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Stanje na početku godine	18.701	17.518
Stjecanje nekontrolirajućih udjela	(15.798)	-
Udjeli u dobiti tekuće godine	77	1.182
Stanje na kraju godine	2.980	18.701

32. POSUDBE

Neosigurane posube po amortiziranom trošku

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Dugoročno		
OTP banka d.d.	23.217	19.919
Privredna banka Zagreb d.d.	16.667	50.000
Raiffeisenbank Austria d.d.	942	4.652
UIB AD Skopje	25	44
Addiko banka d.d.	-	56.853
Erste&Steiermarkische bank d.d.	-	5.833
	40.851	137.301

Neosigurane posube po amortiziranom trošku

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Kratkoročno		
Privredna banka Zagreb d.d.	66.439	33.333
OTP banka d.d.	25.831	26.764
Raiffeisenbank Austria d.d.	3.768	3.721
Addiko banka d.d.	-	27.541
Erste&Steiermarkische bank d.d.	-	11.667
	96.038	103.026
Ukupno	136.889	240.327

	2020. '000 HRK	2019. '000 HRK
Stanje na dan 1. siječnja	240.327	303.059
Novi krediti	95.212	213.346
Otplate kredita	(195.986)	(276.896)
Tečajne razlike	(2.664)	818
Stanje na dan 31. prosinca	136.889	240.327

Grupa ima sljedeće bankovne kredite u 2020. godini:

(i) kredit dugoročni od 50.000 tisuća kuna (2019: 83.333 tisuća kuna), koji je ugovorila dana 19.06.2019. s Privrednom bankom d.d. Zagreb. Rok vraćanja kredita je 24.02.2022. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicom izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,54%.

(ii) kredit dugoročni od 17.828 tisuća kuna, koji je ugovorila dana 13.08.2020 s OTP bankom d.d. Otplata je započela dana 31.08.2020. te će se nastaviti do dana 30.09.2022. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicama izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,75%.

(iii) kredit dugoročni od 15.225 tisuća kuna, koji je ugovorila dana 02.07.2020. s OTP bankom d.d. Otplata započinje dana 30.06.2021. te će se nastaviti do dana 31.05.2025. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicom izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,85%.

(iv) kredit kratkoročni od 25.568 tisuća kuna, koji je ugovorila dana 25.02.2020. s Privrednom bankom d.d. Zagreb. Rok vraćanja kredita je 24.02.2022. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicom izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,54%.

(v) kredit dugoročni od 14.996 tisuća kuna (2019: 1.315 tisuća kuna), koji je ugovorila dana 01.07.2019. s OTP bankom d.d. Otplata je započela dana 31.12.2020. te će se nastaviti do dana 31.03.2023. Zajam je osiguran mjenicom izdanom od strane korisnika i jamca te zadužnicom izdanom od strane korisnika uz supotpis jamca. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,75 %.

(vi) kredit od 1.000 tisuća kuna (2019: 3.000 tisuća kuna), koji je ugovorila dana 09.02.2016. s OTP bankom d.d. Otplata je započela dana 01.09.2016 te će se nastaviti do dana 01.06.2021. Zajam je osiguran mjenicama korisnika i jamca te zadužnicom izdanom od strane korisnika uz supotpis jamca. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,95 %.

(vii) kredit od 4.711 tisuća kuna (2019: 8.373

tisuća kuna), koji je ugovorila dana 23.03.2017. s Raiffeisen bankom d.d. Otplata je započela dana 30.06.2018. te će se nastaviti do dana 31.03.2022. Zajam je osiguran mjenicom korisnika i sudužnika te zadužnicom korisnika i sudužnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 1,10 %.

(viii) kredit od 7.537 tisuća kuna (2019: -), koji je ugovorila dana 12.02.2020. s Privrednom bankom Zagreb d.d.. Otplata će se nastaviti do dana 29.01.2021. Zajam je osiguran mjenicom korisnika i sudužnika te zadužnicom korisnika i sudužnika kredita. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,54 %.

(ix) kredit od 25 tisuća kuna (2019: 44 tisuća kuna), koji je ugovorila dana 23.03.2018. s Unibank, otpata će se nastaviti do dana 23.03.2022. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 3,50 %.

Grupa ima sljedeće bankovne kredite u 2019. godini:

(i) kredit dugoročni od 83.333 tisuća kuna (odobreni iznos 100.000 tisuća kuna), koji je ugovorila dana 19.06.2019. s Privrednom bankom d.d. Zagreb. Otplata je započela dana 31.07.2019. te će se nastaviti do dana 30.06.2022.. Zajam je osiguran zadužnicama i mjenicama izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,70%.

(ii) kredit dugoročni od 81.868 tisuća kuna, koji je ugovorila dana 26.06.2019. s Addiko bank. Otplata je započela dana 01.02.2020. te će se nastaviti do dana 01.01.2023. (zajam je prijevremeno otplaćen). Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicama izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 1,10%.

(iii) kredit dugoročni od 5.263 tisuća kuna (2018: 13.158 tisuća kuna), koji je ugovorila dana 15.10.2015. s OTP bankom d.d. Otplata započinje dana 31.07.2017. te će se nastaviti do dana 31.08.2020. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicom izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 1,10%.

(iv) kredit dugoročni od 9.441 tisuća kuna (2018: 21.441 tisuća kuna), koji je ugovorila dana 09.03.2017. s OTP bankom d.d. Zagreb. Otplata započinje dana 01.11.2018. te će se nastaviti do dana 01.02.2020. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicom izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 1,10%.

(v) kredit od 10.000 tisuća kuna (2018: 16.667 tisuća kuna), koji je ugovorila dana 28.06.2018. s Erste&Steiermarkische bankom d.d. Otplata je započela dana 30.09.2018. te će se nastaviti do dana 30.06.2021. (zajam je prijevremeno otplaćen). Zajam je osiguran zadužnicom izdanu od strane

korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 1,50 %.

(vi) kredit od 27.665 tisuća kuna (2018: -), koji je ugovorila dana 01.07.2019. s OTP bankom d.d. Otplata je započela dana 31.10.2019. te će se nastaviti do dana 30.09.2022. Zajam je osiguran zadužnicama i mjenicama izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 1,10 %.

(vii) kredit od 1,315 tisuća kuna (2018: -) koji je ugovorila dana 01.07.2019. s OTP bankom d.d.. Kredit je odobren na 2.030.000 s rokom korištenja do 30.07.2020. Otplata kreće 31.08.2020.i nastavlja se do 31.01.2023.Zajam je osiguran mjenicom izdanom od strane korisnika i jamca te zadužnicom izdanom od strane korisnika uz supotpis jamca. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 1,1 %.

(viii) kredit od 3.000 tisuća kuna (2018: 5.000 tisuća kuna), koji je ugovorila dana 09.02.2016 s OTP bankom d.d. Otplata je započela dana 01.09.2016 te će se nastaviti do dana 01.06.2021. Zajam je osiguran mjenicama korisnika i jamca te zadužnicom izdanom od strane korisnika uz supotpis jamca. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 1,1 %.

(ix) kredit od 8.373 tisuća kuna (2018: 12.054 tisuća kuna), koji je ugovorila dana 23.03.2017. s Raiffeisen bankom d.d. Otplata je započela dana 30.06.2018. te će se nastaviti do dana 31.03.2022. Zajam je osiguran mjenicom korisnika i sudužnika te zadužnicom korisnika i sudužnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 1,10 %.

(x) kredit od 7.500 tisuća kuna kuna (2018: 12.500 tisuća kuna), koji je ugovorila dana 28.06.2018. s Erste&Steiermarkische bankom d.d. Otplata je započela dana 30.9.2018. te će se nastaviti do dana 05.07.2021. Zajam je osiguran zadužnicom korisnika kredita. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 1,50 %.

(xi) kredit dugoročni od 2.526 tisuća kuna (2018: 2.999 kn), koji je ugovorila dana 08.04.2016. godine s HYPO ALPE-ADRIA-BANK a.d. Banja Luka (Addiko bank a.d. Banja Luka). Otplata započinje dana 01.06.2016. godine te će se nastaviti do dana 01.10.2020. godine. Zajam je osiguran mjenicama izdanim od strane korisnika i mjenicama jamca izdanim od strane sudužnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 2,79 %.

(x) kredit od 44 tisuća kuna (2018: 61 tisuća kuna), koji je ugovorila dana 23.03.2018. s Unibank, otpata će se nastaviti do dana 23.03.2022. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 3,50 %.

32. POSUDBE (NASTAVAK)

Analiza posudbi po valuti:

	EUR '000 HRK	HRK '000 HRK
31. prosinca 2020.		
Bankovni krediti	85.889	51.000
	85.889	51.000
31. prosinca 2019.		
Bankovni krediti	119.265	118.537
	119.265	118.537

S 31. prosincem 2019. godine, Grupa je također imala posudbe u konvertibilnim markama (BAM), u

kunskoj protuvrijednosti, koji su iznosili 2.526 tisuća kuna.

33. OBVEZE S OSNOVA NAJMA

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Obveze s osnove najma - kratkoročno	103	397
Obveze s osnove najma - dugoročno	15.419	14.210
Ukupno	15.522	14.607

Trošak definiranih planiranih naknada je utvrđen koristeći aktuarske procjene. Sve obveze izračunate su u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom (MRS) 19 i u skladu s načelima aktuarske

strukte. Izračun sadašnje vrijednosti obveza rađen je po Metodi projicirane kreditne jedinice. Kamatna stopa određena je na nivou Kraš Grupe u iznosu 1,135% na osnovi prinosa obveznicu RH.

35. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Ostale dugoročne obveze	504	684
Obveze za primljene dugoročne predujmove	-	116
Ukupno	504	800

36. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Obveze prema dobavljačima u zemlji	59.671	57.228
Obveze prema dobavljačima u inozemstvu	41.783	46.235
Ukupno	101.454	103.464

37. OBVEZE PREMA ZAPOSLENICIMA

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Obveze prema zaposlenima za plaće	12.869	12.837
Ostale obveze prema zaposlenima	9.627	797
Ukupno	22.496	13.634

38. OBVEZE ZA POREZE I DOPRINOSE

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Obveze za doprinose iz i na plaće	13.670	7.091
Obveze za porez na dodanu vrijednost	6.260	3.447
Obveze za porez i prirez	1.124	1.486
Ostale obveze za poreze i doprinose	187	203
Obveza poreza na dobit	57	634
Ukupno	21.298	12.862

39. OSTALE KRATKOROČNE OBVEZE

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Odgođeno plaćanje troškova	4.556	2.651
Obveze za prodane stanove	1.473	1.159
Obveze s osnova neisplaćene dobiti – dividende	727	790
Prihod budućeg razdoblja	455	1.511
Obveze za primljene predujmove	145	658
Obveze prema članovima Nadzornog odbora	134	201
Obveze za kamate	63	83
Ostale obveze	1.835	4.969
Ukupno	9.389	12.022

40. FINANCIJSKI INSTRUMENTI

(a) Skupine i kategorije finansijskih instrumenata te njihove fer vrijednosti

U sljedećoj se tablici nalaze informacije o:

- skupinama finansijskih instrumenata na temelju njihove prirode i obilježja
- knjigovodstvenim vrijednostima finansijskih instrumenata
- fer vrijednostima finansijskih instrumenata (osim finansijskih instrumenata kada je njihova knjigovodstvena vrijednost približno jednaka njihovoj fer vrijednosti) te
- razinama pokazatelja fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza za koje je objavljena fer vrijednost.

Razine pokazatelja fer vrijednosti od 1. do 3. temelje

se na stupnju mjerljivosti fer vrijednosti:

- 1. razina pokazatelja: pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz (neusklađenih) cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima za istovrsnu imovinu i istovrsne obveze
- 2. razina pokazatelja: pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz ulaznih varijabli koje ne predstavljaju prethodno navedene cijene iz 1. razine koje su vidljive za imovinu ili obvezu, bilo direktno (npr. kao cijene) ili indirektno (npr. izvedene iz cijena) te
- 3. razina pokazatelja: pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni primjenom metoda vrednovanja u kojima su kao ulazni podaci upotrijebljeni podaci o imovini ili obvezama koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima.

31. prosinca 2020.

	Financijska imovina		Finansijske obveze		Fer vrijednost			
	Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – predodređeno		Amortizirani trošak		Amortizirani trošak		Razina	
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	1.	2.	3. Ukupno	
Novac u banci i blagajni (bilješka 30)	-	41.322	-	-	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 20)	11.323	-	-	-	n/p	n/p	n/p	n/p
Dani zajmovi (bilješka 21)	-	1.259	-	-	n/p	n/p	n/p	n/p
Ostala financijska ulaganja (bilješka 23)	-	2.972	-	-	n/p	n/p	n/p	n/p
Potraživanja od kupaca (bilješka 27)	-	236.804	-	-	n/p	n/p	n/p	n/p
Ostala potraživanja (bilješka 29)	-	7.255	-	-	n/p	n/p	n/p	n/p
Posudbe (bilješka 32)	-	-	-	136.889	n/p	n/p	n/p	n/p
Obveze s osnova najma (bilješka 33)	-	-	-	15.522	n/p	n/p	n/p	n/p
Obveze za zajmove depozite isl.	-	-	-	1.250	n/p	n/p	n/p	n/p
Ostale dugoročne obveze (bilješka 35)	-	-	-	504	n/p	n/p	n/p	n/p
Obveze prema dobavljačima (bilješka 36)	-	-	-	101.454	n/p	n/p	n/p	n/p
Obveze prema zaposlenicima (bilješka 37)	-	-	-	22.496	n/p	n/p	n/p	n/p
Obveze za poreze i doprinose (bilješka 38)	-	-	-	21.298	n/p	n/p	n/p	n/p
Ostale kratkoročne obveze (bilješka 39)	-	-	-	9.389	n/p	n/p	n/p	n/p

31.prosinca 2019. (prepravljeno)

	Financijska imovina		Finansijske obveze		Fer vrijednost			
	Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – predodređeno		Amortizirani trošak		Amortizirani trošak		Razina	
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	1.	2.	3. Ukupno	
Novac u banci i blagajni (bilješka 30)	-	83.109	-	-	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 20)	11.891	-	-	-	n/p	n/p	n/p	n/p
Dani zajmovi (bilješka 21)	-	20.467	-	-	n/p	n/p	n/p	n/p
Ostala financijska ulaganja (bilješka 23)	-	6.163	-	-	n/p	n/p	n/p	n/p
Potraživanja od kupaca (bilješka 27)	-	255.360	-	-	n/p	n/p	n/p	n/p
Ostala potraživanja (bilješka 29)	-	4.886	-	-	n/p	n/p	n/p	n/p
Posudbe (bilješka 32)	-	-	-	240.327	n/p	n/p	n/p	n/p
Obveze s osnova najma (bilješka 33)	-	-	-	14.607	n/p	n/p	n/p	n/p
Obveze za zajmove depozite isl.	-	-	-	1.250	n/p	n/p	n/p	n/p
Ostale dugoročne obveze (bilješka 35)	-	-	-	800	n/p	n/p	n/p	n/p
Obveze prema dobavljačima (bilješka 36)	-	-	-	103.464	n/p	n/p	n/p	n/p
Obveze prema zaposlenicima (bilješka 37)	-	-	-	13.634	n/p	n/p	n/p	n/p
Obveze za poreze i doprinose (bilješka 38)	-	-	-	12.862	n/p	n/p	n/p	n/p
Ostale kratkoročne obveze (bilješka 39)	-	-	-	12.022	n/p	n/p	n/p	n/p

(b) Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Grupa je izložena međunarodnom tržištu, odnosno Grupa je podložna utjecaju promjena cijena glavnih sirovina na svjetskom tržištu koje ovise o kretanju tečaja stranih valuta, te je značajno izložena utjecaju tečajnih razlika.

Finansijski rizici uključuju tržišni rizik (uključujući valutni rizik i rizik cijena), valutni rizik, kamatni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti.

(c) Tržišni rizik

Grupa je prije svega izložena finansijskom riziku promjene valutnih tečajeva, kamatnih stopa te promjene cijena sirovina na svjetskom tržištu. Nije bilo promjena izloženosti Grupe tržišnim rizicima ili načina na koji Grupa upravlja tim rizikom i

mjeri ga. Grupa ne ulazi u derivativne finansijske instrumente kako bi upravljala izloženošću kamatnom i tečajnom riziku.

(c)(i) Upravljanje valutnim rizikom

Grupa odredene transakcije zaključuje u stranoj valuti, te je po tom pitanju izložena rizicima promjene valutnih tečajeva. Grupa u ovom trenutku nema posebnih instrumenata zaštite već je ista djelomično osigurana kroz valutnu uskladenost imovine i obveza Grupe. U idućoj su tablici prikazani knjigovodstveni iznosi monetarne imovine i monetarnih obveza Grupe u stranoj valuti na dan izvještavanja:

	31. prosinca 2020. godine			31. prosinca 2019. godine		
	EUR	USD	Ostalo	EUR	USD	Ostalo
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Dani zajmovi	-	-	-	1	-	-
Ostala financijska ulaganja	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od kupaca	40.232	39.869	59.716	48.446	47.288	59.491
Ostala potraživanja	1.326	-	1.581	1.606	-	2.293
Posudbe	(85.889)	-	-	(119.265)	-	(2.526)
Obveze s osnova najma	(9.510)	-	(1.755)	(11.543)	-	(2.572)
Obveze za zajmove depozite isl.	-	-	-	-	-	(2.555)
Ostale dugoročne obveze	-	-	(5)	-	-	-
Obveze prema dobavljačima	(47.009)	(1.867)	(5.458)	(45.613)	(3.481)	(5.404)
Obveze prema zaposlenicima	(263)	-	(1.608)	(250)	-	(1.504)
Obveze za poreze i doprinose	(808)	-	(2.402)	(1.004)	-	(1.910)
Ostale kratkoročne obveze	(7)	-	(1.212)	(4)	(85)	(4.086)
Neto bilančna izloženost	(101.928)	38.002	48.858	(127.627)	43.722	41.248
Projekcije prodaje u slijedećih šest mjeseci	101.914	19.861	46.976	133.786	32.420	5.721
Projekcije kupovine u slijedećih šest mjeseci	113.092	21.648	3.820	114.815	21.082	3.720
Neto izloženost po kupnjama i prodaji	-11.178	-1.787	43.156	18.971	11.338	2.001

Analiza osjetljivosti na valutni rizik

Grupa je prvenstveno izložena riziku valute Europske unije (EUR) i valute Sjedinjenih Američkih Država (USD). U idućoj je tablici analizirana osjetljivost Grupe na povećanje i smanjenje tečaja kune od 1% u odnosu na relevantne strane valute. Stopa osjetljivosti od 1% je stopa koja se upotrebljava u internim izvještajima ključnim rukovoditeljima o valutnom riziku i predstavlja procjenu rukovodstva o realno mogućim promjenama valutnih tečajeva. Analiza osjetljivosti uključuje samo otvorene novčane stavke u stranoj

valuti i njome su preračunate stavke usklađene za promjenu od 1 posto u valutnim tečajevima na kraju godine. Analiza osjetljivosti uključuje vanjske zajmove, kao i zajmove inozemnim subjektima Grupe koji su nominirani u valuti koja nije valuta vjerovnika ili dužnika. Pozitivan broj pokazuje povećanje dobiti i ostale glavnice ako vrijednost kune poraste za 1% u odnosu na predmetnu valutu. U slučaju pada vrijednosti kune za 1% u odnosu na predmetnu valutu, utjecaj na dobit ili glavnici bio bi jednak ali suprotan, odnosno iznosi u tablici bi bili negativni.

Primjenjeni su sljedeći značajni tečajevi

	2020.	2019.
EUR 1	7,536898	7,442580
USD 1	6,139039	6,649911

Dobit ili gubitak

	Aprecijacija	Deprecijacija
31. prosinca 2020. godine		
EUR (1% promjena)	(7.682)	7.682
USD (1% promjena)	2.333	(2.333)
31. prosinca 2019. godine		
EUR (1% promjena)	(110.664)	110.664
USD (1% promjena)	3.254	(3.254)

(c)(ii) Upravljanje rizikom kamatne stope

Grupa je izložena kamatnom riziku iz razloga što Grupa posudiše sredstva po fiksni i varijabilnim kamatnim stopama. Grupa upravlja rizikom održavanjem primjerenog omjera posudbi s fiksnom i promjenjivom kamatom.

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik

Analize osjetljivosti koje slijede temelje se na izloženosti kamatnim stopama po neizvedenim instrumentima na kraju izvještajnog razdoblja. Za obveze vezane za promjenjivu kamatnu stopu analiza je izrađena uz pretpostavku da je iznos obveza iskazanih na datum nekonsolidiranog izvještaja o finansijskom položaju vrijedio tijekom cijele godine. Povećanje ili smanjenje kamatnih stopa za 1% upotrebljava se u internom izvještavanju o riziku kamatne stope i predstavlja procjenu rukovodstva o razumnoj mogućoj promjeni kamatnih stopa.

U slučaju da su kamatne stope bile 1% više/niže dok su ostale varijable bile konstantne:

- dobit tekuće godine koja je završila 31. prosinca 2020. smanjila/povećala bi se za 2.764 tisuće kuna (2019.: smanjila/povećala bi se za 3.364 tisuće kuna).

(d) Upravljanje kreditnim rizikom

Bilješka u nastavku sadržava pojedinosti o maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku i osnovama mjerena za određivanje očekivanih

kreditnih gubitaka.

Kako bi smanjila kreditni rizik, Grupa je usvojila politiku poslovanja isključivo s kreditno sposobnim stranama i pribavljanja dostastrnih instrumenata osiguranja naplate kako bi, prema potrebi, ublažila rizik finansijskog gubitka zbog neispunjena obveza. Grupa posluje samo sa subjektima čiji je rejting ekvivalentan investicijskom stupnju.

Prije nego što prihvati novog kupca, tim odgovoran za određivanje kreditnih limita upotrebljava sustav ocjenjivanja kreditne sposobnosti kako bi procijenio kreditnu sposobnost kupca i odredio kreditni limit za svakog pojedinog kupca.

Osim toga, uspostavljeni su i postupci odobravanja kredita i ostali postupci praćenja kako bi se osiguralo poduzimanje radnji potrebnih za naplatu dospjelih dugova. Nadalje, Grupa preispituje nadoknadiv iznos duga i dužničkog ulaganja na pojedinačnoj osnovi na kraju izvještajnog razdoblja kako bi se osigurale primjerene rezervacije za umanjenje vrijednosti za nadoknade iznose. U tom pogledu, rukovodstvo Grupe smatra da je kreditni rizik Grupe znatno smanjen. Potraživanja od kupaca odnose se na mali broj kupaca. Kreditna analiza provodi se na temelju finansijskog stanja potraživanja i, prema potrebi, pribavlja se osiguratelsko pokriće za kreditna jamstva. U nastavku je pregled 10 najvećih kupaca Grupe po neto potraživanjima:

	31.12.2020. '000 HRK	31.12.2019. '000 HRK
Konzum plus d.o.o.	56.824	59.664
Omar Ali Balsharaf	25.412	16.632
PS Mercator d.d.	14.255	12.363
Kolid S Team	12.920	9.879
Plodine d.d.	12.101	9.369
Tommy d.o.o.	10.173	9.206
Lukas-TP Nakić d.o.o.	7.988	9.024
Engrotuš d.o.o.	6.005	8.817
Delhaize Serbia d.o.o.	5.236	8.322
Konzum d.o.o. Sarajevo	5.151	7.446
Ukupno	156.065	150.722
Ukupno potraživanja	236.804	255.360
Udjel u ukupnim potraživanjima (%)	65,90%	59,02%

Kreditni rizik po likvidnim sredstvima je ograničen, budući da su ugovorne strane banke kojima su

međunarodne rejtinške agencije dodijelile visoki kreditni rejting.

(d)(i) Instrumenti osiguranja naplate i druga kreditna poboljšanja

Grupa ne drži nikakve instrumente osiguranja naplate i kreditna poboljšanja kao pokriće za svoj kreditni rizik povezan sa svojom finansijskom imovinom.

(d)(ii) Pregled izloženosti kreditnom riziku

Kreditni rizik se odnosi na rizik neispunjerenja ugovornih obveza druge ugovorne strane, čime bi Grupa pretrpjela finansijske gubitke. Na dan 31. prosinca 2020. godine, najveća izloženost Grupe kreditnom riziku, ne uzimajući u obzir instrumente osiguranja naplate ili druga kreditna poboljšanja, koji mogu prouzročiti finansijski gubitak za Grupu zbog nemogućnosti plaćanja obveza drugih strana

i finansijskih jamstava koje je Grupa dala, proizlazi iz:

- knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine iskazane u konsolidiranom izještaju o finansijskom položaju.

Tablice u nastavku sadržavaju pojedinosti o kreditnoj kvaliteti finansijske imovine, kao i maksimalne izloženosti kreditnom riziku po ocjenama kreditnog rizika:

(i) Kada je riječ o potraživanjima od kupaca, Grupa je primijenila puni pristup iz MSFI-ja 9 kako bi izmjerila rezervacije za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

31.12.2020.	Bilješka	Vanjski kreditni rejting	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	Bruto knjigovodstvena vrijednost '000 HRK	Rezervacije za umanjenje vrijednosti '000 HRK	Neto knjigovodstvena vrijednost '000 HRK
Dani zajmovi	21	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	1.391	(132)	1.259
Potraživanja od kupaca	27	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	255.871	(19.067)	236.804

31.12.2019.	Bilješka	Vanjski kreditni rejting	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	Bruto knjigovodstvena vrijednost '000 HRK	Rezervacije za umanjenje vrijednosti '000 HRK	Neto knjigovodstvena vrijednost '000 HRK
Dani zajmovi	21	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	21.038	(571)	20.467
Potraživanja od kupaca	27	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	319.677	(64.317)	255.360

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine pofer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kako je navedena u bilješci 20 najbolje predstavlja njegovu maksimalnu izloženost kreditnom riziku.

(e) Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnju odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti snosi rukovodstvo, koje je postavilo odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti kojim se vodi u upravljanju

kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za financiranjem te likvidnošću. Grupa upravlja rizikom likvidnosti na način da održava adekvatne pričuve i kreditne linije, konstantno nadgleda prognozirane i stvarne priljeve i odljeve novca te usklađuje dospjeće finansijske imovine i finansijskih obveza.

(e)(i) Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika

Tablice u nastavku sadržavaju analizu preostalog razdoblja do ugovornog dospjeća neizvedenih finansijskih obveza Grupe. Tablice su sastavljene na temelju nediskontiranih novčanih tokova

finansijskih obveza prema najranijem datumu na koji se od Grupe može zatražiti plaćanje. Tablice prikazuju novčane tokove po glavnici i kamatama.

(e)(i) Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika (nastavak)

Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Knjigovodstvena vrijednost							
	%	'000 HRK						
31. prosinca 2020.								
Obveze prema dobavljačima	-	81.471	19.870	105	9	-	-	101.454
Obveze za zajmove depozite itd.	-	-	-	490	1.250	-	-	1.740
Obveze po najmu (nominalni iznos)	6%	613	769	3.938	4.297	4.711	1.194	15.522
Kamate na obveze po najmu	-	16	30	113	111	135	35	440
Posudbe (nominalni iznos)	0.85%	11.477	34.890	41.023	32.808	16.691	-	136.889
Kamate na posudbe	-	13	33	97	75	518	-	n/p
Ostale dugoročne obveze	-	-	-	-	504	-	504	504
Obveze prema zaposlenicima	-	22.496	-	-	-	-	-	22.496
Obveze za poreze i doprinose	-	21.293	5	-	-	-	-	21.298
Ostale kratkoročne obveze	-	1.050	1.661	6.679	-	-	9.389	9.389
31.12.2019.								
Obveze prema dobavljačima	-	93.082	9.945	437	-	-	-	103.464
Obveze za zajmove depozite itd.	-	-	-	285	1.250	-	-	1.535
Obveze po najmu (nominalni iznos)	6%	613	749	3.921	4.187	3.564	1.572	14.607
Kamate na obveze po najmu	-	14	27	132	122	132	61	490
Posudbe (nominalni iznos)	0.85%	5.271	28.166	71.722	81.047	54.121	-	240.327
Kamate na posudbe	-	197	393	1.294	965	272	-	n/p
Ostale dugoročne obveze	-	-	-	-	800	-	800	800
Obveze prema zaposlenicima	-	13.634	-	-	-	-	-	13.634
Obveze za poreze i doprinose	-	12.821	12	30	-	-	-	12.862
Ostale kratkoročne obveze	-	4.062	478	7.482	-	-	-	12.022

Tablice u nastavku sadržavaju analizu preostalog razdoblja do ugovornog dospjeća neizvedene finansijske imovine Grupe. Tablice su sastavljene na temelju nediskontiranih novčanih tokova finansijske

imovine prema najranijem datumu na koje Grupa može tražiti naplatu. Tablice prikazuju novčane tokove po glavnici i kamatama.

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 2 godine	2–5 godina	Nakon 5 godina	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
31. prosinca 2020.							
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	11.301	-	22	11.323
Dani zajmovi	16	32	514	504	193	-	1.259
Ostala finansijska imovina	-	-	2.607	353	-	12	2.972
Potraživanja od kupaca	122.751	59.103	54.949	-	-	-	236.804
31. prosinca 2019.							
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	11.869	-	22	11.891
Dani zajmovi	16.622	2.300	1.545	-	-	-	20.467
Ostala finansijska imovina	-	-	3.672	-	2.479	12	6.163
Potraživanja od kupaca	110.708	71.042	73.610	-	-	-	255.360

(f) Rizik upravljanja kapitalom

Grupa upravlja svojim kapitalom kako bi osigurala da subjektima u sklopu Grupe bude omogućen vremenski neograničen nastavak poslovanja, uz istodobnu realizaciju najvećeg mogućeg povrata za vlasnike udjela kroz optimiranje stanja između dužničkog i vlasničkog kapitala. Opća strategija Grupe nije se promijenila od 2019. godine. Kapital Grupesastoji se od neto dužničkog dijela(uključujući posudbe objavljene u bilješci 32 i umanjene za novac u banci i blagajni) i vlasničke glavnice

Rizik upravljanja kapitalom

Dug	
Novac u banci i blagajni	
Neto dug	
Vlasnički kapital	
Omjer neto duga i vlasničkog kapitala	

31.12.2020.	31.12.2019.
'000 HRK	'000 HRK
154.152	256.469
41.322	83.109
112.830	173.359
724.239	717.356
0,16	0,24

41. DOGAĐAJI NAKON IZVJEŠTAJNOG RAZDOBLJA

Pandemija SARS-CoV-2

Vezano za poremećaje izazvane pojavom pandemije SARS-CoV-2, Grupa poduzima aktivnosti u cilju osiguranja nesmetane proizvodnje i isporuka proizvoda kupcima. Strateške sirovine osigurane su za najmanje mjesec dana nesmetane proizvodnje, a zalihe gotovih proizvoda i trgovачke robe su dostatne za najmanje jednomjesečnu nesmetanu isporuku. Također je osigurana likvidnost i solventnost Grupe. Grupa je u kontaktu sa nadležnim institucijama Republike Hrvatske i prati razvoj situacije uz primjenu preporuka nadležnih organa veznih za zaštitu života i zdravlja zaposlenih. U odnosu na poslovanje u

Grupe (koja obuhvaća temeljni kapital, kapitalne rezerve, zakonske rezerve, revalorizacijske pričuve, zadržanu dobit). Na Grupu se ne primjenjuju nikakvi izvana nametnuti kapitalni zahtjevi.

Koeficijent financiranja

Koeficijent financiranja na kraju godine može se prikazati kako slijedi: Dug obuhvaća dugoročne i kratkoročne posudbe i obveze po najmu. Vlasnički kapital uključuje ukupni kapital i pričuve kojima Grupa upravlja kao kapitalom.

sljedećem razdoblju, Grupa aktivno prati razvoj situacije oko SARS-CoV-2 te sukladno principima društveno odgovornog poslovanja provodi optimalne mjere prilagodbe i osiguranja kontinuiteta poslovanja. Ukoliko se ocjeni da će posljedice SARS-CoV-2 značajno utjecati na poslovnu i finansijsku poziciju Grupe u 2021. godini, u cijelosti će postupati sukladno Zakonu o tržištu kapitala. Pandemija SARS-CoV-2 nije značajno utjecala na poslovanje Grupe.

42. TRANSAKCIJE S POVEZANIM OSOBAMA

Naknade ključnim rukovoditeljima

Naknada direktorima, odnosno ključnim rukovoditeljima Grupe, u nastavku je navedena skupno za svaku kategoriju navedenu u MRS-u 24.

Kupoprodajne transakcije

	Prihodi od prodaje robe i ostali prihodi		Troškovi nabave robe i ostali troškovi	
	31.12.2020.	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2019.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
MESNA INDUSTRIZA BRAĆA PIVAC d.o.o.	5.059	1.589	-	-
P P K d.d.	1.619	1.184	1.191	-
Vajda d.d.	29	-	16	-
	6.707	2.773	1.207	0

U nastavku slijede iznosi otvoreni na izvještajni datum:

	Potraživanja od povezanih osoba		Obveze prema povezanim osobama	
	31.12.2020.	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2019.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
MESNA INDUSTRIZA BRAĆA PIVAC d.o.o.	1.753	675	-	-
P P K d.d.	152	260	514	22
	1.905	7.371	514	4.001

Kupoprodajne transakcije

	Prihodi od prodaje robe i ostali prihodi		Troškovi nabave robe i ostali troškovi	
	31.12.2020.	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2019.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
MESNA INDUSTRIZA BRAĆA PIVAC d.o.o.	5.059	1.589	-	-
P P K d.d.	1.619	1.184	1.191	-
Vajda d.d.	29	-	16	-
	6.707	2.773	1.207	0

U nastavku slijede iznosi otvoreni na izvještajni datum :

	Potraživanja od povezanih osoba		Obveze prema povezanim osobama	
	31.12.2020.	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2019.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
MESNA INDUSTRIZA BRAĆA PIVAC d.o.o.	1.753	675	-	-
P P K d.d.	152	260	514	22
	1.905	7.371	514	4.001

Naknade ključnim rukovoditeljima

	31.12.2020.	31.12.2019.
	'000 HRK	'000 HRK
Kratkoročna primanja zaposlenih	14.745	9.988
	14.745	9.988

443. ODOBRENJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Uprava je odobrila njihovo izdavanje dana 28. travnja 2021. godine.

Za KRAŠ d.d.:

Slavko Ledić
Predsjednik Uprave

Milena Vušak
Član Uprave

Član Uprave
Davor Bošnjaković